

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE

Štefanova ulica 2, 1501 Ljubljana

T: 01 428 40 00
F: 01 428 47 33
E: gp.mnz@gov.si
www.mnz.gov.si

Generalni sekretariat Vlade
Republike Slovenije
gp.gs@gov.si

Številka: IPP 007-161/2013/31 (1311-01)
Datum: 6. 9. 2013

ZADEVA: Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o mednarodni zaščiti (EVA 2013-1711-0024) – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10-ZUKN, 8/12, 21/2013) je Vlada Republike Slovenije na seji dne sprejela naslednji sklep:

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o mednarodni zaščiti (EVA 2013-1711-0024) in ga posreduje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije.

Številka:
V Ljubljani, dne

Tanja Šarabon
generalna sekretarka

Priloga:

- predlog sklepa vlade
- predlog zakona

Prejmejo:

- ministrstva in vladne službe

2.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- mag. Bojan Trnovšek, generalni direktor Direktorata za upravne notranje zadeve, migracije in naturalizacijo na Ministrstvu za notranje zadeve, višji sekretar

2.b Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu Državnega zbora:

- Dr. Gregor Virant, minister za notranje zadeve

- Mag. Renata Zatler, državna sekretarka na Ministrstvu za notranje zadeve
- Boštjan Šefic, državni sekretar Ministrstvu za notranje zadeve
- Mag. Bojan Trnovšek, generalni direktor Direktorata za upravne notranje zadeve, migracije in naturalizacijo na Ministrstvu za notranje zadeve
- Nina Gregori, namestnica generalnega direktorja Direktorata za upravne notranje zadeve, migracije in naturalizacijo na Ministrstvu za notranje zadeve
- Mag. Matjaž Dovžan, direktor Urada za migracije, Direktorat za upravne notranje zadeve, migracije in naturalizacijo na Ministrstvu za notranje zadeve

3. Gradivo se sme objaviti na svetovnem spletu:

DA

4.a Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem oziroma skrajšanem postopku v Državnem zboru RS z obrazložitvijo razlogov:

/

4.b Predlog in obrazložitev razlogov, zaradi katerih se predlaga skrajšanje poslovniških rokov:

/

5. Kratek povzetek gradiva

Spremembe in dopolnitve Zakona o mednarodni zaščiti so potrebne zaradi prenosa Direktive 2011/95/EU, ki določa vsebinske pogoje za priznanje mednarodne zaščite ter standard pravic oseb, ki jim je priznana mednarodna zaščita, v nacionalno pravo. Poleg sprememb, ki so potrebne zaradi prenosa navedene direktive, predlog zakona predvideva še nekatere spremembe, ki pa so manj zahtevne oziroma redakcijske narave.

6. Presoja posledic

a)	na javnofinančna sredstva v višini, večji od 40 000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	na usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	na gospodarstvo, posebej na mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	na okolje, kar vključuje tudi prostorske in varstvene vidike	NE
e)	na socialno področje	NE
f)	na dokumente razvojnega načrtovanja:	NE
	- na nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja,	
	- na razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna	
	- na razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic, višjih od 40 000 EUR: Zakon nima finančnih posledic, višjih od 40 000 EUR.

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t+1	t+2	t+3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javna finančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a. Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra ukrepa, projekta/Naziv ukrepa, projekta	Šifra PP /Naziv PP	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
SKUPAJ:				
II.b. Manjkajoče pravice porabe se bodo zagotovile s prerazporeditvijo iz:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra ukrepa, projekta/Naziv ukrepa, projekta	Šifra PP /Naziv PP	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1
SKUPAJ:				
II.c. Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov oz. povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t+1	
SKUPAJ:				

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic, nižjih od 40 000 EUR:

Zakon ima finančne posledice v okvirni višini 10 000 EUR, saj bo zaradi predvidenih sprememb in dopolnitev potrebna manjša nadgradnja Azilnega registra. Sredstva za nadgradnjo so zagotovljena v okviru ukrepa 1711-05-0005, 1711-11-S001-Podpora normativni ureditvi upravnih notranjih zadev s pomočjo informacijskih rešitev, PP 9607- Nadgradnja in vzdrževanje registrov upravnih notranjih zadev.

8. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja

DA

Datum objave: 17. 4. 2013

Gradivo je bilo objavljeno tudi na e-demokraciji dne 17. 4. 2013

V razpravo so bili vključeni:

- nevladne organizacije s področja mednarodne zaščite in migracij (Pravno-informacijski center nevladnih organizacij, Slovenska filantropija, Jezuitska služba za begunce Slovenije, Amnesty International, Mirovni inštitut)
- Visoki komisariat Združenih narodov za begunce

Mnenja, predloge, pripombe so podali:

- nevladne organizacije s področja mednarodne zaščite in migracij (Pravno-informacijski center nevladnih organizacij, Slovenska filantropija, Jezuitska služba za begunce Slovenije, Amnesty International, Mirovni inštitut)
- Visoki komisariat Združenih narodov za begunce

Upoštevani so bili:

- v celoti
- v pretežni meri
- delno
- niso bili upoštevani, poročilo je bilo dano

Bistvena odprta vprašanja:

1. črtanje koncepta združevanja družine oseb s priznano mednarodno zaščito iz Zakona o mednarodni zaščiti in ureditev tega koncepta v Zakonu o tujcih

Nevladne organizacije nasprotujejo prenosu pravice do združitve z družino za osebe s priznano mednarodno zaščito v Zakon o tujcih. Glavni argument nevladnih organizacij je ta, da bodo s predlagano rešitvijo družinski člani osebe s priznano mednarodno zaščito izgubili pravice, ki jih zakon priznava osebam s priznano mednarodno zaščito, saj jim je po trenutno veljavni ureditvi že s priznanjem pravice do združevanja družine avtomatično priznan status mednarodne zaščite.

Ker je glavni razlog za prenos pravice do združitve družine za osebe s priznano mednarodno zaščito v Zakon o tujcih ravno dejstvo, da mednarodne zaščite ni mogoče priznati brez individualne presoje

razlogov za preganjanje ali resno škodo, česar se pri družinskih članih ne presoja, predlagatelj vztraja pri predlaganih spremembah.

Potrebno pa je izpostaviti, da je predlagatelj v fazi usklajevanja Zakona o tujcih upošteval glavnino pripomb nevladnih organizacij k predlaganemu novemu 47. a členu, naknadno pa v predlogu predvidel tudi denarno nadomestilo za zasebno nastanitev, ki ga bo oseba s priznano mednarodno zaščito prejela tudi za svoje družinske člane. Dodatno je potrebno pojasniti tudi, da bodo imeli družinski člani osebe s priznano mednarodno zaščito tudi s statusom po Zakonu o tujcih pravico do prejemkov iz naslova socialnega varstva.

2. podaljšanje subsidiarne zaščite

Predlagatelj je v okviru postopka podaljšanja subsidiarne zaščite predlagal redakcijski popravek v prvem odstavku 106. člena zakona, ki določa, da se v postopku podaljšanja subsidiarne zaščite preveri obstoj razlogov za podaljšanje subsidiarne zaščite, in sicer v okviru razlogov, podanih v prošnji za mednarodno zaščito, na podlagi katere ji je bila priznana mednarodna zaščita. Zaradi jasnosti določbe se s predlogom predlaga nadomestitev besede "katere" z ustrezno slovnično obliko "katerih", saj se preverjanje razlogov za podaljšanje subsidiarne zaščite veže na razloge, zaradi katerih je bila ta zaščita priznana in ne na vse razloge, ki jih je oseba navedla v prošnji za mednarodno zaščito. Takšna interpretacija določbe je v nasprotju s samim namenom postopka podaljšanja subsidiarne zaščite, poleg tega pa bi bila tudi v nasprotju z ekonomičnostjo postopka, saj bi dejansko pomenila, da mora organ ponovno presojati vse razloge za priznanje mednarodne zaščite, ki jih je oseba navedla in ki jih je organ že presojal ter se do njih opredelil s pravnomočno odločbo.

Nevladne organizacije menijo, da bi bilo potrebno v postopku podaljšanja subsidiarne zaščite preverjati tudi druge razloge, na podlagi katerih je oseba morebiti upravičena do subsidiarne zaščite in ne le tiste, zaradi katerih mu je bila zaščita dejansko priznana. Ni namreč ekonomično, da bi morala oseba, ki ji subsidiarna zaščita ni bila podaljšana ponovno zaprositi za mednarodno zaščito zaradi presoje novih okoliščin. Pri tem se sklicujejo tudi na odločitev Sodišča Evropske unije št. C175/08, C 176/08, C 178/08 in C179/08 (Abdulla in drugi proti Nemčiji), s katero je sodišče odločilo, da morajo države članice v primeru prenehanja statusa begunca presojati poleg razlogov, na podlagi katerih je bil status priznan, tudi druge pogoje, ki lahko vodijo do upravičenosti do statusa begunca. S tem je sodišče določilo interpretacijo 11. člen Direktive 2004/83/ES.

Po mnenju predlagatelja je bistveno, da ima oseba, ki jih je bilo zavrnjeno podaljšanje subsidiarne zaščite možnost ponovno zaprositi za podaljšanje subsidiarne zaščite. Poleg tega pa po mnenju predlagatelja navedene določbe ni mogoče aplicirati na zgoraj navedeno sodbo Sodišča Evropske unije, saj se ta nanaša na presojo okoliščin, zaradi katerih je status prenehal v času veljavnosti tega statusa. V primeru podaljšanja subsidiarne zaščite pa je ta status dejansko že prenehal s potekom časa za katerega je bila subsidiarna zaščita priznana.

9. Predstavitev medresorskega usklajevanja

Gradivo je bilo v usklajevanje posredovano:

- Službi Vlade Republike Slovenije za zakonodajo,
- Ministrstvu za pravosodje,
- Ministrstvu za finance,
- Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

Datum pošiljanja: 16. 4. 2013 in 10. 7. 2013

Gradivo je usklajeno:

Gradivo je **v celoti** usklajeno s Službo vlade za zakonodajo, Ministrstvom za finance in Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

Gradivo je **v pretežni meri** usklajeno z Ministrstvom za pravosodje.

Bistvena odprta vprašanja:

1. predlogi sprememb in dopolnitev, ki niso predmet predloga zakona

- ponovna uvedba brezplačne pravne pomoči na prvi stopnji

Brezplačna pravna pomoč na 1. stopnji postopka za priznanje mednarodne zaščite (svetovalci za begunce) je bila ukinjena z novelo zakona leta 2012 zaradi javno-finančne situacije. Ker se okoliščine, zaradi katerih je bila brezplačna pravna pomoč na 1. stopnji ukinjena, niso spremenile, prosilcem pa pravno pomoč in informiranje na prvi stopnji zagotavljajo nevladne organizacije s projektom, ki je sofinanciran s sredstvi ERF, predlog ni bil upoštevan.

- uvedba možnosti vložitve prošnje za mednarodno zaščito na diplomatsko-konzularnih predstavništvi RS v tretjih državah

Možnost vložitve prošnje za mednarodno zaščito na diplomatsko-konzularnih predstavništvi RS v tretjih državah je bila ukinjena z novelo zakona leta 2012 zaradi nezmožnosti zagotavljanja procesnih in sprejemnih pravic tem osebam in še posebej zato, ker navedena možnost ni mednarodna obveznost RS, temveč zgolj možnost, ki je stvar nacionalne odločitve. Ker se razlogi za črtanje navedene možnosti niso spremenile, se predlagatelj predloga ni upošteval.

- določanje paricijskega roka za zapustitev države v primeru pravnomočno zavrnjene prošnje za mednarodno zaščito)

Z novelo ZMZ leta 2011 so se zaradi implementacije Direktive o vračanju v nacionalno pravo strogo ločili postopki po ZMZ in ZTuj, kar v vsebinskem smislu pomeni, da je bilo iz ZMZ črtano načelo nevračanja ter črtana obveznost določanja roka za zapustitev države v primeru pravnomočno zavrnjene prošnje. Ministrstvo za pravosodje meni, da bi bilo potrebno v primeru pravnomočno zavrnjenih prosilcev za mednarodno zaščito, že v postopku mednarodne zaščite določiti rok za prostovoljno zapustitev države, v času teka tega roka pa jim zagotoviti določen obseg pravic.

2. nasprotovanje izrecnemu črtanju izvajanja pravice do tolmača z javnim razpisom

Ker predlagana ureditev ne izključuje izvedbe javnega razpisa, saj določa, da se s tolmačem sklene ustrezna pogodba, ta pa se lahko sklene tudi na podlagi izvedbe javnega naročila in ker je predlagana sprememba predmetne zakonske določbe posledica težav, ki so se v preteklosti pojavile v praksi, predlagatelj pripombe ni upošteval.

3. razširitev preverjanja razlogov za podaljšanje subsidiarne zaščite na vse možne razloge, ne le na tiste, zaradi katerih je bila subsidiarna zaščita priznana

Predlagatelj je v okviru postopka podaljšanja subsidiarne zaščite predlagal redakcijski popravek v prvem odstavku 106. člena zakona, ki določa, da se v postopku podaljšanja subsidiarne zaščite preveri obstoj razlogov za podaljšanje subsidiarne zaščite, in sicer v okviru razlogov, podanih v prošnji za mednarodno zaščito, na podlagi katere ji je bila priznana mednarodna zaščita. Zaradi jasnosti določbe se s predlogom predlaga nadomestitev besede "katere" z ustrezno slovnično obliko "katerih", saj se preverjanje razlogov za podaljšanje subsidiarne zaščite veže na razloge, zaradi katerih je bila ta zaščita priznana in ne na vse razloge, ki jih je oseba navedla v prošnji za mednarodno zaščito. Takšna interpretacija določbe je v nasprotju s samim namenom postopka podaljšanja subsidiarne zaščite, poleg tega pa bi bila tudi v nasprotju z ekonomičnostjo postopka, saj bi dejansko pomenila, da mora organ ponovno presoјati vse razloge za priznanje mednarodne zaščite, ki jih je oseba navedla in ki jih je organ že presoјal ter se do njih opredelil s pravnomočno odločbo.

Ministrstvo za pravosodje meni, da bi bilo potrebno v postopku podaljšanja subsidiarne zaščite preverjati tudi druge razloge, na podlagi katerih je oseba morebiti upravičena do subsidiarne zaščite in ne le tiste, zaradi katerih mu je bila zaščita dejansko priznana. Pri tem se sklicuje tudi na odločitev Sodišča Evropske unije št. C175/08, C 176/08, C 178/08 in C179/08 (Abdulla in drugi proti Nemčiji), s katero je sodišče odločilo, da morajo države članice v primeru prenehanja statusa begunca presoјati poleg razlogov, na podlagi katerih je bil status priznan, tudi druge pogoje, ki lahko vodijo do upravičenosti do statusa begunca. S tem je sodišče določilo interpretacijo 11. člen Direktive 2004/83/ES.

Po mnenju predlagatelja je bistveno, da ima oseba, ki jih je bilo zavrnjeno podaljšanje subsidiarne zaščite možnost ponovno zaprositi za podaljšanje subsidiarne zaščite. Poleg tega pa po mnenju predlagatelja navedene določbe ni mogoče aplicirati na zgoraj navedeno sodbo Sodišča Evropske unije, saj se ta nanaša na presojo okoliščin, zaradi katerih je status prenehal v času veljavnosti tega statusa. V primeru podaljšanja subsidiarne zaščite pa je ta status dejansko že prenehal s potekom časa za katerega je bila subsidiarna zaščita priznana.

Do pripomb Ministrstva za pravosodje se je predlagatelj v fazi medresorskega usklajevanja dvakrat pisno opredelil.

10. Gradivo je lektorirano

11. Zahteva predlagatelja za

- a) obravnavo neusklajenega gradiva

DA

b)	za nujnost obravnave	NE
c)	obravnavo gradiva brez sodelovanja javnosti	NE

12. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti

DA

13. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade

DA

14. Gradivo je pripravljeno na podlagi sklepa vlade št. ... z dne ... /

Dr. Gregor Virant
minister

Priloge:

- predlog sklepa vlade
- predlog zakona
- mnenje Službe vlade za zakonodajo
- mnenje Ministrstva za finance
- mnenje Ministrstva za pravosodje z dne 13. 6. 2013
- odgovor Ministrstva za notranje zadeve z dne 5. 7. 2013
- mnenje Ministrstva za pravosodje z dne 25. 7. 2013
- odgovor Ministrstva za notranje zadeve z dne 31. 7. 2013
- mnenje Ministrstva za pravosodje z dne 29. 8. 2013

Vlada Republike Slovenije je na podlagi 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10-ZUKN, 8/12 in 21/13) na seji dne sprejela naslednji:

SKLEP

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o mednarodni zaščiti (EVA 2013-1711-0024) in ga posreduje v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije.

Tanja Šarabon
generalna sekretarka

Prejmejo:
- ministristva in vladne službe

PREDLOG

[EVA 2013-1711-0024]

**ZAKON
O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O MEDNARODNI ZAŠČITI**

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Zakon o mednarodni zaščiti (v nadaljnjem besedilu: ZMZ) je bil sprejet leta 2007 (Uradni list RS, št. 111/2008) in je začel veljati v začetku leta 2008.

ZMZ je nasledil Zakon o azilu iz leta 1999, ki je bil do leta 2006 večkrat noveliran. ZMZ sistemsko ureja celotno področje mednarodne zaščite v Republiki Sloveniji, njegov namen pa je celovit prenos določb skupnega evropskega azilnega sistema v nacionalno zakonodajo ter uvedba zakonitih, učinkovitih in hitrih azilnih postopkov za zagotovitev potrebne zaščite državljanov tretjih držav, ki so pridobili mednarodno zaščito, in njihove vključitve v slovensko družbo.

V letu 2009 je bilo z odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-95/08-14 z dne 15.10.2008 (Uradni list RS, št. 111/2008) ugotovljeno, da je prva alineja drugega odstavka 83. člena ZMZ v neskladju z ustavo, in Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 58/2009), je to neustavnost odpravil.

Ker so se od uveljavitve ZMZ leta 2008 pri izvajanju postopkov za priznanje mednarodne zaščite ter implementaciji pravic prosilcev za mednarodno zaščito in oseb s priznano mednarodno zaščito pokazale pomanjkljivosti, je bil ZMZ konec leta 2009 predmet obsežnejših sprememb in dopolnitev, ki so bile vsebinsko usmerjene na področje mladoletnikov brez spremstva (ureditev sistema zakonitega zastopanja), uvedena je bila brezplačna pravna pomoč na prvi stopnji postopka in bolj dodelan sistem zagotavljanja le-te. Zakon je za prosilce za mednarodno zaščito uvedel žepnino in omogočil dostop do visokošolskega in univerzitetnega izobraževanja, na področju zdravstvenega varstva pa razširil obseg pravic iz zdravstvenega varstva za mladoletnike. Zakon je posegel tudi na področje listin za osebe s priznano mednarodno zaščito in zaradi uskladitve s pravnim redom EU uvedel dovoljenje za prebivanje v novi-kartični obliki, ki vsebuje biometrične zaščitne elemente obrazne prepoznavne in prstnih odtisov, predvideva pa tudi prenovo varnostnih standardov potnega lista za begunca.

V letu 2012 je bila sprejeta zadnja, manj obsežna sprememba zakona, katere temeljni cilj je bila dopolnitev zakona s prenosom neobvezne določbe Direktive 2005/85/ES, na podlagi katere se je v nacionalni zakonodaji vzpostavila podlaga za ugotavljanje starosti mladoletnikov brez spremstva v primeru dvoma v dejansko starost. Poleg tega se je zakon spremenil in dopolnil tudi z namenom zaradi razjasnitve medresorskih pristojnosti pri izvajanju nekaterih določb, zaradi javno-finančne situacije pa je bila ukinjena brezplačna pravna pomoč in podpora svetovalcev za begunce v postopku na prvi stopnji.

Glavni razlog za sprejem zakona je obveznost prenosa Direktive 2011/95/EU v nacionalni pravni red.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Temeljni cilj predlaganih sprememb zakona je prenos Direktive 2011/95/EU v nacionalni pravni red.

2.2 Načela

Predlog zakona ne odstopa od načel, ki so bile vodilo pri pripravi osnovnega zakona.

2.3 Poglavitne rešitve

Predlog zakona v nacionalni pravni red prenaša določbe Direktive 2011/95/EU, ki določa vsebinske pogoje za priznanje mednarodne zaščite ter raven pravic, ki jim mora država zagotavljati osebam s priznano mednarodno zaščito. Ob tem je potrebno poudariti, da navedena direktiva nadomešča Direktivo 2004/83/ES, kar pomeni, da je Slovenija v veliki meri že usklajena s predmetno direktivo. Predlog zakona zaradi prenosa direktive posega v opredelitev ranljivih kategorij oseb s posebnimi potrebami, opredelitev družinskih članov, opredelitev subjektov zaščite ter posebne družbene skupine, opredelitev definicije notranje zaščite, minimalno časovno opredelitev trajanja subsidiarne zaščite in opredelitev informiranja oseb s priznano mednarodno zaščito.

Predlog zakona tudi smiselno celoto povezuje razloge ter postopek za prenehanje in odvzem statusa mednarodne zaščite, saj so bili razlogi in postopek sedaj uvrščeni razdrobljeno v različna poglavja zakona. Jasneje se opredeljujejo tudi pogoji za tolmače ter se le-te razmejuje do določbe, ki opredeljuje izvajanje te pravice.

Ker se združevanje oseb s priznano mednarodno zaščito na novo določa v Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o tujcih, se ta zakon usklajuje tudi s spremembami, predvidenimi v predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o tujcih.

Predlog zakona posega tudi na izvajanje postopkov po Uredbi 2003/343/ES, saj trenutno veljavni zakon ne ureja izdaje odločitev v primeru izvajanja postopka mednarodne zaščite po Uredbi 2003/343/ES, zato se odločitve izdajajo neposredno na podlagi Uredbe 2003/343/ES. S tem predlogom se določa, da se prošnja, za katero se na podlagi meril, določenih v Uredbi 2003/343/ES ugotovi, da je za njeno obravnavo odgovorna druga država članica EU ali pristopnica k Uredbi 2003/343/ES, po izvedbi postopka, določenega v Uredbi 2003/343/ES s sklepom zavrže in v njem določi, katera država članica EU ali pristopnica k Uredbi 2003/343/ES je odgovorna za obravnavo prošnje. Hkrati predlog sledi odločitvi Sodišča Evropskih skupnosti C-620/10 (Kastrati proti Švedski), ki v določenih primerih omogoča umik prošnje za mednarodno zaščito v času izvajanja postopka po Uredbi 2003/343/ES.

Hkrati se zaradi ureditve postopka združevanja družine v Zakonu o tujcih, spreminjajo tudi določbe, ki urejajo nastanitev v integracijski hiši, in sicer se nastanitev v integracijski hiši omogoča tudi družinskim članom osebe s priznano mednarodno zaščito, ki so pridobili dovoljenje za prebivanje na podlagi pravice do združitve družine skladno z Zakonom o tujcih, v kolikor ima oseba s priznano mednarodno zaščito še pravico do bivanja v integracijski hiši. Predlog tudi omogoča, da bo oseba s priznano mednarodno zaščito prejela denarno nadomestilo za zasebno nastanitev tudi za družinske člane, s katerimi bo združevala družino po Zakonu o tujcih.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Zakon ima za državni proračun finančne posledice v okvirni višini 10 000 EUR, saj bo zaradi predvidenih sprememb in dopolnitev potrebna manjša nadgradnja Azilnega registra.

Zakon nima finančnih posledic za druga javno-finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Sredstva za nadgradnjo so zagotovljena v okviru ukrepa 1711-05-0005,1711-11-S001- Podpora normativni ureditvi upravnih notranjih zadev s pomočjo informacijskih rešitev, PP 9607- Nadgradnja in vzdrževanje registrov upravnih notranjih zadev. Sredstva so načrtovana v državnem proračunu za leto 2014.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Predlog zakona je predmet usklajevanja s pravnim redom Evropske unije, pri čemer rok za prenos Direktive 2011/95/EU, ki je temeljni razlog za predlog zakona, poteče 21. 12. 2013. Glede na navedeno primerjalne ureditve bistvenih predlaganih sprememb ni mogoče izdelati, ker države članice EU direktive še niso prenesle v nacionalni pravni red.

6. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Administrativne in druge posledice

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

V postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov sprejem zakona ne bo uvedel novih postopkov ali administrativnih bremen.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Sprejem zakona ne vpliva na obveznosti strank do javne uprave ali pravosodnih organov in ne prinaša dodatnih stroškov za stranke.

6.2 Presoja posledic na okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike

Sprejem zakona ne vpliva na okolje, ki vključuje prostorske in varstvene vidike.

6.3 Presoja posledic na gospodarstvo

Sprejem zakona ne vpliva na gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic na socialnem področju

Sprejem zakona ne vpliva na socialno področje.

6.5 Presoja posledic na dokumente razvojnega načrtovanja

Sprejem zakona ne vpliva na dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Izvajanje sprejetega predpisa

a) Predstavitev sprejetega zakona

Sprejeti zakon bo objavljen v Uradnem listu RS ter na spletnih straneh predlagatelja. Predlagatelj bo zakon predstavljal v okviru obstoječih orodij. Ciljni skupini bodo zakonske spremembe predstavljene z dopolnitvami vsebine obveznega informiranja glede pravic in dolžnosti ter v internem časopisu.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa

Za izvajanje sprejetega zakona je pristojno Ministrstvo za notranje zadeve, ki bo izvajanje zakona tudi redno spremljalo v okviru rednega dela s prosilci za mednarodno zaščito in osebami s priznano mednarodno zaščito.

6.7 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

/

II. BESEDILO ČLENOV:

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o mednarodni zaščiti

1. člen

V Zakonu o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 11/11-uradno prečiščeno besedilo, 98/11 in 83/12) se v drugem odstavku 1. člena tretja alineja spremeni tako, da se glasi:

»– Direktivo Sveta 2011/95/EU z dne 13. decembra 2011 o standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da se jim prizna status begunca, ali osebe, ki iz drugih razlogov potrebuje mednarodno zaščito, in o vsebini te zaščite (UL L, št. 304/12 z dne 30. 9. 2004, str. 96, v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2011/95/EU) določa pogoje za pridobitev mednarodne zaščite in njeno vsebino;«.

V drugem odstavku se črta druga alineja.

2. člen

V 3. členu se za 18. točko doda nova 19. točka, ki se glasi:

»19. mladoletnik je državljani tretje države ali oseba brez državljanstva, mlajša od 18 let.«.

Dosedanja 24. točka se črta.

Dosedanje 19., 20., 21., 22. in 23. točka postanejo 20., 21., 22., 23. in 24. točka.

3. člen

4. člen se črta.

4. člen

6. člen se črta.

5. člen

Prvi odstavek 7. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Pristojni organ na objektivni in nepristranski način ter za vsak primer posebej ugotavlja:
- pogoje za priznanje mednarodne zaščite v enotnem postopku,
- razloge za prenehanje in odvzem mednarodne zaščite,
- razloge za podaljšanje subsidiarne oblike zaščite.«.

6. člen

8. člen se spremeni tako, da se glasi:

»8. člen

(temeljna postopkovna jamstva)

V postopku za priznanje mednarodne zaščite ima vsaka oseba naslednja jamstva:

- v jeziku, ki ga razume, mora biti obveščena o postopku mednarodne zaščite v Republiki Sloveniji in o pravicah in obveznostih v času postopka ter o možnih posledicah v primeru, da teh obveznosti ne upošteva in ne sodeluje s pristojnimi organi;
- dostopne ji morajo biti storitve tolmačenja, kot jih določa 10. člen tega zakona;
- ne sme se ji odreči možnosti komuniciranja z Visokim komisariatom ali organizacijo, ki deluje v imenu Visokega komisariata v Republiki Sloveniji;
- prejeti mora pisno odločitev pristojnega organa v najkrajšem možnem času, in sicer v jeziku, ki ga razume.«.

7. člen

Prvi odstavek 11. člena se črta.

V četrtem odstavku se črta besedilo »Sredstva za njihovo plačilo zagotavlja ministrstvo.«

Dosedanji drugi, tretji in četrti odstavek postanejo prvi, drugi in tretji odstavek.

8. člen

12. člen se spremeni tako, da se glasi:

»12. člen

(izvajanje pravice do tolmača)

(1) Za izvajanje pravice iz 10. člena tega zakona ministrstvo z izbranim tolmačem sklene ustrezno pogodbo.

(2) Ministrstvo lahko, če za to obstaja možnost, za pomoč pri tolmačenju v jezik, za katerega v Republiki Sloveniji ni mogoče zagotoviti tolmača, zaprosi drugo državo članico Evropske unije.

(3) Tolmačenje se lahko izvaja tudi preko sodobnih elektronskih medijev.

(4) Sredstva za izvajanje pravice do tolmača zagotavlja ministrstvo.«.

9. člen

V prvem odstavku 14. člena se v prvi alineji beseda »beguncev« nadomesti z besedilom »na področju mednarodne zaščite«.

V drugi alineji se beseda »begunci« nadomesti z besedilom »z mednarodno zaščito«.

V tretji alineji se besedi »za begunce« nadomestita z besedilom »na področju mednarodne zaščite«.

10. člen

Prvi odstavek 15. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Ranljivim osebam s posebnimi potrebami, zlasti mladoletnikom, mladoletnikom brez spremstva, invalidnim osebam, starejšim, nosečnicam, staršem samohranilcem z mladoletnimi otroki, žrtvam trgovine z ljudmi, osebam z motnjami v duševnem zdravju in žrtvam posilstva, mučenja ali drugih težjih oblik psihičnega, fizičnega in spolnega nasilja se zagotavlja posebna nega, skrb in obravnava.«.

11. člen

V tretjem odstavku 16.a člena se v besedilo »Skupnost centrov za socialno delo« nadomesti z besedilom »Fakulteta za socialno delo«, beseda »ministrstvo« pa se nadomesti z besedilom »ministrstvo, pristojno za družino in socialne zadeve«.

V četrtem odstavku se besedilo »Skupnost centrov za socialno delo« nadomesti z besedilom »ministrstvo, pristojno za družino in socialne zadeve«.

12. člen

16.b člen se spremeni tako, da se glasi:

»16.b člen

(družinski člani)

(1) Pristojni organ pri svojem delu upošteva načelo ohranjanja enotnosti družine.

(2) Družinski člani prosilca so državljani tretje države ali osebe brez državljanstva in so člani družine, ki je obstajala že v izvorni državi. To so:

1. zakonec, registrirani partner ali partner, s katerim prosilec živi v dalj časa trajajoči življenjski skupnosti,

2. mladoletni otroci para iz prejšnje točke, če so neporočeni, ne glede na to, ali so bili rojeni v zakonski ali zunajzakonski skupnosti ali posvojeni, kakor to določajo predpisi o zakonski zvezi in družinskih razmerjih;

3. oče, mati ali druga odrasla oseba, ki je za prosilca odgovorna v skladu s predpisi o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, če je prosilec mladoleten in neporočen.

(3) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka se za družinskega člana prosilca šteje tudi otrok prosilca, rojen v Republiki Sloveniji.

(4) V poligamni zakonski zvezi se za družinskega člana prosilca šteje le en zakonec, in sicer tisti, ki ga določi prosilec.«.

13. člen

17. člen se črta.

14. člen

V 23. členu se v četrti alineji besedilo »osebnih in potnih listin« nadomesti z besedama »potovalnih dokumentov«. V deseti alineji se za besedilom »ali se mu je s tem neposredno že grozilo,« doda besedilo »je resen znak prosilčevega utemeljenega strahu pred preganjanjem ali utemeljenim tveganjem resne škode,«.

15. člen

25. člen se spremeni tako, da se glasi:

»25. člen

(subjekti zaščite)

(1) Kot subjekti zaščite v postopku po tem zakonu se štejejo:

– država, ali

– politične stranke ali organizacije, vključno z mednarodnimi organizacijami, ki nadzorujejo državo ali bistveni del njenega ozemlja, če so pripravljene in sposobne zagotavljati zaščito v skladu z drugim odstavkom tega člena.

(2) Zaščita pred preganjanjem ali resno škodo mora biti dejanska in nezačasna. Načeloma se nudi takrat, ko subjekti iz prejšnjega odstavka sprejmejo razumne ukrepe za preprečitev preganjanja ali resne škode, med drugim z vodenjem učinkovitega pravnega sistema za odkrivanje, pregon in kaznovanje dejanj, ki pomenijo preganjanje ali resno škodo, prosilec pa ima dostop do take zaščite.«.

16. člen

V šestem odstavku 27. člena se na koncu besedila doda besedilo, ki se glasi:

»Pri določitvi pripadnosti posebni družbeni skupini ali opredelitvi značilnosti takšne skupine, je treba upoštevati vidike, povezane s spolom, vključno s spolno identiteto.«.

Osmi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(8) Med razlogi preganjanja in dejanji preganjanja ali odsotnostjo zaščite pred temi dejanji mora obstajati vzročna zveza.«.

17. člen

59. člen se spremeni tako, da se glasi:

» 59. člen

(postopek po Uredbi 343/2003/ES)

(1) Če pristojni organ na podlagi meril, določenih v Uredbi 2003/343/ES, ugotovi, da je za obravnavo prošnje odgovorna druga država članica EU ali pristopnica k Uredbi 2003/343/ES, prošnjo po izvedbi postopka, določenega v Uredbi 2003/343/ES, s sklepom zavrže in v njem določi, katera država članica EU ali pristopnica k Uredbi 2003/343/ES je odgovorna za vsebinsko obravnavo prošnje.

(2) Pristojni organ lahko prosilca do predaje pristojni državi nastani v skladu z drugim, tretjim, četrtim in petim odstavkom 51. člena tega zakona:

- če ima vizum ali dovoljenje za prebivanje druge države članice, ki se po Uredbi 2003/343/ES šteje kot razlog za določitev odgovorne države članice, ali
- če obstaja dokaz ali posredna okoliščina iz Uredbe 2003/343/ES, vključno s podatki iz poglavja III Uredbe 2000/2725/ES, na podlagi katerega se ugotovi, da je prosilec ob prihodu iz tretje države nezakonito prečkal mejo države članice, ali
- z dnem, ko je bil pridobljen rezultat o obstoju prstnih odtisov iz baze EURODAC na podlagi Uredbe 2000/2725/ES, ali
- z dnem, ko je bil pridobljen rezultat o obstoju podatkov iz Viznega informacijskega sistema na podlagi Uredbe 2008/767/ES, ki se po Uredbi 2003/343/ES šteje kot dokaz za določitev odgovorne države članice, ali
- ko mu je bil izdan sklep iz prejšnjega odstavka.

(3) Nastanitev v skladu s prejšnjim odstavkom ne pomeni prevzema odgovornosti za obravnavanje prošnje v skladu z Uredbo 2003/343/ES.

(4) V postopku obravnave prošnje po Uredbi 2003/343/ES se umik prošnje ne šteje kot izjava o umiku iz prvega odstavka 50. člena tega zakona in ne vpliva na izvršitev sklepa na podlagi Uredbe 2003/343/ES, razen, če je prosilec obravnavan po točki a) prvega odstavka 16. člena Uredbe 2003/343/ES in da druga država članica EU ali pristopnica k Uredbi 2003/343/ES odgovornosti za sprejem prošnje še ni sprejela.«.

18. člen

68. člen se spremeni, tako, da se glasi:

»68. člen

(notranja zaščita)

Notranja zaščita pomeni zaščito v delu izvirne države, kjer ni utemeljenega strahu pred preganjanjem ali utemeljene nevarnosti, da utрпи resno škodo ali če ima prosilec dostop do zaščite v skladu s 25. členom tega zakona, če lahko v ta del države varno in zakonito potuje ter ima dostop do tega dela države in se od njega lahko razumno pričakuje, da se bo v tem delu države nastanil. Pri ugotavljanju se upoštevajo splošne okoliščine, ki prevladujejo v tem delu države, in osebne okoliščine prosilca.«.

19. člen

V šestem odstavku 80. člena se beseda »prepiše« nadomesti z besedo »predpiše«.

20. člen

Za drugim odstavkom 82. člena se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Sredstva za izplačilo nagrade iz prvega odstavka tega člena zagotavlja ministrstvo.«.

21. člen

Četrty in peti odstavek 83. člena se spremenita tako, da se glasita:

“(4) Prosilcu, ki mu je odobrena razselitev na podlagi prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena, ki nima zagotovljene brezplačne osnovne oskrbe iz 79. člena tega zakona in mu pristojni organ ne more zagotoviti nastanitve v azilnem domu ali njegovi izpostavi ter nima lastnih sredstev za preživljanje, se dodeli finančna pomoč v višini, določeni s predpisom iz tretjega odstavka 78. člena tega zakona, v kolikor nima na podlagi drugih predpisov drugih zavezancev, ki so ga dolžni preživljati.

(5) Če višina stroškov oskrbe in nastanitve v drugi primerni instituciji presega višino finančne pomoči, ki je dodeljena prosilcu iz prvega odstavka tega člena, razliko v stroških krije ministrstvo, v kolikor ni na podlagi drugega predpisa določen drug zavezanec za plačilo.«.

Šesti odstavek se črta.

Dosedanji sedmi, osmi in deveti odstavek postanejo šesti, sedmi in osmi odstavek.

22. člen

V tretjem odstavku 84. člena in drugem odstavku 86. člena se za besedama "mladoletni prosilci" v ustreznem sklonu doda besedilo "in prosilcem, ki so mladoletniki brez spremstva" v ustreznem sklonu.

23. člen

V prvem odstavku 89. člena se v četrti alineji pred besedilom »denarnega nadomestila za zasebno nastanitev« doda besedilo »enkratne denarne pomoči in«.

V deveti alineji se beseda »integraciji« nadomesti z besedilom »vključevanju v okolje«.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»(3) Pravice iz prvega odstavka tega člena oseba pridobi z dnem vročitve odločbe iz prve alineje 52. člena tega zakona in prenehajo z izvršljivostjo odločbe iz petega odstavka 106. člena, petega odstavka 107. člena ali petega odstavka 109. člena tega zakona ali z dnem prenehanja statusa na podlagi šestega in sedmega odstavka 107. člena tega zakona.«.

24. člen

90. člen se spremeni tako, da se glasi:

»90. člen

(informiranje)

Ministrstvo mora osebo, ki ji je priznana mednarodna zaščita, v slovenskem in v njej razumljivem jeziku, v najkrajšem možnem času in najpozneje v 15 dneh od pridobitve statusa, informirati glede njenih pravic in dolžnosti, potrebnih za njeno lažje vključevanje v okolje, predvsem s področja nastanitve, uveljavljanja denarnih pomoči, socialnega in zdravstvenega varstva, izobraževanja, zaposlovanja in brezplačne pravne pomoči. «

25. člen

V drugem odstavku 91. člena se za besedilom »dokler traja ta zaščita« doda vejica in besedilo »vendar ne manj kot za čas enega leta.«.

26. člen

Drugi odstavek 92. člena se črta.

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(3) Za čas trajanja pravice do nastanitve osebe s priznano mednarodno zaščito so do nastanitve v integracijsko hišo upravičeni tudi družinski člani osebe s priznano mednarodno zaščito, ki so na podlagi pravice do združitve družine pridobili dovoljenje za prebivanje v Republiki Sloveniji.«.

V četrtem odstavku se pred besedo »podaljša« doda beseda »enkrat«.

Dosedanja tretji in četrti odstavek postaneta drugi in tretji odstavek.

27. člen

Peti odstavek 93. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(5) Oseba iz prvega odstavka tega člena, ki je na podlagi zakona, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev združila družino, je z dnem prihoda družinskih članov v Republiko Slovenijo upravičena do denarnega nadomestila za zasebno nastanitev tudi za družinske člane.«.

28. člen

99. člen se spremeni tako, da se glasi:

»99. člen

(pomoč pri vključevanju v okolje)

(1) Oseba s priznano mednarodno zaščito ima tri leta od pridobitve statusa pravico do pomoči pri vključevanju v okolje.

(2) Pomoč pri vključevanju v okolje temelji na osebnem integracijskem načrtu, ki se pripravi in izvaja na podlagi posameznikovih potreb, znanja, zmožnosti in sposobnosti ter vključuje načrt aktivnosti, namenjenih lažjemu vključevanju v okolje.

(3) Za lažje vključevanje v okolje ima oseba s priznano mednarodno zaščito v času izvajanja osebnega integracijskega načrta pravico do udeležbe na tečaju slovenskega jezika ter tečaju spoznavanja slovenske zgodovine, kulture in ustavne ureditve Republike Slovenije, ki jo osebi s priznano mednarodno zaščito v najkrajšem možnem času po priznanju statusa zagotovi ministrstvo.«.

29. člen

V prvem odstavku 106. člena se beseda »katere« nadomesti z besedo »katerih«.

Za prvim odstavkom se dodata nov drugi in tretji odstavek, ki se glasita:

»(2) Pri izvedbi postopka iz prejšnjega odstavka se smiselno uporabljajo določbe 46., 47. in 48. člena tega zakona.

(3) Pri osebnem razgovoru ima oseba iz prvega odstavka tega člena pravico do tolmača, za jezik, ki ga razume. V jeziku, ki ga razume, mora biti seznanjena tudi z vsebino odločitve iz četrtega in petega odstavka tega člena. V ta jezik se prevedejo izrek, bistveni razlogi za odločitev in pravni pouk.«.

Dosedanji drugi, tretji, četrti in peti odstavek postanejo četrti, peti, šesti in sedmi odstavek.

30. člen

Naslov XIII. poglavja in 107. do 109. člen se spremenijo tako, da se glasijo:

“PRENEHANJE IN ODVZEM STATUSA MEDNARODNE ZAŠČITE

107. člen

(razlogi za prenehanje statusa mednarodne zaščite)

(1) Beguncu preneha status, če:

- prostovoljno sprejme zaščito svoje izvorne države, ali
- ponovno prostovoljno pridobi državljanstvo izvorne države, ali

- pridobi novo državljanstvo in uživa zaščito države, ki mu ga je podelila, ali
- se prostovoljno vrne v državo, ki jo je zapustil in v katero se ni vračal zaradi strahu pred preganjanjem, ali
- prenehajo okoliščine, zaradi katerih mu je bil priznan status begunca in ne more več zavračati zaščite države, katere državljan je, ali
- se kot oseba brez državljanstva zaradi prenehanja okoliščin, zaradi katerih mu je bil priznan status begunca, lahko vrne v prejšnjo državo običajnega prebivališča, ali
- se mu nedvoumno odpove, ali
- umre.

(2) Osebi, ki ji je priznana subsidiarna zaščita, preneha status:

- s potekom časa, določenim z odločbo o priznanju statusa, ali
- kadar okoliščine, zaradi katerih ji je bila priznana subsidiarna zaščita, prenehajo ali se spremenijo do te mere, da taka zaščita ni več potrebna, ali
- če se mu nedvoumno odpove, ali
- če pridobi novo državljanstvo in uživa zaščito države, ki mu ga je podelila, ali
- če oseba umre.

(3) Pri ugotavljanju razlogov iz pete in šeste alineje prvega odstavka in druge alineje drugega odstavka tega člena mora biti sprememba okoliščin bistvena in trajna do te mere, da se begunčevega strahu pred preganjanjem ne more več šteti za utemeljenega, oziroma, da osebi s subsidiarno zaščito ne grozi več resno tveganje ali resna škoda.

(4) V primeru razlogov iz pete in šeste alineje prvega odstavka tega člena in druge alineje drugega odstavka tega člena mora pristojni organ pridobiti aktualne informacije iz osme in devete alineje 23. člena tega zakona.

(5) V primeru obstoja okoliščin iz pete in šeste alineje prvega odstavka in druge alineje drugega odstavka tega člena status ne preneha, če oseba navede utemeljene razloge, ki izhajajo iz preganjanja v preteklosti ali resne škode, povzročene v preteklosti, zaradi katerih noče izkoristiti zaščite države, katere državljan je, oziroma države prejšnjega običajnega prebivališča, če gre za osebo brez državljanstva.

(6) V primeru obstoja razlogov iz prve, druge, tretje, četrte, pete, šeste in sedme alineje prvega odstavka in druge, tretje in četrte alineje drugega odstavka tega člena pristojni organ izda odločbo. Zoper odločbo se lahko vloži tožba v 15 dneh od vročitve. Upravno sodišče mora o tožbi odločiti v 30 dneh od prejema tožbe.

(7) V primeru obstoja razlogov za prenehanje statusa iz osme alineje prvega odstavka in pete alineje drugega odstavka tega člena, status preneha z dnem smrti osebe.

(8) Ne glede na določbo petega odstavka tega člena, status osebi preneha z dnem sprejema v državljanstvo Republike Slovenije.

108. člen

(razlogi za odvzem statusa mednarodne zaščite)

(1) Beguncu se status odvzame, če:

- se ugotovi eno od dejstev, določenih v prvem odstavku 5. člena tega zakona, ali
- se ugotovi dejstvo iz pete in šeste alineje prvega odstavka prejšnjega člena, ali
- je bilo njegovo napačno prikazovanje ali izpuščanje dejstev, vključno z lažnimi dokumenti, odločilnega pomena za podelitev statusa begunca, ali
- obstajajo utemeljeni razlogi, da se ga obravnava kot nevarnega za varnost Republike Slovenije, kar se kaže zlasti v ogrožanju varnosti ozemeljske celovitosti, suverenosti, izvrševanja mednarodnih obveznosti in ogrožanju varstva ustavne ureditve, ali
- po pravnomočni obsodbi za kaznivo dejanje zoper človečnost in mednarodno pravo predstavlja nevarnost za Republiko Slovenijo.

(2) Če se med postopkom podelitve mednarodne zaščite ugotovijo dejstva iz četrte ali pete alineje prejšnjega odstavka, se statusa begunca prosilcu ne prizna.

(3) Osebam, ki jim je bil status begunca odvzet zaradi razlogov iz četrte in pete alineje prvega odstavka tega člena in osebam iz prejšnjega odstavka, ki se nahajajo v Republiki Sloveniji, pripadajo pravice, kot jih določa Ženevska konvencija, in sicer: pravica do enake obravnave, svobode veroizpovedi, dostopa do sodišč, izobraževanja in usposabljanja, nekaznovanja v primeru nezakonitega prestopa državne meje, prepovedi izгона in upoštevanje načela nevračanja.

(4) Osebi se subsidiarna zaščita odvzame, če:

- se ugotovi eno od dejstev, določenih v drugem odstavku 5. člena tega zakona, ali so izpolnjeni pogoji iz četrtega odstavka 5. člena tega zakona, ali
- se ugotovi, da so okoliščine, zaradi katerih ji je bila priznana subsidiarna zaščita, prenehale ali so se spremenile do te mere, da taka zaščita ni več potrebna, ali
- je bilo njeno napačno prikazovanje ali izpuščanje dejstev, vključno z lažnimi dokumenti, odločilnega pomena za podelitev subsidiarne zaščite.

109. člen

(postopek odvzema statusa)

(1) Pristojni organ lahko postopek odvzema statusa uvede kadarkoli.

(2) O uvedbi postopka odvzema statusa s pisnim obvestilom obvesti osebo s priznano mednarodno zaščito. V pisnem obvestilu pristojni organ navede tudi razloge za začetek tega postopka.

(3) Pred sprejemom odločitve pristojni organ z osebo iz prejšnjega odstavka, opravi osebni razgovor, na katerem ima ta oseba možnost, da navede razloge, zakaj ji status mednarodne zaščite ne bi smel biti odvzet. Pri vodenju osebnega razgovora se smiselno uporabljajo določbe 47. in 48. člena tega zakona.

(4) Pri osebnem razgovoru ima oseba iz drugega odstavka tega člena pravico do tolmača, za jezik, ki ga razume. V jeziku, ki ga razume, mora biti seznanjena tudi z vsebino odločitve iz četrtega in petega odstavka tega člena. V ta jezik se prevedejo izrek, bistveni razlogi za odločitev in pravni pouk.

(5) Pristojni organ o odvzemu statusa mednarodne zaščite izda odločbo. Zoper odločbo se lahko vloži tožba v 15 dneh od vročitve. Upravno sodišče mora o tožbi odločiti v 30 dneh od prejema tožbe.«.

31. člen

110. in 111. člen se črtata.

32. člen

V tretjem odstavku 112. člena se število »60« nadomesti s številom »120«.

33. člen

V petem odstavku 112.a člena se za tretjo alinejo doda nova četrta alineja, ki se glasi:
- »EMŠO«.

Osmi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(8) Če status mednarodne zaščite preneha ali se odvzame, mora imetnik v osmih dneh po prenehanju ali odvzemu statusa ministrstvu vrniti dovoljenje za prebivanje, izdano kot samostojno listino. Če tega ne stori, mu policija ob preverjanju zakonitosti prebivanja v državi ali vstopa v državo ali ob preverjanju istovetnosti dovoljenje odvzame in ga pošlje ministrstvu.«.

34. člen

V 118. členu se za besedo »evidence« doda vejica in besedilo »ki vključujejo podatke«.

30., 31., 32. in 33. točka se spremenijo tako, da se glasijo:

- » 30. izdanih izkaznicah prosilca;
- 31. izdanih potnih listih za begunca;
- 32. izdanih potnih listih za tujca;
- 33. izdanih dovoljenjih za prebivanje. «.

34., 35., 36. in 37. točka se črtajo.

35. člen

Peti odstavek 128. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(5) Podatki, pridobljeni z daktiloskopiranjem in fotografije prosilca, se za izvajanje Uredbe 2003/343/ES, posredujejo državi članici Evropske unije in državi pristopnici k tej uredbi. «.

36. člen

V prvem odstavku 129. člena se črtata besedi »zaupne azilne«, za besedilom »pristojni organi za izvajanje tega zakona« pa se doda vejica in besedilo »drugi državni organi, organizacije in posamezniki«.

37. člen

130. člen se črta.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

38. člen

Vsi postopki, začeti po Zakonu o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 11/11-uradno prečiščeno besedilo, 99/12-odl. US in 83/12), se nadaljujejo in končajo po določbah Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 11/11-uradno prečiščeno besedilo, 99/12-odl. US in 83/12).

39. člen

Do uveljavitve določb, ki urejajo združevanje družine oseb s priznано mednarodno zaščito, v zakonu, ki ureja vstop, prebivanje in zapustitev tujcev, se za združevanje družine oseb s priznано mednarodno zaščito uporablja 17. člen Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 11/11-uradno prečiščeno besedilo, 99/12-odl. US in 83/12).

40. člen

Minister uskladi Pravilnik o pravicah prosilcev za mednarodno zaščito (Uradni list RS, št. 68/11 in 42/12) in Pravilnik o načinu izvajanju zakonitega zastopanja mladoletnikov brez spremstva ter načinu zagotavljanja ustrezne nastanitve, oskrbe in obravnave mladoletnikov brez spremstva zunaj azilnega doma ali njegove izpostave (Uradni list RS, št. 6/12) z določbami tega zakona v šestih mesecih od njegove uveljavitve.

41. člen

Vlada Republike Slovenije uskladi Uredbo o načinih in pogojih za zagotavljanje pravic osebam s priznано mednarodno zaščito (Uradni list RS, št. 55/11) z določbami tega zakona v šestih mesecih od njegove uveljavitve.

42. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV ČLENOV

K 1. členu

S predlogom zakona se v nacionalni pravni red prenaša Direktiva 2011/95/EU, ki nadomešča Direktivo 2004/83/ES.

Ker se ureditev združevanja družine oseb s priznano mednarodno zaščito prenaša iz Zakona o mednarodni zaščiti v Zakon o tujcih, ki je urejena v Direktivi 2003/86/ES, se črta tretja alineja prvega odstavka prvega člena zakona.

K 2. členu

Zaradi prenosa k) točke 2. člena Direktive 2011/95/EU se v 3. člen dodaja nova 19. točka, ki opredeljuje mladoletnika kot državljana tretje države, ki je mlajši od 18 let.

Predlaga se črtanje dosedanje 24. točke 3. člena zakona, ki opredeljuje zaupne azilne podatke. Sama opredelitev tovrstnih podatkov je dejansko vsebinsko enaka 129. členu trenutno veljavnega zakona, pri čemer z opredelitvijo teh podatkov kot zaupnih pri izvajanju zakonodaje povzroča nejasnosti zaradi opredelitve zaupnih podatkov glede na predpise o tajnih podatkih. Ker je namen opredelitve smiselno povzet v 129. členu zakona, ki prepoveduje posredovanje podatkov, ki jih prosilec za mednarodno zaščito in oseba s priznano mednarodno zaščito navede v postopkih po Zakonu o mednarodni zaščiti izvorni državi, je po mnenju predlagatelja 24. točka 3. člena veljavnega zakona odveč.

K 3. členu

Ker se razlogi za prenehanje statusa mednarodne zaščite s tem predlogom določajo v novem 107. členu, se dosedanji 4. člen črta.

K 4. členu

Ker se razlogi za odvzem statusa mednarodne zaščite s tem predlogom določajo v novem 108. členu, se dosedanji 6. člen črta.

K 5. členu

Dosedanji prvi odstavek 7. člena določa, da pristojni organ v enotnem postopku ugotavlja pogoje za priznanje, prenehanje in odvzem mednarodne zaščite, v primeru subsidiarne oblike zaščite pa tudi možnost podaljšanja, v vsakem primeru posebej. Po mnenju predlagatelja je potrebno vsebino te določbe zaradi jasnosti preformulirati tako, da bo iz besedila jasno razvidno, da se v enotnem postopku skladno z Direktivo 2005/85/ES in 34. členom zakona presojujejo zgolj razlogi za priznanje mednarodne zaščite, ne pa tudi razlogi za prenehanje in odvzem mednarodne zaščite ter razlogi za podaljšanje subsidiarne zaščite. Skladno z navedenim se zagotavlja jasnost obstoječe določbe prvega na način, da bo iz nje razvidna njena pravilna interpretacija.

K 6. členu

Ker se v postopkih po Zakonu o mednarodni zaščiti temeljna postopkovna jamstva ne zagotavljajo samo prosilcem za mednarodno zaščito, temveč tudi vlagatelju namere in tujcu, ki vložil zahtevek za uvedbo ponovnega postopka mednarodne zaščite, je potrebno obstoječi 8. člen ustrezno redakcijsko popraviti, in sicer na način, da bo iz nje razvidno, da se temeljna postopkovna jamstva v postopkih za priznanje mednarodne zaščite zagotavljajo vsaki osebi, ki

se obravnava v tem postopku. Glede na navedeno predlagana sprememba na zakonski ravni predstavlja višji standard od obstoječega.

Obveznost zagotavljanja temeljnih postopkovnih jamstev izhaja iz Direktive 2005/85/ES, ki v 10. členu določa, da je potrebno v postopkih na prvi stopnji vsem prosilcem za mednarodno zaščito zagotoviti:

- informiranje (v prosilcu razumljivem jeziku) o postopku ter o pravicah in obveznostih med postopkom ter o možnih posledicah, če teh obveznosti ne upošteva,
- po potrebi se jim morajo zagotoviti storitve tolmačenja,
- ne sme se jim odreči možnost komuniciranja z UNHCR,
- primernem roku jim mora biti vročena odločitev,
- v kolikor prosilcem ni na voljo brezplačna pravna pomoč, jim je potrebno zagotoviti prevod odločbe v jeziku, ki ga prosilec razume, ki mora vključevati tudi pravni pouk.

Obveznost zagotavljanja temeljnih postopkovnih jamstev iz 8. člena zakona se torej nanaša izključno na postopek priznanja mednarodne zaščite, pri čemer je potrebno poudariti, da so jamstva, ki se nanašajo na rok za izdajo odločitve in brezplačno pravno pomoč, prosilcem zagotovljena s specialnimi določbami zakona, prav tako kot jamstva, ki jih direktiva zagotavlja v okviru postopka odvzema mednarodne zaščite (pravica do tolmača, osebni razgovor, komunikacija z Visokim komisariatom združenih narovo za begunce, brezplačna pravna pomoč).

Ker se s tem zakonom iz Zakona o mednarodni zaščiti črtajo določbe, ki se nanašajo na združevanje družine oseb s priznано mednarodno zaščito, bo predlagatelj zaradi specifičnosti teh postopkov pravico do tolmača v teh postopkih uredil s spremembami in dopolnitvami Zakona o tujcih, kamor se prenaša združevanje družine oseb s priznано mednarodno zaščito, kljub temu, da Direktiva 2003/86/ES, ki ureja združevanje družine oseb s priznано mednarodno zaščito te obveznosti državam članicam ne nalaga. Sprejem Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o tujcih je predviden v Normativnem programu dela Vlade za leto 2013.

K 7. členu

Prvi odstavek 11. člena določa, da se za izbiro tolmačev izvede javni razpis, drugi stavek četrtega odstavka pa določa, da sredstva za plačilo tolmačev zagotavlja ministrstvo. Glede na to, da obstoječi 11. člen zakona dejansko določa pogoje za izbor tolmačev, se predlaga črtanje navedenega besedila iz 11. člena zakona, vsebina črtega pa se smiselno prenaša v novi 12. člen.

K 8. členu

Predlaga se novi 12. člen, ki celovito določa način izvajanja pravice do tolmača iz 10. člena zakona, in sicer se določa, da ministrstvo za izvajanje te pravice s tolmačem sklene ustrezno pogodbo. Pri tem je potrebno poudariti, da predlog zakona s tako rešitvijo ne izključuje izvedbe javnega razpisa za izbor tolmačev, temveč zaradi fleksibilnejšega zagotavljanja pravice do tolmača omogoča izvedbo vseh možnih postopkov skladno s pravili javnega naročanja.

Hkrati se se ohranja tudi možnost zagotavljanja pravice do tolmača preko drugih držav članic Evropske unije, v kolikor v Republiki Sloveniji ni mogoče zagotoviti tolmača za določen jezik. S tretjim odstavkom se določa, da sredstva za izvajanje pravice do tolmača zagotavlja ministrstvo.

K 9. členu

Z 9. členom se predlaga redakcijski popravek obstoječega 14. člena na način, da se beseda begunec v ustrezni slovnični obliki, nadomešča z besedno zvezo mednarodna zaščita v ustrezni

slovnični ali slogovni obliki. Visoki komisariat združenih narodov za begunce namreč deluje na področju mednarodne zaščite, kar je pojmovno širše kot pojem begunec.

K 10. členu

Z 10. členom se opredelitev ranljivih oseb s posebnimi potrebami usklajuje z tretjim odstavkom 20 člena Direktive 2011/95/EU, in sicer tako, da se med ranljive kategorije oseb s posebnimi potrebami po tem zakonu uvrščajo tudi žrtve trgovine z ljudmi in osebe z motnjami v duševnem zdravju, hkrati pa se skladno s navedeno direktivo določa tudi, da morajo kot ranljive kategorije oseb s posebnimi potrebami štejejo žrtve drugih težjih oblik psihičnega, fizičnega in spolnega nasilja.

K 11. členu

Ker koncepta izvajanja zakonitega zastopništva za mladoletnike brez spremstva, uvedenega z novelo zakona leta 2010 v praksi ni bilo mogoče izvajati, predlagatelj predlaga drugačno razmejitev institucionalnih pristojnosti za izvajanje te določbe. Tako se javno pooblastilo za izvedbo usposabljanja za zakonite zastopnike prenese na Fakulteto za socialno delo, vodenje seznama zakonitih zastopnikov ter nadzor nad javnim pooblastilom pa iz Ministrstva za notranje zadeve na Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Takšna razmejitev institucionalnih pristojnosti je bolj primerna z vidika resornih pristojnosti, saj tematika posega v delokrog Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, zato je aktivnejša vključitev navedenega resorja v koncept zakonitega zastopništva za mladoletnike brez spremstva potrebna tudi iz sistemskega vidika.

K 12. členu

Ker se združevanje oseb s priznano mednarodno zaščito na novo določa v Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o tujcih, je potrebno obseg družinskih članov po tem zakonu 16. b člena ustrezno uskladiti na način, da bo besedilo ustrezalo uporabi definicije družinskih članov za prosilce za mednarodno zaščito skladno z Direktivo 2003/9/ES in Direktivo 2011/95/EU. Pri tem je potrebno posebej izpostaviti, da Direktiva 2011/95/EU v pri alineji točke j) 2. člena določa, da se kot družinski člani upravičenca do mednarodne zaščite, ki je prisotne v isti državi, šteje zakonski partner ali njegov zunajzakonski partner v stalnem razmerju, kadar zakon ali praksa zadevne države članice v okviru zakonodaje o državljanih tretjih držav neporočene pare obravnava na način, primerljiv s poročenimi pari. Glede na to, da Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih ne opredeljuje zunajzakonske skupnosti, Zakon o tujcih pa kot družinske člane tujca v 47. členu opredeljuje zakonca, registriranega partnerja in partnerja, s katerim tujec živi v dalj časa trajajoči življenjski skupnosti, kar pomeni, da je zakonodaja, ki obravnava državljane tretjih držav ugodnejša, je potrebno za pravilen prenos direktive slediti opredelitvi 47. člena Zakona o tujcih. S tem se obseg družinskih članov, za katere se uporablja načelo enotnosti družine, v primerjavi z obstoječim 16. b členom zakona širi še na registrirane partnerje.

K 13. členu

Ker se združevanje oseb s priznano mednarodno zaščito na novo določa v Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o tujcih, 17. člen veljavnega zakona ni več potreben, zato ga je potrebno črtati.

K 14. členu

Zaradi uskladitve s spremembo drugega odstavka 4. člena Direktive 2011/95/EU se predlaga sprememba v četrti alineji 23. člena.

Deseta alineja 23. člena se dopolnjuje zaradi uskladitve z četrtem odstavkom 4. člena Direktive 2011/95/ES, po katerem se dejstvo, da je prosilec že bil podvržen preganjanju resne škode ali se mu je s takšnim preganjanjem ali škodo neposredno grozilo, šteje kot resen znak prosilčevega utemeljenega strahu pred preganjanjem ali utemeljenega tveganja, da utrpi resno škodo, razen, če obstajajo tehtni razlogi za prepričanje, da se takšno preganjanje ali resna škoda ne bo ponovila.

K 15. členu

25. člen se dopolnjuje zaradi uskladitve z 7. členom Direktive 2011/95/ES, po katerem se kot subjekti zaščite lahko samo država ali stranke in organizacije, vključno z mednarodnimi organizacijami, ki nadzorujejo državo ali bistveni del njenega ozemlja, pod pogojem, da so pripravljene in sposobne zagotavljati zaščito, ki mora biti dejanska in nezačasna. Nadalje predlagani člen skladno z drugim odstavkom 7. člena direktive opredeljuje, da se dejanska in nezačasna načeloma nudi, kadar potencialni subjekti zaščite sprejmejo ustrezne ukrepe za preprečitev preganjanja ali resne škode, npr. z vodenjem učinkovitega ravnega sistema za odkrivanje, pregon ali kaznovanje dejanj preganjanja ali resne škode, pri čemer mora imeti prosilec dostop do take zaščite.

K 16. členu

Šesti odstavek 27. člena se dopolnjuje zaradi uskladitve z d) alinejo prvega odstavka členom Direktive 2011/95/ES, po kateri je potrebno pri opredelitvi pojma »posebna družbena skupina« oziroma značilnosti takšne skupine ustrezno upoštevati tudi vidike, povezane s spolom, kar vključuje tudi spolno identiteto. Nadalje se zaradi uskladitve z Direktivo 2011/95/EU dopolnjuje tudi osmi odstavek 27. člena, po katerem pri presoji utemeljenosti preganjanja ni več potreben obstoj vzročne zveze le med dejanji in razlogi preganjanja, temveč je preganjanje lahko utemeljeno tudi v primeru, da je ugotovljena vzročna zveza med dejanji preganjanja in odsotnostjo zaščite pred temi dejanji.

K 17. členu

Uredba 2003/343/ES v 19. členu določa, da mora država članica, v kateri je bila vložena prošnja za mednarodno zaščito, v primeru, da država članica, na katero je bila skladno z uredbo naslovljena zahteva za sprejem, privoli v sprejem prosilca, prosilca obvestiti o svoji odločitvi, da ne bo obravnavala njegove prošnje in da bo prosilca predala v odgovorno državo članico. Trenutno veljavni zakon ne ureja izdaje odločitev v primeru izvajanja postopka mednarodne zaščite po Uredbi 2003/343/ES, zato se odločitve izdajajo neposredno na podlagi Uredbe 2003/343/ES. S tem predlogom se z novim prvim odstavkom določa, da se prošnja, za katero se na podlagi meril, določenih v Uredbi 2003/343/ES ugotovi, da je za njeno obravnavo odgovorna druga država članica EU ali pristopnica k Uredbi 2003/343/ES, po izvedbi postopka, določenega v Uredbi 2003/343/ES s sklepom zavrže in v njem določi, katera država članica EU ali pristopnica k Uredbi 2003/343/ES, je odgovorna za obravnavo prošnje. Glede na navedeno se redakcijsko usklajuje tudi peti alineja drugega odstavka 59. člena, dosedanji prvi, drugi in tretji odstavek pa se ustrezno preštevilčijo.

Hkrati se doda nov četrti odstavek, po katerem umik prošnje v postopku obravnave prošnje po Uredbi 2003/343/ES ne šteje kot izjava o umiku iz prvega odstavka 50. člena tega zakona in ne vpliva na izvršitev sklepa na podlagi uredbe, razen v primeru, če je prosilčeva prošnja obravnavana po točki a) prvega odstavka 16. člena Uredbe 2003/343/ES in pod pogojem, da druga država članica EU ali pristopnica k Uredbi 2003/343/ES odgovornosti za sprejem še ni sprejela. Trenutno veljavni zakon ne predvideva možnosti umika prošnje v času obravnave po Uredbi 2003/343/ES, predlagana sprememba pa sledi odločitvi Sodišča Evropskih skupnosti C-620/10 (Kastrati proti Švedski).

K 18. členu

68. člen se dopolnjuje zaradi uskladitve z 8. členom Direktive 2011/95/ES, ki pojem notranje zaščite usklajuje s standardom Evropskega sodišča za človekove pravice, postavljenim v sodbi št. 1948/04 z dne 11. 1. 2007 (Salah Sheekh proti Nizozemski). Glede na postavljeni standard, je potrebno pri presoji notranje zaščite presoditi, ali lahko prosilec varno in zakonito potuje ter ima dostop do tega dela države ter, da se lahko od njega razumno pričakuje, da se bo v tem delu države nastanil. Možnost notranje razselitve se ugotavlja za vsak primer posebej ob upoštevanju osebnih okoliščin prosilca in splošnih okoliščin, ki prevladujejo v tem delu države, kar je potrebno presojati ob upoštevanju splošnih načel ugotavljanja utemeljenosti prošnje, določenih v 23. členu zakona, med drugim tudi z uporabo splošnih informacij o izvorni državi, zlasti o stanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin, družbeno-politični situaciji in sprejeti zakonodaji ter specifičnih informacij o izvorni državi, ki so podrobne, poglobljene in povezane izključno s konkretnim primerom, lahko pa vključujejo tudi način izvajanja zakonov in drugih predpisov izvirne države. Pri tem je potrebno upoštevati vse relevantne vladne in nevladne vire, upoštevaje njihovo aktualnost in verodostojnost.

K 19. členu

Obstoječi šesti odstavek 80. člena določa, da minister prepíše hišni red azilnega doma. Ker gre v besedilu za očitno pomoto, nastalo pri pripravi veljavnega zakona, se določa ustrezno opravilja tako, da se beseda prepíše nadomesti z besedo predpiše.

K 20. členu

Trenutno je obveznost za zagotavljanje sredstev za izplačilo nagrad za opravljena vzdrževalna dela določena zgolj v Pravilniku o pravicah prosilcev za mednarodno zaščito, ne pa tudi v Zakonu o mednarodni zaščito kot hierarhično višjemu pravnemu predpisu. Glede na navedeno se predlaga, da se obstoječa zakonska praznina ustrezno odpravi na način, da se obveznost zagotavljanja sredstev za izplačilo nagrad določi tudi v zakonu.

K 21. členu

S tem predlogom se obstoječi četrti, peti in šesti odstavek 83. člena povezujejo v smiselno celoto, in sicer tako, da se v novem četrtem odstavku opredeli pravica do finančne pomoči v primeru razselitve izven azilnega doma, pri čemer se glede na trenutno veljavno ureditev doda, da pravica do finančne pomoči ne pripada prosilcu, ki ima glede na druge veljavne predpise druge zavezanke, ki so ga dolžni vzdrževati. Takšno poenotenje je po mnenju predlagatelja utemeljeno tudi glede na sistemsko zakonodajo, ki ureja pravice iz socialnega varstva in javnih sredstev, poleg tega pa je tudi pravičnejše. Potrebno je namreč upoštevati, da se kot utemeljeni razlogi za razselitev štejejo tudi razlogi kot je ohranjanje celovitosti družine zaradi poroke z državljanom Republike Slovenije ali drugimi družinskimi člani, ki živijo na ozemlju Republike Slovenije. Iz tega razloga so takega prosilca ti družinski člani, v kolikor so skladno z drugimi predpisi zavezanec za preživljanje, dolžni primerno vzdrževati.

V novem petem odstavku se določi vsebina trenutno veljavnega četrtega odstavka, po katerem stroške oskrbe v primeru nastanitve v drugi primerni instituciji, če ti presegajo finančno pomoč, ki pripada prosilcu, krije ministrstvo.

Dosedanji šesti odstavek se črta, dosedanji sedmi, osmi in deveti odstavek pa ustrezno preštevilčijo.

K 22. členu

Ker se v 3. členu zaradi prenosa Direktive 2011/95/EU opredeljuje termin mladoletnik, pri čemer je v 3. členu posebej opredeljen tudi mladoletnik brez spremstva, se predlaga dopolnitev obstoječih 84. in 86. člena, in sicer tako, da bo iz besedil navedenih členov jasno razvidno, da so na področju zdravstvenega varstva in izobraževanja mladoletniki in mladoletniki brez spremstva upravičeni do enakega varstva pravic. Gre torej za uskladitev zaradi dopolnitve v 3. členu zakona.

K 23. členu

Prvi odstavek 89. člena se ustrezno usklajuje z vsemi pravicami, ki jih zakon daje osebam s priznano mednarodno zaščito, in sicer tako, da se med seznam pravic, določen z 89. členom navede tudi enkratna denarna pomoč, sicer podrobneje določena z 92. členom zakona. Hkrati se beseda integracija nadomesti s pomensko enako besedo vključevanje.

Z novim tretjim odstavkom 89. člena se določa trajanje pravic oseb s priznano mednarodno zaščito, kar trenutno veljavni zakon pomanjkljivo ureja. Tako se določa, da oseba s priznano mednarodno zaščito pravice po tem zakonu pridobi z vročitvijo odločbe iz prve alineje 52. člena, prenehajo pa z izvršljivostjo odločb iz petega odstavka 106. člena (podaljšanje subsidiarne zaščite), petega odstavka 107. člena (prenehanje statusa mednarodne zaščite), petega odstavka 109. člena (odvzem statusa mednarodne zaščite) ali z dnem prenehanja statusa na podlagi šestega in sedmega odstavka 107. člena (smrt osebe in sprejem v državljanstvo Republike Slovenije).

K 24. členu

S predlagano spremembo v 90. členu se jasneje opredeljuje rok za informiranje osebe s priznano mednarodno zaščito kot to določa določba 22. člena Direktive 2011/95/EU, po kateri se informiranje oseb s priznano mednarodno zaščito nanaša na pridobitev informacij glede pravic in dolžnosti, ki izhajajo iz statusa po pridobitvi statusa.

K 25. členu

S 25. členom se drugi odstavek 91. člena zakona dopolnjuje z minimalno časovno opredelitvijo trajanja dovoljenja za prebivanje za osebe s priznano subsidiarno zaščito, s čimer se v nacionalni pravni red prenaša določba drugega odstavka 24. člena Direktive 2001/95/EU. Skladno z navedeno določbo, se osebi s priznano subsidiarno zaščito ne more izdati dovoljenje za prebivanje za čas, krajši od enega leta, kar pomeni, da ji tudi zaščite ne more biti priznana za krajši čas. Glede določbe Direktive, da je mora biti dovoljenje za prebivanje v primeru podaljšanja subsidiarne zaščite izdano za najmanj dve leti, pa predlagatelj dodatno pojasnjuje, da drugi odstavek 106. člen veljavnega zakona določa, da se subsidiarna zaščita v primeru obstoja razlogov za podaljšanje prizna za dve leti ter v povezavi z drugim odstavkom 91. člena zakona, ki določa, da se dovoljenje za prebivanje izda za čas trajanja zaščite, kar pomeni, da je ta del 24. člena direktive že ustrezno prenešen v nacionalni pravni red.

K 26. členu

Zaradi ureditve postopka združevanja družine v Zakonu o tujcih se spreminjata drugi in tretji odstavek obstoječega 92. člena, s čimer se nastanitev v integracijski hiši omogoča tudi družinskim članom osebe s priznano mednarodno zaščito, če so ti skladno s pravico do združitve družine pridobili dovoljenje za prebivanje v Republiki Sloveniji, v kolikor ima oseba s priznano mednarodno zaščito še pravico do bivanja v integracijski hiši.

Zaradi predlaganih sprememb postane veljavni četrti odstavek tretji odstavek, v katerem zaradi jasnosti določbe doda beseda enkrat, na podlagi česar iz določbe nedvoumno izhaja, da je

osebi s priznано mednarodno zaščito iz utemeljenih razlogov nastanitev v integracijski hiši mogoče podaljšati samo enkrat.

K 27. členu

Zaradi spremembe zakonske ureditve postopka združevanja družine, je potrebno spremeniti peti odstavek 93. člena, in sicer tako, da se določi, da je oseba s priznано mednarodno zaščito, ki združi družino skladno z Zakon o tujcih z dnem prihoda upravičena od denarnega nadomestila za zasebno nastanitev tudi za te družinske člane. Na ta način se pri zagotavljanju pravic osebam s priznано mednarodno zaščito upošteva specifični položaj te kategorije oseb pri vključevanju v okolje.

K 28. členu

Predlaga se sprememba 99. člena zakona, v katerem se pravico do pomoči pri vključevanju, omeji na tri leta od pridobitve statusa, hkrati pa določi, da se pomoč pri vključevanju, ki jo sicer zagotavlja ministrstvo individualno za vsako osebo posebej, izvaja na podlagi osebnega integracijskega načrta, ki se pripravi in izvaja na podlagi posameznikovih potreb, znanja, zmožnosti in sposobnosti. V času izvajanja osebnega integracijskega načrta, je oseba s priznано mednarodno zaščito upravičena do udeležbe na tečaju slovenskega jezika ter tečaju spoznavanja slovenske zgodovine, kulture in ustavne ureditve. Omejitev pravice do pomoči pri vključevanju je po mnenju predlagatelja potrebna zaradi sistemske obravnave oseb s priznано mednarodno zaščito, poleg tega pa po mnenju predlagatelja na osebo deluje motivacijsko, saj vzpodbuja k čim hitrejši samostojnosti. Omejitev trajanja pravice do pomoči na tri leta je po mnenju predlagatelja utemeljena z dejstvom, da so vse pravice, ki jih zakon posebej jamči osebam s priznано mednarodno zaščito (npr. denarno nadomestilo za zasebno nastanitev) omejene na obdobje treh let. Poleg tega je po oceni predlagatelja obdobje treh let primerno obdobje za premostitev prilagoditvenih težav pri vključevanju, po tem obdobju pa oseba lahko samostojno uveljavlja svoje pravice.

K 29. členu

Določba 106. člena se dopolnjuje na podlagi izkušenj pri dosedanjem izvajanju postopkov podaljšanja subsidiarne zaščite. Tako se zaradi jasnosti besedila v prvem odstavku 106. člena beseda katere nadomešča z besedo katerih, zato, da bo iz besedila jasno razvidno, da se presoja upravičenosti do podaljšanja subsidiarne zaščite nanaša na razloge, zaradi katerih je bila subsidiarna zaščita priznana, ne pa na razloge, ki jih je oseba v postopku priznanja mednarodne zaščite uveljavljala v prošnji. Takšen popravek prvega odstavka 106. člena se utemeljuje tudi z dejstvom, da se pogoje za priznanje mednarodne zaščite presoja v enotnem postopku, pri čemer se primarno presojuje pogoji za priznanje statusa begunca, šele v primeru, da ti niso izpolnjeni pa se presojuje pogoji za priznanje subsidiarne zaščite. Glede na to, da se 106. člen nanaša na presojo podaljšanja subsidiarne zaščite, je jasno, da so bili pogoji za priznanje statusa begunca, ki jih je oseba kot prosilec za mednarodno zaščito uveljavljala v postopku, že predmet presoje v postopku za priznanje mednarodne zaščite, v okviru katerega je bila osebi zaščita primarno priznana. V postopku podaljšanja subsidiarne zaščite se torej ne preverjajo ponovno vsi razlogi za priznanje mednarodne zaščite, temveč zgolj obstoj razlogov, zaradi katerih je bila zaščita priznana. Prav tako se v tem postopku ne preverja utemeljenost razlogov, nastalih po priznanju subsidiarne zaščite, temveč mora oseba v tem primeru ponovno zaprositi za mednarodno zaščito.

Nadalje se dodata nov drugi in tretji odstavek, pri čemer se v drugem odstavku določa, da se pri izvedbi postopka subsidiarne zaščite smiselno uporabljajo določbe 46., 47. in 48. člena zakona, kar pomeni, da se s smiselno uporabo pogojev, določenih v 46. člena zakona v postopku podaljšanja subsidiarne zaščite osebni razgovor lahko opusti ter da se pri izvedbi osebnega

razgovora v postopku podaljšanja subsidiarne zaščite smiselno uporabljajo pravila, določena v 47. in 48. členu zakona.

Z novim tretjim odstavkom 106. člena se osebam, ki so v postopku podaljšanja, zagotovi pravica do tolmača, ki obsega tolmačenje pri osebnem razgovoru ter prevod pisne odločitve, ki obsega izrek, bistvene razloge za odločitev in pravni pouk.

K 30. členu

Z 30. členom se na novo določa XIII. poglavje trenutnega zakona, ki deloma opredeljuje prenehanje in odvzem mednarodne zaščite. Pri tem se najprej v 107. členu določajo razlogi za prenehanje statusa mednarodne zaščite, ki so v celoti povzeti iz trenutno veljavnega 4. člena zakona. Hkrati se z četrtem odstavkom 107. člena v nacionalni pravni red prenašata tretji odstavek 11. in tretji odstavek 16. člena Direktive 2011/95/EU, po katerim status mednarodne zaščite ne preneha v primeru prenehanja okoliščin, zaradi katerih mu je bila priznana mednarodna zaščita, če oseba s priznano mednarodno zaščito navede utemeljene razloge, zaradi katerih zavrača zaščito izvirne države, ti razlogi pa izhajajo iz preteklega preganjanja. Nadalje se z novim 108. členom določa, da se o prenehanju statusa odloči z odločbo, zoper katero ima oseba možnost vložitev pravnega sredstva. Po predlogu status mednarodne zaščite preneha po zakonu v primeru, da oseba umre ali da je sprejeta v državljanstvo Republike Slovenije.

Nadalje se v 109. členu določajo razlogi za odvzem statusa mednarodne zaščite, pri čemer predlog v celoti povzema 6. člen veljavnega zakona. S 110. členom se natančneje določa postopek za odvzem statusa, pri čemer se ohranja trenutno veljavno zakonsko besedilo in sicer se na določa, da mora biti o uvedbi postopka odvzema statusa oseba s priznano mednarodno zaščito pisno obveščena, navedeno obvestilo pa mora vključevati tudi razloge za začetek tega postopka. Tretji odstavek 110. člena predvideva izvedbo osebnega razgovora v postopku odvzema statusa mednarodne zaščite, s čimer se povzema določba obstoječega prvega odstavka prvega odstavka 110. člena zakona. Predlog tudi predvideva črtanje obstoječega 11. člena zakona, ker je vsebina le-tega prenešana v novi 110. člen.

K 31. členu

Ker se določbe 110. in 111. člena trenutno veljavnega zakona smiselno prenašajo v novi 109. člen, je potrebno 110. in 11. člen zakona črtati.

K 32. členu

V tretjem odstavku 112. člena se maksimalna veljavnost izkaznice prosilca za mednarodno zaščito podaljšuje iz 60 na 120 dni. S tem se omogoča, da se prosilcem, za katere se domneva, da njihov postopek za priznanje mednarodne zaščite iz različnih razlogov ne bo pravnomočno končan v 60 dneh, izkaznica prosilca izda za obdobje, daljše od 60 dneh.

K 33. členu

Med podatke, ki jih vsebuje dovoljenje za prebivanje, se doda tudi EMŠO, s čimer se podatki, potrebni za izdajo dovoljenja za prebivanje usklajujejo z določbo prvega odstavka 111. člena Zakona o tujcih (Uradni list RS št. 50/2011, 57/2011-popr.).

Osmi odstavek se redakcijsko usklajuje z določbo novega tretjega odstavka 89. člena, ki določa trajanje statusa mednarodne zaščite.

K 34. členu

Sprememba 118. člena je potrebna zaradi uskladitve z spremembami, predvidenimi s tem zakonom. Ker predlog zakona predvideva črtanje določb o združevanju družine, je potrebno iz zakona črtati tudi vodenje evidenc glede postopkov združevanja družine. Hkrati se s spremembo 36. točke 118. člena predvideva, da se med podatke, ki se vodijo v evidencah, vključijo tudi podatki o izdanih potnih listih za tujca, ki se po 116. členu zakona izdajajo osebam s priznano subsidiarno zaščito.

K 35. členu

S predlagano spremembo se zakon usklajuje pristopnimi sporazumi EU k Uredbi 2003/343/ES, po kateri so države pristopnice k Uredbi tudi države, ki niso države članice Evropske unije (npr. Švica, Norveška, Liechtenstein in Islandija).

K 36. členu

Sprememba je redakcijske narave in je potrebna zaradi črtanja 24. točke 3. člena.

K 37. členu

Ker se obstoječi 130. člen sklicuje na Zakon o varstvu osebnih podatkov, ki organe zavezuje, da podatke obravnavajo s skladno z navedenim zakonom, je določba veljavnega 130. člena odveč, zato se predlaga njeno črtanje.

K 38. členu

Z 39. členom se določa, da se vsi postopki, ki so se začeli po Zakonu o mednarodni zaščiti (Uradni list RS št. 11/11-uradno prečiščeno besedilo, 99/12-odl. US in 83/12), končajo po določbah Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS št. 11/11-uradno prečiščeno besedilo, 99/12-odl. US in 83/12).

K 39. členu

Z namenom preprečitve nastanka pravne praznine pri uveljavljanju pravice do združitve družine zaradi morebitnega neskladja pri uveljavitvi tega zakona in Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o tujcih, s katerim se bo na novo uveljavila pravica do združitve družine za osebe s priznano mednarodno zaščito, se s 40. členom določa, da se do uveljavitve navedenega zakona pri združevanju oseb s priznano mednarodno zaščito uporablja 17. člen Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS št. 11/11-uradno prečiščeno besedilo, 99/12-odl. US in 83/12).

K 40. členu

Zaradi sprememb in dopolnitev, določenih s tem zakonom, je potrebno uskladiti Pravilnik o pravicah prosilcev za mednarodno zaščito in Pravilnik o načinu izvajanja zakonitega zastopanja mladoletnikov brez spresmtva ter načinu zagotavljanja ustrezne nastanitve, oskrbe in obravnave mladoletnikov brez spremstva zunaj azilnega doma ali njegove izpostave, in sicer v roku šestih mesecev od njegove uveljavitve.

K 41. členu

Zaradi sprememb in dopolnitev, določenih s tem zakonom, mora Vlada Republike Slovenije v roku šestih mesecev od njegove uveljavitve uskladiti Uredbo o načinih in pogojih za zagotavljanje pravic osebam s priznano mednarodno zaščito.

42. člen

Vacatio legis.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

1. člen

(vsebina)

(1) S tem zakonom se določajo temeljna načela, postopek za priznanje in odvzem mednarodne zaščite, trajanje in vsebine mednarodne zaščite ter obseg pravic in dolžnosti prosilcev za mednarodno zaščito in oseb, ki so pridobile mednarodno zaščito.

(2) Ta zakon v skladu z:

– Direktivo Sveta 2003/9/ES z dne 27. januarja 2003 o minimalnih standardih za sprejem prosilcev za azil (UL L, št. 31/18 z dne 6. 2. 2003, str. 101, v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2003/9/ES) določa pravice in obveznosti prosilcev za mednarodno zaščito;

– Direktivo Sveta 2003/86/ES z dne 22. septembra 2003 o pravici do združitve družine (UL L, št. 251/12 z dne 3. 10. 2003, str. 224, v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2003/86/ES) določa pogoje za združevanje družine za osebe s priznano mednarodno zaščito;

– Direktivo Sveta 2004/83/ES z dne 29. aprila 2004 o minimalnih standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da se jim prizna status begunca, ali osebe, ki iz drugih razlogov potrebuje mednarodno zaščito, in o vsebini te zaščite (UL L, št. 304/12 z dne 30. 9. 2004, str. 96, v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2004/83/ES) določa pogoje za pridobitev mednarodne zaščite in njeno vsebino;

– Direktivo Sveta 2005/85/ES z dne 1. decembra 2005 o minimalnih standardih glede postopkov za priznanje ali odvzem statusa begunca v državah članicah (UL L, št. 326/13 z dne 13. 12. 2005, str. 13, v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2005/85/ES) določa postopek za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite.

(3) Ta zakon za izvajanje:

– Uredbe Sveta (ES) št. 2725/2000 z dne 11. decembra 2000 o vzpostavitvi sistema Eurodac za primerjavo prstnih odtisov zaradi učinkovite uporabe Dublinske konvencije (UL L 316 z dne 15. 12. 2000, str. 26, v nadaljnjem besedilu: Uredba 2000/2725/ES) določa način posredovanja prstnih odtisov v centralno bazo Eurodac;

– Uredbe Sveta (ES) o vzpostavitvi meril in mehanizmov za določitev države članice, odgovorne za obravnavanje prošnje za azil, ki jo v eni od držav članic vloži državljan tretje države, št. 343/2003 z dne 18. februarja 2003 (UL L 50 z dne 25. 2. 2003, str. 109, v nadaljnjem besedilu: Uredba 2003/343/ES) določa pravila za določitev pristojne države za vodenje postopka mednarodne zaščite;

– Uredbe Sveta (ES) št. 767/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o vizumskem informacijskem sistemu (VIS) in izmenjavi podatkov med državami članicami o vizumih za kratkoročno prebivanje (UL L 218, 13. 8. 2008, str. 60–81, v nadaljnjem besedilu: Uredba 2008/767/ES) določa lažšanje izmenjave podatkov o vlogah za izdajo vizumov med državami članicami, in s tem povezanih postopkov, izboljšuje izvajanje skupne vizumske politike, konzularno sodelovanje in posvetovalne postopke med centralnimi organi, pristojnimi za izdajo vizumov;

– Uredbe Sveta (ES) št. 2252/2004 z dne 13. decembra 2004 o standardih za varnostne značilnosti in biometrične podatke v potnih listih in potovalnih dokumentih, ki jih izdajo države članice (UL L 385 z dne 29. 12. 2004, str. 1, v nadaljnjem besedilu: Uredba 2252/2004/ES) določa način izdaje potnih listov za begunce;

– Uredbe Sveta (ES) št. 1030/2002 z dne 13. junija 2002 o enotni obliki dovoljenja za prebivanje za državljane tretjih držav (UL L 154 z dne 15. 6. 2002, str. 1, v nadaljnjem besedilu: Uredba 1030/2002/ES) določa enotno obliko dovoljenj za prebivanje za državljane tretjih držav; in

– Uredbe Sveta (ES) št. 380/2008/ES z dne 18. aprila 2008 o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 1080/2002 o enotni obliki dovoljenja za prebivanje za državljane tretjih držav (UL L 115 z dne 29. 4. 2008, str. 1, v nadaljnjem besedilu: Uredba 380/2008/ES), ki spreminja Uredbo 1030/2002/ES.

3. člen

(opredelitev pojmov)

Posamezni izrazi, uporabljeni v tem zakonu, imajo naslednji pomen:

1. Ženevska konvencija je Konvencija o statusu beguncev, podpisana v Ženevi 28. julija 1951 in Protokol o statusu beguncev, podpisan v New Yorku 31. januarja 1967 (Uradni list RS – MP, št. 9/92);

2. prošnja za mednarodno zaščito je prošnja, s katero državljan tretje države ali oseba brez državljanstva zaprosi za zaščito po tem zakonu (v nadaljnjem besedilu: prošnja);

3. pristojni organ je ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, ki po tem zakonu vodi postopke na prvi stopnji;

4. ministrstvo je ministrstvo, pristojno za notranje zadeve;

5. minister je minister oziroma ministrica, pristojna za notranje zadeve;

6. uradna oseba je oseba, ki je zaposlena pri pristojnem organu;

7. prosilec za mednarodno zaščito ali prosilka za mednarodno zaščito (v nadaljnjem besedilu: prosilec) je državljan tretje države ali oseba brez državljanstva, ki je v Republiki Sloveniji podal popolno prošnjo za mednarodno zaščito;

8. vlagatelj namere ali vlagateljica namere za podajo prošnje za mednarodno zaščito (v nadaljnjem besedilu: vlagatelj namere) je državljan tretje države ali oseba brez državljanstva, ki je v Republiki Sloveniji in je pred uradnimi organi prvič izrazil namen podati prošnjo za mednarodno zaščito;

9. begunec ali begunka (v nadaljnjem besedilu: begunec) je državljan tretje države ali oseba brez državljanstva, ki mu je priznana zaščita iz drugega odstavka prejšnjega člena;

10. oseba, ki ji je priznana subsidiarna zaščita, je državljan tretje države ali oseba brez državljanstva, ki mu je priznana zaščita iz tretjega odstavka prejšnjega člena;

11. oseba, ki ji je priznana mednarodna zaščita, je oseba, ki ji je priznan status begunca ali subsidiarna zaščita;

12. tretja država je država, ki ni članica Evropske unije;

13. državljan Evropske unije ali državljanica Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: državljan Evropske unije) je oseba, ki ima državljanstvo ene od držav članic Evropske unije;

14. tujec ali tujka (v nadaljnjem besedilu: tujec) je oseba, kot jo opredeljuje zakon, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji, razen državljanov Evropske unije, prosilcev in oseb s priznano mednarodno zaščito;

15. izvorna država je država, katere državljanstvo ima državljan tretje države, ali država, v kateri je oseba brez državljanstva imela svoje običajno prebivališče;

16. običajno prebivališče se za izvajanje tega zakona šteje prebivališče, kjer oseba živi vsaj eno leto, ima središče svojih življenjskih interesov, tam preživlja večino svojega nočnega počitka in ima tam shranjene svoje osebne stvari;

17. Visoki komisariat Združenih narodov za begunce (UNHCR) (v nadaljnjem besedilu: Visoki komisariat) je medvladna organizacija, ki je bila ustanovljena leta 1950 z namenom zagotavljanja zaščite in iskanja trajnih rešitev za begunce;

18. oseba brez državljanstva je oseba, ki je nobena država, v skladu s svojo zakonodajo, ne priznava za svojega državljana;

19. mladoletnik brez spremstva ali mladoletnica brez spremstva (v nadaljnjem besedilu: mladoletnik brez spremstva) je državljan tretje države ali oseba brez državljanstva, mlajša od 18 let, ki je na ozemlju Republike Slovenije brez staršev ali zakonitega zastopnika;

20. azilni dom ali njegova izpostava je objekt ministrstva, pristojnega za notranje zadeve, namenjen nastanitvi prosilcev za mednarodno zaščito;

21. integracijska hiša je objekt ministrstva, pristojnega za notranje zadeve, namenjen nastanitvi oseb s priznano mednarodno zaščito;

22. hudo kaznivo dejanje nepolitične narave pomeni kaznivo dejanje nepolitične narave, za katero je v Republiki Sloveniji predpisana kazen zapora, daljša od treh let;

23. hudo kaznivo dejanje pomeni kaznivo dejanje, za katero je v Republiki Sloveniji predpisana kazen zapora, daljša od treh let;

24. zaupni azilni podatki po tem zakonu so podatki o prosilcu in osebi s priznano mednarodno zaščito, ki jih pristojni organ, drugi državni organi, organizacije in posamezniki ne smejo posredovati organom njune izvorne države, zainteresirani javnosti pa zgolj na podlagi njihovih soglasij.

4. člen

(prenehanje)

(1) Beguncu preneha status, če:

- prostovoljno sprejme zaščito svoje izvorne države;
- ponovno prostovoljno pridobi državljanstvo izvorne države;
- pridobi novo državljanstvo in uživa zaščito države, ki mu ga je podelila;
- se prostovoljno vrne v državo, ki jo je zapustil in v katero se ni vračal zaradi strahu pred preganjanjem;
- prenehajo okoliščine, zaradi katerih mu je bil priznan status begunca in ne more več zavračati zaščite države, katere državljan je;
- se kot oseba brez državljanstva zaradi prenehanja okoliščin, zaradi katerih mu je bil priznan status begunca, lahko vrne v prejšnjo državo običajnega prebivališča;
- se mu nedvoumno odpove;
- umre.

(2) Osebi, ki ji je priznana subsidiarna zaščita, ta preneha s potekom časa, ki ga določa ta zakon, oziroma kadar okoliščine, zaradi katerih ji je bila priznana subsidiarna zaščita, prenehajo ali se spremenijo do te mere, da taka zaščita ni več potrebna, ali če se oseba s priznано subsidiarno zaščito tej zaščiti nedvoumno odpove ali če ta oseba umre.

(3) Pri ugotavljanju razlogov iz pete in šeste alineje prvega odstavka in drugega odstavka tega člena mora biti sprememba okoliščin bistvena in trajna do te mere, da se begunčevega strahu pred preganjanjem ne more več šteti za utemeljenega, oziroma, da osebi s subsidiarno zaščito ne grozi več resno tveganje ali resna škoda.

6. člen

(odvzem)

(1) Beguncu se status odvzame, če:

- se ugotovi eno od dejstev, določenih v prvem odstavku prejšnjega člena;
- se ugotovi dejstvo iz pete in šeste alineje prvega odstavka 4. člena tega zakona;
- je bilo njegovo napačno prikazovanje ali izpuščanje dejstev, vključno z lažnimi dokumenti, odločilnega pomena za dodelitev statusa begunca;
- obstajajo utemeljeni razlogi, da se ga obravnava kot nevarnega za varnost Republike Slovenije, kar se kaže zlasti v ogrožanju varnosti ozemeljske celovitosti, suverenosti, izvrševanja mednarodnih obveznosti in ogrožanju varstva ustavne ureditve;
- po pravnomočni obsodbi za kaznivo dejanje zoper človečnost in mednarodno pravo predstavlja nevarnost za Republiko Slovenijo.

(2) Če se med postopkom podelitve mednarodne zaščite ugotovijo dejstva iz četrte ali pete alineje prejšnjega odstavka, se statusa begunca proslcu ne prizna.

(3) Osebam, ki jim je bil status begunca odvzet zaradi razlogov iz četrte in pete alineje prvega odstavka tega člena in osebam iz prejšnjega odstavka, ki se nahajajo v Republiki Sloveniji, pripadajo pravice, kot jih določa Ženevska konvencija, in sicer: pravica do enake obravnave, svobode veroizpovedi, dostopa do sodišč, izobraževanja in usposabljanja, nekaznovanja v primeru nezakonitega prestopa državne meje, prepovedi izгона in upoštevanje načela nevračanja.

(4) Osebi se subsidiarna zaščita odvzame, če:

- se ugotovi eno od dejstev, določenih v drugem odstavku prejšnjega člena, ali so izpolnjeni pogoji iz četrtega odstavka prejšnjega člena;
- se ugotovi, da so okoliščine, zaradi katerih ji je bila priznana subsidiarna zaščita, prenehale ali so se spremenile do te mere, da taka zaščita ni več potrebna;
- je bilo njeno napačno prikazovanje ali izpuščanje dejstev, vključno z lažnimi dokumenti, odločilnega pomena za dodelitev subsidiarne zaščite.

7. člen

(temeljna načela)

(1) Pristojni organ v enotnem postopku ugotavlja pogoje za priznanje, prenehanje in odvzem mednarodne zaščite, v primeru subsidiarne oblike zaščite pa tudi možnost podaljšanja, v vsakem primeru posebej. Prošnje obravnava na objektivni in nepristranski način.

(2) Postopek po tem zakonu lahko vodijo samo uradne osebe, ki morajo biti ustrezno usposobljene na področju azilnega prava.

(3) Uradna oseba mora v postopku omogočiti prosilcem, da čim lažje zavarujejo in uveljavijo svoje pravice po tem zakonu in poskrbeti, da nevednost in neukost prosilcev ni v škodo njihovim pravicam.

(4) V vseh primerih je treba brez izjeme upoštevati temeljna postopkovna jamstva, določena v 8. členu tega zakona.

8. člen

(temeljna postopkovna jamstva)

V postopku po tem zakonu ima vsak prosilec naslednja jamstva:

- v jeziku, ki ga razume, mora biti obveščen o postopku mednarodne zaščite v Republiki Sloveniji in o pravicah in obveznostih v času postopka ter o možnih posledicah v primeru, da teh obveznosti ne upošteva in ne sodeluje s pristojnimi organi;
- dostopne mu morajo biti storitve tolmačenja, kot jih določa 10. člen tega zakona;
- ne sme se mu odreči možnosti komuniciranja z Visokim komisariatom ali organizacijo, ki deluje v imenu Visokega komisariata v Republiki Sloveniji;
- prejeti mora pisno odločitev pristojnega organa v najkrajšem možnem času, in sicer v jeziku, ki ga razume.

11. člen

(izbira tolmačev)

(1) Za izvajanje določb prejšnjega člena se izvede javni razpis za tolmače.

(2) Za tolmača je lahko izbran, kdor izpolnjuje naslednje pogoje:

- je vreden zaupanja,
- je poslovno sposoben in ima splošno zdravstveno zmožnost,
- se z izjavo zaveže, da tolmačenja ne opravlja za diplomatsko-konzularna predstavništva države, katere jezik tolmači,
- poda dokazila o znanju jezika,
- je nekaznovan in ni v kazenskem postopku za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, za katerega je zagrožena kazen zavora šestih mesecev ali hujša kazen.

(3) Ni vreden zaupanja tisti, za katerega je na podlagi dosedanjega dela, ravnanja ali obnašanja utemeljeno sklepati, da tolmačenja ne bo opravljal strokovno, pošteno ali vestno ali da kot tolmač ne bo varoval ugleda instituta tolmačenja ter nepristranskosti.

(4) Seznam tolmačev se objavi na spletni strani ministrstva. Sredstva za njihovo plačilo zagotavlja ministrstvo.

12. člen

(izjeme od izbire tolmačev)

(1) V primeru, da se pojavi potreba po tolmačenju v jezik, za katerega tolmač z razpisom še ni bil imenovan, ministrstvo do uspešne izvedbe javnega razpisa s tolmačem sklene ustrezno pogodbo. Sredstva za plačilo zagotavlja ministrstvo.

(2) Ministrstvo lahko, če za to obstaja možnost, za pomoč pri tolmačenju v jezik, za katerega v Republiki Sloveniji ni mogoče zagotoviti tolmača, zaprosi drugo državo članico Evropske unije. V izjemnih primerih je možna tudi uporaba tolmačenja preko sodobnih elektronskih medijev. Sredstva za plačilo takšnega tolmačenja zagotavlja ministrstvo. Višina plačila tolmačenja se določi z ustrezno pogodbo.

14. člen

(vloga Visokega komisariata)

(1) Visoki komisariat od pristojnega organa pridobiva podatke in informacije o:

- stanju beguncev v Republiki Sloveniji;
- uporabi in izvajanju Ženevske konvencije in drugih mednarodnih aktov v zvezi z begunci;
- zakonih, predpisih in drugih splošnih pravnih aktih, ki veljajo ali so v pripravi za begunce.

(2) Visoki komisariat ima pravico dostopa do:

- oseb iz 8. točke 3. člena tega zakona in prosilcev na ozemlju Republike Slovenije in v tranzitnih območjih letališč in pristanišč;
- podatkov o številu vloženih prošenj in poteku postopkov;
- izdanih odločitev v teh postopkih.

(3) Pogoji za izvajanje druge in tretje alineje prejšnjega odstavka je podano soglasje prosilca.

(4) Določbe o delovanju Visokega komisariata v Republiki Sloveniji za izvajanje tega zakona veljajo tudi za organizacije, ki delujejo v imenu Visokega komisariata na ozemlju Republike Slovenije. O prenosu nalog in načinu ter obsegu delovanja organizacije v Republiki Sloveniji, Visoki komisariat obvesti pristojni organ. O prenosu nalog in medsebojnih razmerjih delovanja Visoki komisariat in organizacija lahko skleneta sporazum.

15. člen

(ranljive osebe s posebnimi potrebami)

(1) Ranljivim osebam s posebnimi potrebami, zlasti otrokom, mladoletnikom brez spremstva, invalidnim osebam, starejšim, nosečnicam, roditeljem samohranilcem z otroki in žrtvam posilstva, mučenja ali drugih oblik psihičnega, fizičnega in spolnega nasilja se zagotavlja posebna nega, skrb in obravnava.

(2) Posebne potrebe in ranljivost po tem zakonu se ugotovljajo na podlagi individualne ocene potrebe posameznega prosilca, begunca ali osebe, ki ji je priznana subsidiarna zaščita.

(3) Pri nastanitvi ranljivih oseb s posebnimi potrebami, tako prosilcev, beguncev in oseb, ki jim je bila priznana subsidiarna zaščita, se upošteva specifični položaj teh oseb in se jim prilagodijo materialni pogoji sprejema, zdravstveno in psihološko svetovanje ter nega.

16.a člen

(zakoniti zastopnik)

(1) Za zakonitega zastopnika se smiselno uporabljajo določbe o skrbništvu zakona, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja, če ni s tem zakonom določeno drugače.

(2) Zakoniti zastopnik je lahko vsakdo:

– ki izpolnjuje pogoje za skrbnika, določene z zakonom, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja;

– ki se je udeležil usposabljanja in je uvrščen na seznam iz četrtega odstavka tega člena.

(3) Usposabljanje kandidatov za zakonite zastopnike, ki ga na podlagi javnega pooblastila izvaja Skupnost centrov za socialno delo in v ta namen izdaja potrdila o usposobljenosti, mora obsegati predvsem znanje iz družinskega prava, socialnega dela, psihologije, varstva otrokovih pravic in dolžnosti, varstva človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter azilnega prava. Vsebinsko, način izvedbe, obrazce potrdil in trajanje usposabljanja predpiše minister, v soglasju z ministrom, pristojnim za delo, družino in socialne zadeve, v predpisu iz petega odstavka prejšnjega člena. Z izvedbo vsakega posameznega usposabljanja mora soglašati minister. Za izvedbo programa usposabljanja se s posameznim izvajalcem lahko sklene ustrezna pogodba. Sredstva za izvedbo usposabljanja krije ministrstvo. Za nadzor nad izvajanjem javnega pooblastila je pristojno ministrstvo.

(4) Odločbo o imenovanju zakonitega zastopnika izda center za socialno delo, ki je krajevno pristojen za območje, na katerem je nastanjen mladoletnik brez spremstva. Pristojni center za socialno delo izbere zakonitega zastopnika s seznama zakonitih zastopnikov, ki ga vodi Skupnost centrov za socialno delo.

(5) Zakoniti zastopnik mora o svojem delu poročati centru za socialno delo ob pravnomočnosti odločbe v postopku priznanja mednarodne zaščite, vendar najmanj enkrat na leto in na zahtevo centra za socialno delo tudi v vmesnem obdobju. Center za socialno delo mora pregledati poročilo in po potrebi ukreniti vse potrebno, da se zavarujejo koristi mladoletnika brez spremstva.

(6) Zakoniti zastopnik lahko uveljavlja povrnitev potrebnih stroškov in nagrado za opravljeno delo. Merila za izračun višine nagrade in stroškov določi minister, v soglasju z ministrom, pristojnim za delo, družino in socialne zadeve, sredstva za izplačilo pa krije ministrstvo.

(7) Zakonito zastopanje poleg razlogov iz zakona, ki ureja zakonsko zvezo in družinska razmerja, preneha tudi s pravnomočnostjo odločitve pristojnega organa v postopku priznanja mednarodne zaščite.

16.b člen

(družinski člani)

(1) Družinski člani so državljani tretje države ali osebe brez državljanstva in so člani družine, ki je obstajala že v izvorni državi. To so lahko:

1. zakonec prosilca ali osebe, ki ji je priznana mednarodna zaščita, kakor to določajo predpisi o bivanju tujcev v Republiki Sloveniji, ali zunajzakonski partner v stalnem razmerju, kakor to določajo predpisi o zakonski zvezi in družinskih razmerjih (v nadaljnjem besedilu: zunajzakonski partner);

2. mladoletni otroci para iz prejšnje točke, če so neporočeni in nepreskrbljeni, ne glede na to, ali so bili rojeni v zakonski ali zunajzakonski skupnosti ali posvojeni, kakor to določajo predpisi o zakonski zvezi in družinskih razmerjih;

3. mladoletni neporočeni otroci osebe, ki ji je priznana mednarodna zaščita, če ima ta oseba skrbništvo nad njimi in jih vzdržuje;

4. mladoletni neporočeni otroci zakonca ali zunajzakonskega partnerja osebe, ki ji je priznana mednarodna zaščita, če ima ta skrbništvo nad njimi in jih vzdržuje;

5. polnoletni neporočeni otroci osebe, ki ji je priznana mednarodna zaščita, če zaradi telesne ali duševne prizadetosti niso sposobni, da sami skrbijo zase, za svoje koristi in pravice;

6. polnoletni neporočeni otroci zakonca ali zunajzakonskega partnerja osebe, ki ji je priznana mednarodna zaščita, če zaradi telesne ali duševne prizadetosti niso sposobni, da sami skrbijo zase, za svoje koristi in pravice;

7. starši mladoletnika brez spremstva.

(2) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka se za družinskega člana osebe, ki ji je priznana mednarodna zaščita v Republiki Sloveniji, šteje tudi novorojeni otrok te osebe.

(3) V poligamni zakonski zvezi se za družinskega člana šteje le en zakonec, in sicer tisti, ki ga določi oseba s priznano mednarodno zaščito.

17. člen

(združevanje družine)

(1) Pristojni organ pri svojem delu upošteva načelo združevanja družine.

(2) Oseba s priznano mednarodno zaščito lahko zaprosi za združevanje s svojimi družinskimi člani, določenimi v prvem in drugem odstavku prejšnjega člena. Prošnja za združevanje družine, skupaj z dokazili, se vloži pri pristojnem organu.

(3) Če pristojni organ ugotovi, da pogoji za združevanje družine niso izpolnjeni, prošnjo iz prejšnjega odstavka z odločbo zavrne.

(4) Če pristojni organ ugotovi, da so izpolnjeni pogoji za združevanje družine, izda odločbo, s katero se družinskim članom prizna enak status kot vlagatelju prošnje. Pridobljen status družinskih članov preneha z dnem, ko preneha status vlagatelju prošnje.

(5) V primeru, da se družinski člani nahajajo izven Republike Slovenije, odločba iz prejšnjega odstavka velja kot dovoljenje za vstop v Republiko Slovenijo.

(6) Če oseba s priznano mednarodno zaščito, ki je zaprosila za združevanje s svojimi družinskimi člani, umre, družinski član ohrani pridobljeni status.

23. člen

(obravnavanje dejstev in okoliščin)

Pri ugotavljanju pogojev za mednarodno zaščito uradna oseba upošteva predvsem:

– podatke in izjavo iz prošnje;

- informacije, pridobljene v osebni razgovor;
- dokaze, ki jih predloži prosilec;
- dokumentacijo, ki jo predloži prosilec, zlasti glede svoje starosti, spola, porekla, vključno s poreklom sorodnikov, istovetnosti, državljanstva, krajev, kjer se je pred tem nahajal in kraja običajnega prebivališča, prejšnjih prošelj, prepotovanih poti, osebnih in potnih listin ter razlogov za vložitve prošnje;
- dokaze, ki jih pridobi pristojni organ;
- uradne podatke, s katerimi razpolaga pristojni organ;
- dokumentacijo, pridobljeno pred vložitvijo prošnje;
- splošne informacije o izvorni državi, zlasti o stanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin, družbeno-politični situaciji in sprejeti zakonodaji;
- specifične informacije o izvorni državi, ki so podrobne, poglobljene in povezane izključno s konkretnim primerom, lahko pa vključujejo tudi način izvajanja zakonov in drugih predpisov izvirne države;
- dejstvo, da je bil prosilec že izpostavljen preganjanju iz 26. člena tega zakona ali mu je bila že povzročena resna škoda iz 28. člena tega zakona, ali se mu je s tem neposredno že grozilo, razen če obstajajo utemeljeni razlogi za prepričanje, da se takšno preganjanje ali resna škoda ne bo ponovila ali grožnje uresničile.

25. člen

(subjekti zaščite)

(1) Kot subjekti zaščite v postopku po tem zakonu se lahko štejejo:

- država;
- politične stranke ali organizacije, vključno z mednarodnimi organizacijami, ki nadzorujejo državo ali bistveni del njenega ozemlja.

(2) Zaščita v izvorni državi se nudi takrat, ko subjekti iz prejšnjega odstavka sprejmejo ustrezne ukrepe za preprečitev preganjanja ali resne škode, med drugim z vodenjem učinkovitega pravnega sistema za odkrivanje, pregon in kaznovanje dejanj, ki pomenijo preganjanje ali resno škodo, prosilec pa ima dostop do take zaščite.

27. člen

(razlogi preganjanja)

(1) Razlogi preganjanja so:

- pripadnost določeni rasi ali etnični skupini;
- pripadnost določeni veroizpovedi;
- narodna pripadnost;
- pripadnost posebni družbeni skupini;
- politično prepričanje.

(2) Razlog iz prve alineje prejšnjega odstavka obsega zlasti vprašanja barve kože, porekla ali pripadnosti etnični skupini.

(3) Razlog iz druge alineje prvega odstavka tega člena obsega zlasti teistična, neteistična in ateistična prepričanja, sodelovanje ali nesodelovanje pri zasebnih ali javnih formalnih verskih obredih posamično ali v skupnosti drugih oseb, druga verska dejanja ali izraze prepričanja ali oblike osebnega ali skupnega vedenja, ki temelji na kakršnemkoli verskem prepričanju ali izhaja iz njega.

(4) Razlog iz tretje alineje prvega odstavka tega člena, ki ni omejen na državljanstvo ali njegovo odsotnost, obsega zlasti pripadnost skupini, ki jo določa kulturna, etnična ali jezikovna identiteta, skupno zemljepisno ali politično poreklo ali odnos do prebivalcev druge države.

(5) Na podlagi razloga iz četrte alineje prvega odstavka tega člena se kot posebna družbena skupina šteje zlasti:

– kadar je članom te skupine skupna prirojena lastnost ali skupno poreklo, ki je nespremenljivo, ali značilnost ali prepričanje, ki je tako temeljnega pomena za identiteto ali zavedanje, da se osebe ne sme prisiliti, naj se mu odreče in

– kadar ima skupina v ustrezni državi različno identiteto, ker jo družba, ki jo obkroža, dojema kot različno.

(6) Glede na okoliščine v izvorni državi lahko določena družbena skupina zajema skupino, ki temelji na skupni lastnosti spolne usmerjenosti. Spolne usmerjenosti se ne sme razumeti kot nečesa, kar vključuje dejanja, ki po nacionalnem pravu Republike Slovenije veljajo za kazniva.

(7) Razlog iz pete alineje prvega odstavka tega člena obsega zlasti imeti neko mnenje, stališče ali prepričanje o zadevi, povezani s potencialnimi subjekti preganjanja iz 24. člena tega zakona in z njihovo politiko ali metodami, ne glede na to, ali je prosilec v skladu s tem mnenjem, stališčem ali prepričanjem tudi ravnal.

(8) Med dejanji in razlogi preganjanja mora biti ugotovljena vzročna zveza.

(9) Pri ocenjevanju dejstva, ali ima prosilec utemeljen strah pred preganjanjem, ni pomembno, ali prosilec dejansko ima rasne, verske, nacionalne, družbene ali politične lastnosti, ki se preganjajo, pod pogojem, da takšne značilnosti prosilcu pripisuje subjekt iz 24. člena tega zakona.

59. člen

(dublinski postopek)

(1) Pristojni organ lahko prosilca do predaje pristojni državi nastani v skladu z drugim, tretjim, četrtem in petim odstavkom 51. člena tega zakona:

– če ima vizum ali dovoljenje za prebivanje druge države članice, ki se po Uredbi 2003/343/ES šteje kot razlog za določitev odgovorne države članice, ali

– če obstaja dokaz ali posredna okoliščina iz Uredbe 2003/343/ES, vključno s podatki iz poglavja III Uredbe 2000/2725/ES, na podlagi katerega se ugotovi, da je prosilec ob prihodu iz tretje države nezakonito prečkal mejo države članice, ali

– z dnem, ko je bil pridobljen rezultat o obstoju prstnih odtisov iz baze EURODAC na podlagi Uredbe 2000/2725/ES, ali

– z dnem, ko je bil pridobljen rezultat o obstoju podatkov iz Viznega informacijskega sistema na podlagi Uredbe 2008/767/ES, ki se po Uredbi 2003/343/ES šteje kot dokaz za določitev odgovorne države članice, ali

– ko mu je bil izdan sklep na podlagi Uredbe 2003/343/ES, da Republika Slovenija ne bo obravnavala njegove prošnje.

(2) Nastanitev v skladu s prejšnjim odstavkom ne pomeni prevzema odgovornosti za obravnavanje prošnje v skladu z Uredbo 2003/343/ES.

(3) Umik prošnje v času trajanja dublinskega postopka se ne šteje kot izjava o umiku iz prvega odstavka 50. člena tega zakona in ne vpliva na izvršitev sklepa na podlagi Uredbe 2003/343/ES.

68. člen

(notranja zaščita)

Notranja zaščita pomeni zaščito v delu izvorne države, kjer ni utemeljenega strahu pred preganjanjem in utemeljene nevarnosti, da utрпи resno škodo, če se od prosilca lahko pričakuje, da bo bival v tem delu države. Pri ugotavljanju se upoštevajo splošne okoliščine, ki prevladujejo v tem delu države, in osebne okoliščine prosilca.

80. člen

(azilni dom in bivanje v domu)

(1) Za nastanitev prosilcev ministrstvo organizira azilni dom. Ministrstvo lahko za organizacijo delovanja in bivanja v azilnem domu pooblasti na podlagi javnega razpisa izbrano društvo, ustanovo, zavod ali drugo podobno nepridobitno pravno osebo, katere dejavnost obsega področje nastanitve prosilcev.

(2) Ministrstvo nastani prosilce v azilnem domu ali njegovi izpostavi, kjer jim zagotovi osnovno oskrbo.

(3) Stroške nastanitve v azilnem domu ali njegovi izpostavi krije ministrstvo.

(4) Prosilci, ki imajo lastna sredstva za preživljanje ali jim je preživljanje zagotovljeno kako drugače, morajo sami kriti stroške ali sorazmeren delež stroškov osnovne oskrbe iz četrte alineje prvega odstavka 78. člena tega zakona. Če pristojni organ ugotovi, da je prosilec ob nastanitvi v azilni dom ali njegovi izpostavi imel ali pozneje pridobil dovolj sredstev za preživljanje, da bi lahko kril stroške ali sorazmeren del stroškov osnovne oskrbe v azilnem domu ali njegovi izpostavi, lahko od prosilca zahteva povračilo. Kriteriji in merila za način ugotavljanja lastnih sredstev za preživljanje, način izračuna povračila in postopek plačila se določijo v predpisu iz tretjega odstavka 78. člena tega zakona.

(5) V izjemnih primerih lahko prosilci prenočijo tudi zunaj azilnega doma ali njegove izpostave. Dovolilnico za prenočitev zunaj azilnega doma ali njegove izpostave lahko izda pristojni organ za največ sedem dni. Razlogi in pogoji za izdajo dovolilnice se določijo v predpisu iz tretjega odstavka 78. člena tega zakona.

(6) Prosilci, ki bivajo v azilnem domu, morajo spoštovati določbe hišnega reda, ki ga prepíše minister.

82. člen

(pomoč pri vzdrževalnih delih v azilnem domu)

(1) Prosilec lahko pomaga v azilnem domu ali njegovi izpostavi pri delih povezanih z vzdrževanjem in nastanitvijo, lahko pa pomaga tudi pri vsakodnevnem sporazumevanju uradnih oseb z drugimi prosilci. Za ustrezno opravljeno delo prejme nagrado v skladu s sprejetim cenikom ministrstva.

(2) Vrsta del se določi v predpisu iz tretjega odstavka 78. člena tega zakona.

83. člen

(razselitev izven azilnega doma)

(1) Pristojni organ lahko po vložitvi prošnje v primeru izjemnih osebnih okoliščin prosilca razseli v druge primerne institucije, če mu ne more zagotoviti nastanitve v azilnem domu ali njegovi izpostavi.

(2) Pristojni organ lahko odobri prosilcu razselitev na zasebni naslov, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

- da je njegova istovetnost ugotovljena na podlagi drugega odstavka 43. člena tega zakona,
- da so mu na zasebnem naslovu zagotovljeni ustrezni pogoji za bivanje in
- da je bil z njim opravljen osebni razgovor.

(3) Ne glede na pogoja iz prve in tretje alineje prejšnjega odstavka lahko pristojni organ odobri razselitev na zasebni naslov prosilcu, pri katerem obstajajo utemeljeni zdravstveni razlogi ali drugi utemeljeni razlogi, ki jih ugotovi pristojni organ. Utemeljenost razlogov ugotavlja komisija, ki jo imenuje minister.

(4) Prosilcu, ki je v skladu s prvim odstavkom tega člena razseljen v druge primerne institucije in nima zagotovljene brezplačne osnovne oskrbe iz 79. člena tega zakona ter nima lastnih sredstev za preživljanje, se dodeli finančna pomoč v višini, določeni s predpisom iz tretjega odstavka 78. člena tega zakona. Če višina stroškov oskrbe in nastanitve v drugi primerni instituciji presega višino finančne pomoči, ki je dodeljena prosilcu, razliko v stroških krije ministrstvo, v kolikor ni na podlagi drugega predpisa določen drug zavezanec za plačilo.

(5) Prosilcu, ki mu je odobrena razselitev na podlagi drugega odstavka tega člena in mu pristojni organ ne more zagotoviti nastanitve v azilnem domu ali njegovi izpostavi ter nima lastnih sredstev za preživljanje, se dodeli finančna pomoč v višini, določeni s predpisom iz tretjega odstavka 78. člena tega zakona.

(6) Prosilcu, ki mu je odobrena razselitev na podlagi tretjega odstavka tega člena in nima zagotovljene brezplačne osnovne oskrbe iz 79. člena tega zakona ter nima lastnih sredstev za preživljanje, se dodeli finančna pomoč v višini, določeni s predpisom iz tretjega odstavka 78. člena tega zakona.

(7) Če prosilec samovoljno zapusti zasebni naslov, kjer je nastanjen, mora stanodajalec o tem nemudoma obvestiti pristojni organ.

(8) V primeru povečanega števila prosilcev lahko Vlada Republike Slovenije sprejme sklep, s katerim določi načine in pogoje nastanitve in oskrbe prosilcev.

(9) Pristojni organ lahko razveljavi odločitev, s katero je bila prosilcu odobrena razselitev na zasebni naslov na podlagi drugega in tretjega odstavka tega člena, če:

- je na podlagi drugih postopkov v Republiki Sloveniji ugotovljeno, da prosilec krši javni red Republike Slovenije, kar vključuje tudi delo in zaposlovanje na črno, ali
- pogoji bivanja na zasebnem naslovu zaradi spremenjenih okoliščin niso več ustrezni.

84. člen

(zdravstveno varstvo)

(1) Nujno zdravljenje prosilca obsega pravico do:

1. nujne medicinske pomoči in nujnega reševalnega prevoza po odločitvi zdravnika ter pravico do nujne zobozdravstvene pomoči;

2. nujnega zdravljenja po odločitvi lečečega zdravnika, ki obsega:

– ohranitev življenjsko pomembnih funkcij, zaustavljanje večjih krvavitev oziroma preprečitev izkrvavitve;

– preprečitev nenadnega poslabšanja zdravstvenega stanja, ki bi lahko povzročilo trajne okvare posameznih organov ali življenjskih funkcij;

– zdravljenje šoka;

– storitve pri kroničnih boleznih in stanjih, katerih opustitev bi neposredno in v krajšem času povzročila invalidnost, druge trajne okvare zdravja ali smrt;

– zdravljenje vročinskih stanj in preprečevanje širjenja infekcije, ki bi utegnila voditi do septičnega stanja;

– zdravljenje oziroma preprečevanje zastrupitev;

– zdravljenje zlomov kosti oziroma zvinov ter drugih poškodb, pri katerih je nujno posredovanje zdravnika;

– zdravila s pozitivne liste v skladu s seznamom medsebojno zamenljivih zdravil, ki so predpisana na recept za zdravljenje navedenih bolezni in stanj;

3. zdravstvenega varstva žensk: kontracepcijskih sredstev, prekinitve nosečnosti, zdravstvene oskrbe v nosečnosti in ob porodu.

(2) Ranljiva oseba s posebnimi potrebami, izjemoma pa tudi drug prosilec, ima pravico do dodatnega obsega zdravstvenih storitev, vključno s psihoterapevtsko pomočjo, ki ga odobri in določi komisija iz tretjega odstavka prejšnjega člena.

(3) Mladoletni prosilci so upravičeni do zdravstvenega varstva pod enakimi pogoji kakor državljani Republike Slovenije.

(4) Zaradi varovanja javnega zdravja v Republiki Sloveniji se lahko zahteva zdravniški pregled prosilcev.

86. člen

(izobraževanje)

(1) V skladu s predpisi, ki določajo obvezno osnovnošolsko izobraževanje, se prosilcem zagotavlja pravica do osnovnošolskega izobraževanja.

(2) Prosilcem se omogoči, mladoletnemu prosilcu pa se ob sodelovanju z zakonitim zastopnikom iz 16.a člena tega zakona zagotovi dostop do izobraževanja na poklicnih in srednjih šolah pod pogoji, ki veljajo za državljane Republike Slovenije.

(3) Prosilcem se omogoči dostop do visokošolskega in univerzitetnega izobraževanja pod pogoji, ki veljajo za državljane Republike Slovenije.

(4) Breme dokazovanja izobrazbe, pridobljene v izvorni državi, nosi prosilec.

89. člen

(pravice osebe, ki ji je priznana mednarodna zaščita)

(1) Oseba, ki ji je priznana mednarodna zaščita, ima pravico do:

- pridobitve informacij o statusu, pravicah in dolžnostih oseb z mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji;
- prebivanja v Republiki Sloveniji;
- nastanitve v nastanitvenih zmogljivostih ministrstva;
- denarnega nadomestila za zasebno nastanitev;
- zdravstvenega varstva;
- socialnega varstva;
- izobraževanja;
- zaposlitve in dela;
- pomoči pri integraciji.

(2) Vlada Republike Slovenije izda predpis, s katerim določi načine in pogoje za zagotavljanje pravic iz prejšnjega odstavka.

90. člen

(pridobitev informacij)

Ministrstvo zagotovi osebi, ki ji je priznana mednarodna zaščita, v slovenskem in v njej razumljivem jeziku informacije, potrebne za njeno lažje vključevanje v okolje, predvsem s področja nastanitve, uveljavljanja denarnih pomoči, socialnega in zdravstvenega varstva, izobraževanja, zaposlovanja in brezplačne pravne pomoči.

91. člen

(prebivanje v Republiki Sloveniji)

(1) Osebi, ki ji je v Republiki Sloveniji priznan status begunca, odločba o priznanju statusa z dnem vročitve velja tudi kot dovoljenje za stalno prebivanje v Republiki Sloveniji.

(2) Osebi, ki ji je v Republiki Sloveniji priznana subsidiarna zaščita, odločba o priznanju ali podaljšanju statusa z dnem vročitve velja tudi kot dovoljenje za začasno prebivanje v Republiki Sloveniji, dokler traja ta zaščita.

(3) Dovoljenje za prebivanje iz prvega in drugega odstavka tega člena ministrstvo izda v obliki, določeni z zakonom, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji.

92. člen

(nastanitev v nastanitvenih zmogljivostih ministrstva)

- (1) Oseba s priznano mednarodno zaščito je upravičena do nastanitve v integracijski hiši ali drugih nastanitvenih zmogljivostih ministrstva, vendar najdlje za eno leto od dneva pridobitve statusa.
- (2) Pri združevanju družine po tem zakonu se postopek nastanitve družinskih članov začne z dnem prihoda družinskih članov v Republiko Slovenijo.
- (3) Če oseba s priznano mednarodno zaščito, ki je uveljavljala pravico do združitve družine po tem zakonu, kasneje ponovno uveljavlja to pravico še za preostale družinske člane, so ti družinski člani upravičeni do nastanitve le do poteka pravice nastanitve družine iz prejšnjega odstavka.
- (4) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena lahko pristojni organ osebi s priznano mednarodno zaščito, pri kateri obstajajo utemeljeni zdravstveni ali drugi razlogi, ki jih ugotovi pristojni organ, podaljša obdobje nastanitve v integracijski hiši ali drugih nastanitvenih zmogljivostih ministrstva najdlje za šest mesecev. Utemeljenost razlogov z možnostjo podaljšanja ugotavlja komisija iz tretjega odstavka 83. člena tega zakona, ki pripravlja predloge in mnenja v zvezi z nastanitvijo oseb s priznano mednarodno zaščito v nastanitvenih zmogljivostih ministrstva. Pritožba zoper odločitev ministrstva na podlagi mnenja komisije ni mogoča.

93. člen

(denarno nadomestilo za nastanitev na zasebnem naslovu)

- (1) Oseba s priznano mednarodno zaščito, ki je nastanjena na zasebnem naslovu in nima lastnih sredstev za preživljanje ali ji preživljanje ni zagotovljeno kako drugače, je tri leta od dneva pridobitve statusa upravičena do denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu.
- (2) Osebi iz prejšnjega odstavka tega člena, ki je v prvem letu po pridobitvi statusa uveljavljala pravico do nastanitve v integracijski hiši ali drugih nastanitvenih zmogljivostih ministrstva, se obdobje upravičenosti do denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu skrajša za čas bivanja v integracijski hiši ali drugih nastanitvenih zmogljivostih ministrstva.
- (3) Osebi iz prvega odstavka tega člena, ki ima status dijaka ali študenta in v Republiki Sloveniji nima zavezancev za preživljanje, se obdobje upravičenosti do denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu iz prvega odstavka tega člena podaljša za čas rednega šolanja, vendar ne dlje kot do dopolnjenega 26. leta starosti.
- (4) Oseba iz prvega odstavka tega člena, ki je kot mladoletnik brez spremstva bivala v posebni, za mladoletnike primerni nastanitvi in je medtem postala polnoletna, je dve leti po preteku bivanja v tej nastanitvi upravičena do denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu.
- (5) Osebi iz prvega odstavka tega člena, ki je pridobila status na podlagi postopka združevanja družine, se obdobje upravičenosti do denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu šteje od dneva prihoda v Republiko Slovenijo.
- (6) Sredstva za denarno nadomestilo za nastanitev na zasebnem naslovu zagotavlja ministrstvo.

(7) Postopek, višina, ter način dodelitve in izplačevanja denarnega nadomestila za nastanitev na zasebnem naslovu se določijo s predpisom iz drugega odstavka 89. člena tega zakona.

99. člen

(pomoč pri vključevanju v okolje)

- (1) Osebi s priznano mednarodno zaščito se zagotovi pomoč pri vključevanju v okolje.
- (2) V prvih treh letih od pridobitve statusa osebe s priznano mednarodno zaščito temelji pomoč pri vključevanju v okolje po osebnem integracijskem načrtu, ki se pripravi in izvaja na podlagi posameznikovih potreb, znanja, zmožnosti in sposobnosti.
- (3) Ministrstvo v najkrajšem možnem času po priznanju statusa osebi s priznano mednarodno zaščito zagotovi udeležbo na tečaju slovenskega jezika ter tečaju spoznavanja slovenske zgodovine, kulture in ustavne ureditve Republike Slovenije.

106. člen

(postopek)

- (1) V postopku pristojni organ opravi osebni razgovor z osebo iz prejšnjega člena in preveri obstoj razlogov za podaljšanje subsidiarne zaščite, in sicer v okviru razlogov, podanih v prošnji za mednarodno zaščito, na podlagi katere ji je bila že priznana subsidiarna zaščita.
- (2) Če obstajajo razlogi za podaljšanje, pristojni organ izda odločbo, s katero osebi iz prejšnjega odstavka podaljša subsidiarno zaščito za dve leti.
- (3) Če oseba ne izpolnjuje pogojev za podaljšanje, pristojni organ izda odločbo, s katero zavrne prošnjo za podaljšanje subsidiarne zaščite.
- (4) Osebi iz prejšnjega člena na podlagi sklepa iz šestega odstavka prejšnjega člena do pravnomočnosti odločbe, s katero se ugotavljajo pogoji za podaljšanje subsidiarne zaščite, pripadajo pravice iz 89. člena tega zakona.
- (5) Zoper odločbo iz drugega ali tretjega odstavka tega člena se lahko vloži tožba v 15 dneh od vročitve. Upravno sodišče mora o tožbi odločiti v 30 dneh od prejema tožbe.

XIII. POGLAVJE

POSTOPEK ZA PRENEHANJE IN ODVZEM MEDNARODNE ZAŠČITE

107. člen

(prenehanje)

V primeru iz prve, druge, tretje in četrte alineje prvega odstavka 4. člena tega zakona pristojni organ izda odločbo o prenehanju statusa begunca. Zoper odločbo je mogoče vložiti tožbo na upravno sodišče.

108. člen

(odvzem)

V primerih iz prvega in četrtega odstavka 6. člena tega zakona se mednarodna zaščita odvzame.

109. člen

(začetek postopka za odvzem)

Pristojni organ lahko postopek odvzema uvede kadarkoli. O uvedbi postopka s pisnim obvestilom obvesti osebo s priznano mednarodno zaščito, da ponovno preučuje njeno upravičenost do mednarodne zaščite. V pisnem obvestilu navede tudi razloge za začetek tega postopka.

110. člen

(postopek za odvzem)

(1) Pred sprejemom odločitve pristojni organ z osebo, ki je v postopku odvzema mednarodne zaščite, opravi osebni razgovor, na katerem ima ta oseba možnost, da navede razloge, zakaj ji mednarodna zaščita ne bi smela biti odvzeta. Pri vodenju osebnega razgovora se smiselno uporabljajo določbe 8. člena tega zakona.

(2) V primeru odvzema mednarodne zaščite zaradi razlogov iz pete in šeste alineje prvega odstavka 4. člena in drugega odstavka 4. člena tega zakona mora pristojni organ pridobiti aktualne informacije iz osme in devete alineje 23. člena tega zakona.

(3) Informacij od zatrjevanih subjektov iz 24. člena tega zakona pristojni organ ne sme pridobiti tako, da bi bili ti obveščeni, da ima ta oseba mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji, kar bi ogrozilo telesno integriteto te osebe in njenih nepreskrbljenih družinskih članov ali svobodo in varnost njenih družinskih članov, ki še vedno živijo v izvorni državi.

111. člen

(odločitev za odvzem)

(1) Pristojni organ o odvzemu mednarodne zaščite izda odločbo, zoper katero je mogoče vložiti tožbo na upravno sodišče.

(2) Z dnem pravnomočnosti odločbe o odvzemu mednarodne zaščite osebi prenehajo pravice iz XI. poglavja tega zakona in se ji odvzamejo listine, ki jih je pridobila na podlagi svojega statusa.

112. člen

(izkaznica prosilca)

(1) Izkaznica prosilca je dokument, ki potrjuje njegov status prosilca in hkrati dovoljenje, da oseba ostane v Republiki Sloveniji do izvršljivosti odločitve v postopku mednarodne zaščite.

(2) Izkaznica iz prejšnjega odstavka se prosilcu izda najkasneje v treh dneh po vložitvi prošnje.

(3) Izkaznica prosilca velja največ 60 dni, z možnostjo podaljšanja.

(4) Način izdaje, obliko in vsebino izkaznice prosilca določi minister v predpisu iz tretjega odstavka 78. člena tega zakona.

112.a člen

(način izdaje, vsebina, razveljavitev in oblika dovoljenja za prebivanje)

(1) Dovoljenje za prebivanje, izdano kot samostojna listina je javna listina, ki izkazuje istovetnost osebe s priznano mednarodno zaščito in potrjuje priznan status mednarodne zaščite.

(2) Beguncu se izda dovoljenje za prebivanje kot samostojna listina z veljavnostjo deset let.

(3) Osebi, ki ji je priznana subsidiarna zaščita, se izda dovoljenje za prebivanje z veljavnostjo za čas, za katerega ji je priznana ta zaščita.

(4) Na podlagi sklepa iz šestega odstavka 105. člena tega zakona se osebi iz prvega odstavka 105. člena tega zakona izda dovoljenje za prebivanje kot samostojna listina z veljavnostjo šestih mesecev z možnostjo podaljšanja dovoljenja.

(5) Dovoljenje za prebivanje mora poleg fotografije osebe s priznano mednarodno zaščito vsebovati:

- priimek in ime osebe,
- državljanstvo,
- datumu rojstva in spol,
- rok veljavnosti,
- podobo obraza in dva prstna odtisa osebe s priznano mednarodno zaščito, obdelane in shranjene kot biometrične podatke,
- vrsto dovoljenja za prebivanje,
- obliko mednarodne zaščite,
- datum in kraj izdaje.

(6) Dovoljenje za prebivanje, ki je izdano imetniku, mlajšemu od šestih let, ali imetniku, ki iz zdravstvenih razlogov ne more dati nobenega prstnega odtisa, ne vsebuje prstnih odtisov. Dovoljenje za prebivanje, izdano imetniku, ki iz zdravstvenih razlogov lahko da samo en prstni odtis, vsebuje en prstni odtis.

(7) Imetnikom dovoljenja za prebivanje iz prejšnjega odstavka tega člena se lahko izda dovoljenje za prebivanje v obliki samostojne listine z veljavnostjo, krajšo od deset let.

(8) Če status preneha, mora imetnik v osmih dneh po prenehanju ministrstvu vrniti dovoljenje za prebivanje, izdano kot samostojno listino. Če tega ne stori, mu policija ob preverjanju zakonitosti prebivanja v državi ali vstopa v državo ali ob preverjanju istovetnosti dovoljenje odvzame in ga pošlje ministrstvu.

(9) Oseba s priznano mednarodno zaščito je oproščena plačila upravne takse in stroškov tiskovine.

(10) Vsebina, oblika, način izdaje dovoljenja za prebivanje, način zajemanja prstnih odtisov ter način in označitev razveljavitve ali prenehanja dovoljenja za prebivanje so določeni v predpisu, sprejetim na podlagi zakona, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev v Republiki Sloveniji.

118. člen

(vrste evidenc)

Zaradi zagotovitve podatkov, potrebnih za opravljanje nalog, določenih s tem zakonom, se upravljajo in vzdržujejo evidence o:

1. vloženih prošnjah;
2. mladoletnih prosilcih brez spremstva staršev;
3. prosilcih, nastanjenih v azilnem domu ali njegovih izpostavah;
4. vlogah in rešitvah komisije iz tretjega odstavka 83. člena tega zakona;
5. prosilcih, ki so razseljeni;
6. izrečenih ukrepih glede kršitev hišnega reda;
7. dostopanju prosilcev do svetovalcev za begunce;
8. osebah, ki so pridobile status begunca;
9. osebah, ki so pridobile status begunca na podlagi kvote;
10. osebah, ki jim je bila priznana subsidiarna zaščita;
11. osebah, katerih prošnja je bila zavrnjena v pospešenem postopku;
12. osebah, katerih prošnja je bila zavrnjena v rednem postopku;
13. osebah, katerih prošnja je bila zavrnjena na podlagi 60. člena tega zakona;
14. osebah, katerih prošnja je bila zavrnjena na podlagi 62. člena tega zakona;
15. osebah, katerih prošnja je bila zavrnjena na podlagi 67. člena tega zakona;
16. osebah, katerih prošnja je bila zavrnjena iz drugih razlogov;
17. izdanih sklepov na podlagi 59. člena tega zakona;
18. osebah, glede katerih je bil postopek ustavljen;
19. ponovnih prošnjah;
20. zahtevkih za uvedbo ponovnega postopka;
21. zavrnjenih zahtevkih za uvedbo ponovnega postopka;
22. prošnjah za podaljšanje subsidiarne zaščite;
23. zavrnjenih prošnjah za podaljšanje subsidiarne zaščite;
24. umaknjenih prošnjah za podaljšanje subsidiarne zaščite;
25. zavrnjenih prošnjah za podaljšanje subsidiarne zaščite;
26. podaljšani subsidiarni zaščiti;
27. prenehanju statusa begunca;
28. odvzemu statusa begunca;
29. odvzemu subsidiarne zaščite;

30. prošnjah za združevanje družine;
31. zavrnjenih prošnjah za združevanje družine;
32. dovolitvi združevanja družine;
33. izdanih izkaznicah prosilca;
34. izdanih izkaznicah begunca;
35. izdanih potnih listih za begunce;
36. izdanih izkaznicah o subsidiarni zaščiti;
37. izdanih dovoljenjih za prebivanje.

128. člen

(zbiranje, obdelava in posredovanje osebnih podatkov)

- (1) Organi, pristojni za izvajanje tega zakona, lahko zbirajo osebne in druge splošne podatke od prosilcev in od oseb s priznano mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji v obsegu, potrebnem za opravljanje svojih nalog, določenih s tem zakonom.
- (2) Državni in drugi organi in organizacije, ki razpolagajo s podatki, ki se nanašajo na osebe iz prejšnjega odstavka, so dolžni te podatke posredovati pristojnim organom za izvajanje tega zakona, na njihovo zahtevo.
- (3) Na podlagi razlogov, določenih z zakonom, lahko organi, pristojni za izvajanje tega zakona, drugim državnim organom za osebe iz prvega odstavka tega člena posredujejo osebne podatke, fotografije in podatke, pridobljene z daktiloskopiranjem.
- (4) Zbiranje, obdelava in posredovanje podatkov iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena morajo biti v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo osebnih podatkov.
- (5) Podatki, pridobljeni z daktiloskopiranjem in fotografije prosilca, se posredujejo državi članici Evropske unije za izvajanje Uredbe 2003/343/ES.

129. člen

(posredovanje podatkov)

- (1) Vse zaupne azilne podatke, ki jih prosilec in oseba s priznano mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji poda v postopku po tem zakonu, morajo pristojni organi za izvajanje tega zakona varovati pred organi njegove izvorne države. Zainteresirani javnosti se lahko posredujejo le na podlagi soglasja prosilca.
- (2) Za odstranitev osebe, katere prošnja je bila zavrnjena ali zavržena in je bila odrejena njena prisilna odstranitev v izvorno državo, se tujim organom lahko posreduje le naslednje podatke:
 - ime in priimek, rojstne podatke, spol, državljanstvo, podatke o dokumentih, ki jih je izdala izvorna država in zadnji naslov v tej državi;
 - po potrebi prstne odtise in fotografije.

130. člen

(varovanje podatkov)

Vse zaupne azilne podatke, ki jih prosilec in oseba s priznano mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji poda v postopku po tem zakonu, morajo pristojni organi za izvajanje tega zakona obravnavati v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo osebnih podatkov.

IV. OSNUTKI PODZAKONSKI PREDPISOV, KI JIH JE POTREBNO SPREMENITI

Na podlagi petega odstavka 16. člena ter tretjega in šestega odstavka 16.a člena Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 98/11 – odl. US, 83/12 in ____/13) izdaja minister za notranje zadeve v soglasju z ministrom za delo, družino in socialne zadeve

Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o načinu izvajanju zakonitega zastopanja mladoletnikov brez spremstva ter načinu zagotavljanja ustrezne nastanitve, oskrbe in obravnave mladoletnikov brez spremstva zunaj azilnega doma ali njegove izpostave

1. člen

V 1. členu Pravilnika o načinu izvajanju zakonitega zastopanja mladoletnikov brez spremstva ter načinu zagotavljanja ustrezne nastanitve, oskrbe in obravnave mladoletnikov brez spremstva zunaj azilnega doma ali njegove izpostave (Uradni list RS št. 8/2012) se v peti alineji besedilo »Skupnost centrov za socialno delo« nadomesti z besedilom »ministrstvo, pristojno za delo in socialne zadeve«.

2. člen

V prvem in drugem odstavku 5. člena, prvem in drugem odstavku 6. člena ter prvem in drugem odstavku 8. člena se beseda »Skupnost« nadomesti z besedilom »ministrstvo, pristojno za družino in socialne zadeve.«

3. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št.
Ljubljana, dne
EVA

Dr. Gregor Virant
minister za notranje zadeve

Soglašam!

Dr. Anja Kopač Mrak
ministrica za delo, družino,
socialne zadeve in enake možnosti

Za izvrševanje 10., 79. in 83. člena ter na podlagi tretjega odstavka 78. člena in četrtega ter petega odstavka 80. člena Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 98/11 – odl. US, 83/12 in ___/13) minister za notranje zadeve, v soglasju z ministrom za zdravje, ministrom za delo, družino in socialne zadeve ter ministrom za šolstvo in šport izdaja

Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o pravicah prosilcev za mednarodno zaščito

1. člen

V Pravilniku o pravicah prosilcev za mednarodno zaščito (Uradni list RS št. 68/2011 in 42/2012) se v prvem odstavku 2. člena beseda »izvršitve« nadomesti z besedo »izvršljivosti«. V drugem odstavku 2. člena se številka »60« nadomesti s številko 120«.

2. člen

V prvem in drugem odstavku 23. člena se za besedilom » iz 27. člena tega pravilnika« doda besedilo » ter po drugih predpisih nima drugih zavezancev, ki so ga dolžni preživljati.«

3. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št.

Ljubljana, dne

EVA

Dr. Gregor Virant
minister za notranje zadeve

Soglašam!
Tomaž Gantar, dr.
minister za zdravje

Soglašam!
Dr. Anja Kopač Mrak
ministrica za delo, družino, socialne zadeve
in enake možnosti

Soglašam!
Dr. Jernej Pikalo
minister za izobraževanje, znanost in šport

Na podlagi drugega odstavka 89. člena Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 98/11-odl. US, 83/12, ____/13) izdaja Vlada Republike Slovenije

Uredbo o spremembah in dopolnitvah Uredbe o načinih in pogojih za zagotavljanje pravic osebam z mednarodno zaščito

V Uredbi o načinih in pogojih za zagotavljanje pravic (Uradni list RS št. 51/2011) osebam z mednarodno zaščito se v 4. členu črta besedilo »individualnim svetovanjem«.

2. člen

V drugem odstavku 5. člena se besedilo »17. člena zakona« nadomesti z besedilom »zakona, ki ureja vstop, zapustitev in bivanje tujcev«, za besedilom »skupaj z družino« pa doda besedilo »vendar ne dlje od poteka pravice do nastanitve v nastanitvenih zmogljivostih osebe s priznano mednarodno zaščito.«

3. člen

V prvem odstavku 7. člena se črta besedilo »s priznano mednarodno zaščito.«

4. člen

Ta uredba začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št.
Ljubljana, dne
EVA

Vlada Republike Slovenije
Mag. Alenka Bratušek
predsednica

REPUBLIKA SLOVENIJA
**SLUŽBA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA ZAKONODAJO**

Mestni trg 4, 1000 Ljubljana

T: 01 241 18 00, 01 241 18 02

F: 01 241 18 60

E: gp.svz@gov.si

www.svz.gov.si

MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE

gp.mnz

Številka: 511-23/2013/9

Datum: 08.08.2013

Zadeva: **Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o mednarodni zaščiti**

Zveza: Vaš dopis št. IPP 007-161/2013/23 (1311-03), ki smo ga prejeli dne
30.07.2013

V zvezi z zgoraj navedenim dopisom sporočamo, da smo redakcijske popravke besedila vnesli v elektronsko obliko gradiva, ki ste nam ga poslali in vam ga kot prilogo tega dopisa tudi pošiljamo. Z vidika pristojnosti Službe vlade za zakonodajo drugih pripomb nimamo.

S spoštovanjem,

dr. Janez Pogorelec
NAMESTNIK V. D. DIREKTORICE

Priloge:

- redakcijski popravki besedila

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE
DIREKTORAT ZA PRORAČUN

Beethovnova 11, p.p.644a, 1001 Ljubljana

T: 01 369 64 70
F: 01 369 65 98
E: gp.mf@gov.si
www.mf.gov.si

MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE
gp.mnz@gov.si

Številka: IPP 007-560/2013/3
Datum: 18. 7. 2013

**Zadeva: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o mednarodni zaščiti
- mnenje**

Zveza: vaše gradivo št. IPP 007-161/2013/18 (1311-01) z dne 10.07.2013

V pregled smo prejeli spremembe in dopolnitve Zakona o mednarodni zaščiti, katere večina so posledica uskladitve EU direktive.

Zakon ima manjše finančne posledice, vaša ocena znaša okvirno 10.000 eur, saj bodo predlagane dopolnitve povzročile manjšo nadgradnjo Azilnega registra. Kot navajate, so sredstva zagotovljena znotraj finančnega načrta ministrstva na postavki 9607 Nadgradnja in vzdrževanje registrov upravnih notranjih zadev.

Sporočamo vam, da Ministrstvo za finance s proračunskega vidika na predlagane spremembe zakona nima pripomb.

S spoštovanjem,

mag. Mateja VRANIČAR
DRŽAVNA SEKRETARKA

Župančičeva 3, 1000 Ljubljana

T: 01 369 53 42

F: 01 369 57 83

E: gp.mpju@gov.si

www.mpju.gov.si

MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE IN JAVNO UPRAVO

IPP gp.mnz@gov.si

Številka: 007-353/2013/12

Datum: 13. 6. 2013

EVA: 2013-1711-0024

Zadeva: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o mednarodni zaščiti

Zveza: vaš elektronsko sporočilo z dne 15. 4. 2013

Na Ministrstvu za pravosodje smo preučili Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o mednarodni zaščiti (ZMZ) in na gradivo podajamo naslednje pripombe:

I. Splošno

Uvodoma podajamo nekaj predlogov, s katerimi bi po naši oceni veljalo dopolniti ZMZ.

a) Gre za vprašanje določitve ti paricijskega roka, torej za problem, ki se je pojavil z odločbo Ustavnega sodišča RS št. Up-456/10 oziroma št. U-I-89/10 z dne 24. 2. 2011.¹ V omenjenem primeru je Ustavno sodišče RS sicer odločalo o ustavnosti Zakona o tujcih², vendar pa je glede na dejansko stanje navedene zadeve problematika tesno povezana tudi z Zakonom o mednarodni zaščiti. Uresničitev omenjene odločbe Ustavnega sodišča RS je pripeljala do kar nekaj nejasnosti. Nekoliko poenostavljeno: iz odločbe namreč sledi, da je treba tujcu, ki v RS biva nezakonito pred prisilno odstranitvijo dati rok za prostovoljno odstranitev (ti. paricijski rok). Ta problem je posebej pereč pri prosilcih za mednarodno zaščito, katerih prošnje so pravnomočno zavrnjene, saj se jih v večini primerov "prestavlja" iz Azilnega doma v Center za tujce (torej iz odprtega režima v precej bolj omejen režim). Kolikor bi jim policija določila paricijski rok, ni povsem jasno, kakšen status bi imeli med trajanjem le-tega (ali naj si v celoti in na novo organizirajo življenje le za to kratko obdobje). Poleg tega pa je nov Zakon o tujcih dejansko skorajda onemogočil določanje tega roka v praksi, tako da je postavil zelo restriktivne pogoje (peti odstavek 67. člena v povezavi z 68. členom Zakona o tujcih³). Položaj prosilcev za mednarodno zaščito je specifičen in ne povsem primerljiv s položajem tujcev, ki jih policija legitimira na cesti in ugotovi, da v RS bivajo nezakonito. Prosilcu za mednarodno zaščito namreč med postopkom pripadajo številne pravice, ki mu jih zagotavlja RS (prvi odstavek 78. člena ZMZ). Prosilec za mednarodno zaščito je skratka predhodno "oskrbovan", zato bi bilo v nasprotju z namenom in duhom omenjene odločbe Ustavnega sodišča RS, da ga država z

¹ Uradni list RS, št. 26/11 z dne 8. 4. 2011.

² Uradni list RS, št. 64/09 – UPB6; (ZTuj-1).

³ Uradni list RS, št. 50/11, 57/11 – popr.; (ZTuj-2).

določitev roka za prostovoljno zapustitev nekako "spusti na cesto" ali pa mu sploh *de facto* onemogoči pogoje za pridobitev roka. Menimo, da bi bil problem iz življenjskega vidika najlažje rešljiv tako, da bi ustrezno spremenili ZMZ in bi (pravnomočno zavrnjenemu) prosilcu za mednarodno zaščito v odločbi o mednarodni zaščiti določili tudi paricijski rok, v vmesnem času od pravnomočnosti oziroma izvršljivosti odločbe do poteka tega roka pa bi mu pripadale tudi pravice, ki sicer pripadajo prosilcem za mednarodno zaščito. Ocenjujemo, da ostale rešitve niso humane ter da je glede na obstoječe nejasnosti potrebno nekaj narediti, ne glede na to, da Ustavno sodišče RS v omenjenem primeru ni odločalo o ustavnosti ZMZ.

b) Ocenjujemo tudi, da bi bilo potrebno sistemsko urediti brezplačno pravno pomoč na prvi stopnji (jo zakonsko obnoviti). Ugotavljamo namreč, da je uvedba tovrstne pomoči v predzadnji noveli Zakona o mednarodni zaščiti⁴ predstavljala sistemsko rešitev, ki je ustrezno uredila problematiko pravnega zastopanja prosilcev za mednarodno zaščito. Pred tem so bili namreč prosilci za mednarodno zaščito upravičeni do brezplačne pravne pomoči svetovalcev za begunce le pred Upravnim sodiščem RS in Vrhovnim sodiščem RS. Z omenjeno spremembo pa se je zagotovila enakovredna pravna pomoč tudi v najšibkejšem členu v verigi pravnega spora.

Razlogi, ki govorijo v prid rešitvi, ki je bila ukinjena z zadnjo novelo ZMZ so zlasti v tem, da se bistvo spora v postopkih mednarodne zaščite zaradi pravne in dejanske narave postopka največkrat odvije na prvi stopnji. Kvalitetna pravna pomoč na prvi stopnji lahko pripomore k temu, da je dejansko stanje zadovoljivo ugotovljeno že pred upravnim organom, izdana odločba upravnega organa pa posledično zakonita, s čemer se zmanjša tudi obremenitev Upravnega sodišča RS oziroma Vrhovnega sodišča RS kot nadzornih sodnih organov.

Po našem mnenju ni logično, da si prosilec na ključni prvi stopnji pomaga z brošuro in svetovanjem nevladnih organizacij, pred sodiščem, kjer je njegova obramba v precejšnji meri zamejena s tem, kar se je zgodilo na prvi stopnji, pa ga zastopa svetovalec za begunce, ki je moral predhodno izpolniti ustrezne zakonske pogoje.

Nenazadnje so finančni prihranki ukinitve brezplačne pravne pomoči na prvi stopnji zanemarljivi (vendarle gre za zniževanje ravni varovanja človekovih pravic).

In zaključno - ker Ministrstvo za pravosodje spremlja sodno prakso Evropskega sodišča za človekove pravice z njegovega delovnega področja, ugotavljamo, da je možno, da se utegne tudi na nivoju Evropskega sodišča za človekove pravice pojaviti vprašanje učinkovite pravne pomoči za prosilce za mednarodno zaščito, ki nedvomno veljajo za ti. ranljivo skupino.

c) Menimo, da bi bilo potrebno razmisliti o ponovni uvedbi možnosti vlaganja prošenj za mednarodno zaščito na diplomatsko konzularnih predstavništvih RS (DKP). Ocenjujemo namreč, da prosilcem ni smiselno oteževati dostopa do mednarodne zaščite. Posredno bi iz tega sledilo, da se nekdo, ki je upravičen do mednarodne zaščite, ne sme obrniti na slovenski DKP v državi, v kateri je preganjan, temveč RS od njega "pričakuje", da bo sam pripotoval na naše ozemlje, kolikor želi zaščito. Takšno stališče bi bilo nehumano in bi prosilca pahnilo v negotovo pot do države, v kateri želi zaprositi za mednarodno zaščito. Navedeno je tudi sporno z vidika spoštovanja načela nevračanja (*non-refoulement*), kot enega temeljnih načel, ki prevevajo pravo mednarodne zaščite, vključno z ZMZ, kolikor bi bila oseba, ki želi na DKP zaprositi za mednarodno zaščito, v državi izvora lahko preganjana.

d) Ocenjujemo, da je potrebna sprememba četrtega odstavka 74. člena ZMZ. V primeru uporabe instituta t.i. varne tretje države namreč Ministrstvo za notranje zadeve (MNZ) s sklepom zavrže prošnjo (prvi odstavek 63. člena ZMZ). V praksi so se pojavile težave, do kdaj

⁴ Uradni list RS, št. 99/10 z dne 7. 12. 2010 (ZMZ-B).

mora MNZ čakati z izvršitvijo – do odločitve o morebitni zahtevi za izdajo začasne odredbe, do poteka roka za vložitev tožbe oziroma zahteve za izdajo začasne odredbe, do napovedi pooblaščenca, da bo vložil zahtevo za izdajo začasno odredbo itd. Najbolj razvpit je bil primer, v katerem je bil tujec že vrnjen na Hrvaško, potem pa je Upravno sodišče RS odobrilo začasno odredbo. V omenjeni zadevi je odločalo tudi Vrhovno sodišče RS, ki je v celoti dalo prav pritožniku in izrecno zapisalo: "Res je sicer, da iz določb ZMZ neposredno ne izhajajo, da tožba zoper sklep, izdan na podlagi prvega odstavka 63. člena ZMZ, ne zadrži izročitve prosilca tretji varni državi, **vendar zadržanje izvršitve po presoji Vrhovnega sodišča izhaja in praviloma zavezuje toženo stranko že iz narave stvari**, saj je za prosilca učinek zavrženja njegove prošnje enak kot v primeru, ko je prosilčeva tožba za mednarodno zaščito zavrnjena, za katero pa je po izrecni določbi četrtega odstavka 74. člena ZMZ določeno, da ima suspenzivni učinek. **Sicer se bo uveljavila praksa, da bo praktično kakršnakoli sodna presoja postopkov po konceptu varne tretje države s takojšnjo izročitvijo prosilcev taki državi v celoti izničena, saj z izročitvijo tuji državi tožnik ni več pod slovensko jurisdikcijo. Smiselno enako pa velja tudi v primeru vložene oziroma izdane začasne odredbe.**"⁵

Menimo torej, da bi bilo treba v ZMZ izrecno določiti, da tožba zoper sklep o zavrženju prošnje za mednarodno zaščito zaradi uporabe instituta t.im. varne tretje države, zadrži izvršitev.

II. K 2. členu

Opozarjamo, da je definicija zaupnih podatkov vseobsegajoča, zato se postavlja vprašanje, ali gre dejansko za "temeljni pojem". To bi bilo namreč smiselno, kolikor bi šlo za določeno podvrsto podatkov. Glede na navedeno, ocenjujemo, da bi bilo bolj primerno v ZMZ uvrstiti posebno določbo, ki bi se glasila npr. takole: „vsı podatki, ki jih prosilec in oseba s priznano mednarodno zaščito, navede v postopkih po tem zakonu, so zaupni“, nato pa bi se definiralo, kaj natančno to pomeni. Še boljša pa bi bila po naši presoji ureditev, po kateri bi določili zaupnost celotnega postopka (in se s tem izognili nejasnostim glede tega, kaj so npr. zaupni podatki v primerjavi s tajnimi podatki, ki jih tudi pozna pravna ureditev Republike Slovenije). Nasploh se zdi, da bi bilo potrebno novo definicijo združiti z obstoječim 130. členom ZMZ, pri čemer bi bilo v prvem odstavku omenjenega člena bolj jasno zapisati, da se podatki ne smejo posredovati (sedaj piše, da se morajo omenjeni podatki: „varovati“).

Nadalje opozarjamo, da se je s spremembo izgubil element prejšnje definicije, ki je obvezovala tudi druge državne organe, organizacije in posameznike.

III. K 5. členu

Prosimo za natančnejše pojasnilo, glede katere določbe direktive 2005/85/ES se usklajuje formulacija 7. člena ZMZ. Opozarjamo tudi, da se 34. člen ZMZ sklicuje tudi na pogoje za priznanje subsidiarne zaščite.

Predlagana tretja alineja prvega odstavka 7. člena ZMZ je po našem mnenju nejasna, zlasti v zadnjem delu.

IV. K 6. členu

Postavlja se vprašanje, ali gre res le za postopke mednarodne zaščite (saj se formulacija določbe spreminja iz: „v postopku po tem zakonu“ v: „v postopku za priznanje mednarodne zaščite“). Kaj pa npr. vprašanje razselitve, ki je seveda povezano s postopkom mednarodne

⁵ Sodba Vrhovnega sodišča RS št. I Up 63/2011 z dne 17. 2. 2011.

zaščite, a vendarle pri njem ne gre za (vsebinsko) odločanje o mednarodni zaščiti – ali npr. jamstva iz 8. člena ZMZ veljajo tudi za osebni razgovor pri razselitvi?

Postavlja se tudi vprašanje, ali zaradi prestavitve instituta združevanja družine v ZTuj-2, omenjena jamstva veljajo tudi za tovrstni postopek.

V. K 7. in 8. členu

Opozarjamo, da se 11. in 12. člen ZMZ spreminjata precej radikalno, pri čemer navedena sprememba po našem mnenju ni ustrezno pojasnjena v obrazložitvi členov niti ni jasno, zakaj je tovrstna sprememba sploh potrebna. Gre namreč za to, da se tolmači ne bodo več imenovali na podlagi javnega razpisa, temveč bo z njimi sklenjena pogodba (v sedaj veljavnem ZMZ je tovrstna „pogodbena” izjema možna le, če gre za jezik, za katerega tolmač še ni bil imenovan z razpisom).

Vprašljivo je, ali je takšna ureditev sploh dopustna oziroma, ali odsotnost javnega razpisa predstavlja korupcijsko tveganje. Gre pa tudi za vprašanje poštenosti postopkov (razpis je domnevno bolj transparenten, kot samo sama pogodba, kateri bi se lahko očitalo, da je usmerjena v izbiro pristranskih tolmačev⁶).

VI. K 10. členu

Postavlja se nam vprašanje ali je „roditelji samohranilci z otroki” pravilen prevod za „single parents with minor children” (tretji odstavek člena 20 Direktive 2011/95/EU), ali pa bi bil natančnejši prevod, ki bi bil hkrati bolj v skladu z družinsko-pravno zakonodajo, in bi namesto izraza „roditelji” vseboval besedo „starši”. Prevod besede „minor children” pa komentiramo v nadaljevanju.

Potrebno bi bilo preveriti, ali je direktiva ustrezno prenesena tudi pri drugih oblikah ranljivih oseb. Direktiva tako govori o „minors” in „unaccompanied minors”, kar je v ZMZ prevedeno kot „otroki” in „mladoletniki brez spremstva”. Družinsko-pravna zakonodaja načeloma uporablja izraz otrok (za osebo, ki še ni polnoletna), občasno tudi „mladoletni otrok”. Ocenjujemo, da bi bilo lahko zavajajoče, kolikor bi ZMZ uporabljal „otrok” in „mladoletnik brez spremstva”, saj gre za enaki kategoriji, ki se razlikujeta le glede spremstva, ne pa npr. glede starosti. Bolj smiselno bi bilo „mladoletnik” in „mladoletnik brez spremstva” ali „otrok” in „otrok brez spremstva” (zadnje je najbrž vprašljivo zlasti glede na že uveljavljeno izrazoslovje).

VII. K 11. členu

Ugotavljamo, da se z spremembo petega odstavka 16. člena ZMZ posredno „ukinja” pravilnik, ki je urejal zakonito zastopanje mladoletnikov brez spremstva, pri čemer se nekatere določbe omenjenega pravilnika prenašajo na zakonsko raven, marsikatere pa ne.

Pomembna je določba pravilnika, v skladu s katero lahko zakoniti zastopnik istočasno zastopa največ pet mladoletnikov oziroma, kadar ni mogoče zagotoviti zakonitega zastopanja za vsakega mladoletnika, ki zastopanje potrebuje, lahko zakoniti zastopnik izjemoma istočasno zastopa največ osem mladoletnikov. Tovrstna določba zagotavlja, da se zastopanje ohranja na primerni ravni, kar ob prevelikem številu zastopanih ne bi bilo mogoče.

⁶ Pri tej pripombi izhajamo iz standarda "vtis pristranskosti", kot ga pozna sodna praksa Evropskega sodišča za človekove pravice.

Nadalje pravilnik ureja usposabljanje zakonitih zastopnikov, seznam zakonitih zastopnikov itd.

Ocenjujemo, da bi bilo sicer (zaradi jasnosti formulacije) v novem petem odstavku 16. člena ZMZ smiselno zadnji del stavka, ki se nanaša na obveščanje mladoletnika, preoblikovati v samostojen stavek.

Formulacija devetega odstavka 16. člena ZMZ je nekoliko nenavadna – odveč je beseda „izjemoma” – gre namreč za to, da se vsakič, ko v Azilnem domu ali njegovi izpostavi ni mogoče zagotavljati ustrezne nastanitve, slednjo zagotovi v drugi instituciji. Glede na trenutno formulacijo bi bilo moč razumeti, da se nastanitev drugje zagotovi le izjemoma, četudi bi se npr. v več konkretnih primerih izkazalo, da nastanitev v Azilnem domu zaradi zdravstvenih ali drugih potreb mladoletnika ni ustrezna.

VIII. K 12. členu

Ni ustrezno utemeljeno, zakaj se ukinja usposabljanje oziroma pogoj udeležbe pri usposabljanju za zakonite zastopnike. Navedeno je zgolj, da je to ceneje oziroma zahteva manj administriranja. Trenutne „dejanske” potrebe po zakonitih zastopnikih mladoletnikov brez spremstva po naši oceni niso zadosti utemeljen razlog za tovrstno sistemsko spremembo.

Manjka tudi navedba, da se spreminja 16.a člen.

IX. K 16. členu

Ugotavljamo, da spremenjeni 25. člen ZMZ predstavlja prepis prevoda ustrezne določbe Direktive 2011/95/EU. Pri tem je treba upoštevati, da slovenščina npr. ne pozna besede „nezačasen” (non-temporary), kot je razvidno tudi iz spletne verzije Slovarja slovenskega knjižnega jezika⁷. Glede na navedeno predlagamo da določite izraz „trajen”.

X. K 18. členu

Pri zapisu sprememb je očitno prišlo do napake. Navedeni del: „V šestem odstavku se besedilo ‘na podlagi Uredbe 2003/343/ES, da Republika Slovenija ne bo obravnavala njegove prošnje.’ nadomesti z besedilom “iz prvega odstavka tega člena.”, se očitno nanaša na peto alinejo prvega (sedanjega drugega) odstavka 59. člena ZMZ.

Opozarjamo tudi, da iz novega prvega odstavka 18. člena ZMZ ni povsem nedvoumno razvidno, ali se drugi del (torej določitev, katera država članica ali pristopnica k Uredbi 2003/343/ES je odgovorna za vsebinsko obravnavo prošnje) prav tako nanaša na sklep o zavrženju prošnje. Postavlja se tudi vprašanje, ali je možno kar v sklepu o zavrženju odločiti tudi o tem, katera druga država je pristojna za obravnavo prošnje.

Nadalje opozarjamo, da t. i. dublinska uredba določa: „če država članica, na katero je naslovljena zahteva, privoli v sprejem prosilca,”, medtem ko novi prvi odstavek 59. člena ZMZ govori o tem, da „pristojni organ ugotovi, da je za obravnavo prošnje odgovorna druga država članica EU ali pristopnica k uredbi”. Iz formulacije določbe v ZMZ skratka ni razvidno, da mora predhodno druga država privoliti v sprejem.

Postavlja se tudi vprašanje, ali ne bi bilo zavoljo preglednosti pravne ureditve, smiselno povzeti tudi preostali del člena 19. ti. dublinske uredbe, zlasti iz drugega odstavka 19. člena, ki določa vsebino odločitve.

⁷ <http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>.

Prosimo za pojasnilo glede tega, kaj se zgodi v primeru, ko ne pride pravočasno do predaje drugi državi, oziroma ko na koncu Republika Slovenija iz drugih razlogov sama izpelje postopek odločanja o mednarodni zaščiti. Ali mora v takšnem primeru oseba potem vložiti novo prošnjo za mednarodno zaščito, ki se šteje kot ponovna prošnja (56. in nasl. členi ZMZ), oziroma ali je to vprašanje sploh zadosti natančno normirano v ZMZ?

Iz same uredbe ne sledi, da bi moralo imeti obvestilo prosilcu naravo zavrženja njegove prošnje („...shall notify the applicant of the decision not to examine the application, and of the obligation to transfer the applicant to the responsible Member State“), iz česar bi sledilo, da je mogoče prošnjo tudi začasno “zamrzniti” (začasna ustavitev postopka s sklepom), kar bi bilo procesno morda lažje izvedljivo, v primeru, če na koncu prošnjo obravnava Republika Slovenija.

Nadalje, bi bilo po našem mnenju treba preveriti, ali se izjema iz spremenjenega tretjega odstavka 59. člena res nanaša le na primere iz a) točke prvega odstavka člena 16 omenjene uredbe, ali pa tudi na kakšno izmed naslednjih točk (npr. b).

XI. K 19. členu

Opozarjamo, da je potrebno bolj natančno prenesti Direktivo 2011/95/ES oziroma njen člen 8. Že v veljavnem 68. členu ZMZ je npr. napačno uporabljen veznik „in“ namesto „ali“ (ni utemeljenega strahu pred preganjanjem in ali utemeljene nevarnosti).

Ocenjujemo, da bi bilo v ZMZ smiselno navesti tudi del drugega odstavka člena 8 direktive, ki govori o tem, da „namen države članice zagotovijo, da se iz ustreznih virov, kot sta Visoki komisar Združenih narodov za begunce in Evropski azilni podporni urad, pridobijo natančne in najnovejše informacije“. Z navedeno določbo je izrecno poudarjeno, da sta oba navedena vira ustrezna.

XII. K 21. členu

Predlagamo, da se zaradi večje preglednosti na začetku novega tretjega odstavka doda še zadnji stavek trenutno veljavnega prvega odstavka 82. člena, ki se glasi: „Za ustrezno opravljeno delo prejme nagrado v skladu s sprejetim cenikom ministrstva.“.

XIII. K 22. členu

Ugotavljamo, da se ureditev razselitve znatno zaostruje, pri čemer v obrazložitvi ni zadostno pojasnjeno, kaj vse se spreminja in kako, niti niso ustrezno pojasnjeni razlogi za spremembe. Iz načina spremembe je težko razbrati, kako točno se ureditev spreminja. Poleg tega je formulacija (prvega odstavka) nejasna in kontradiktorna:

„Pristojni organ **lahko** po vložitvi prošnje v primeru izjemnih osebnih okoliščin ali resnih in utemeljenih zdravstvenih razlogov prosilca **po uradni dolžnosti** razseli v druge primerne institucije,“

Razselitev po uradni dolžnosti ne more biti diskrecijska. Zgolj zaradi ponazoritve naj navedemo, da bi do enako nejasne ureditve prišli, kolikor bi državnim tožilcem dali možnost, da v primeru storitve kaznivih dejanj, ki se preganjajo po uradni dolžnosti, lahko sprožijo kazenski pregon (lahko ga pa tudi ne sprožijo). Odločanje po uradni dolžnosti skratka pomeni, da je organ ob izpolnitvi pogojev dolžan prosilca razseliti. Kolikor tega ne bi storil, bi ravnal nezakonito, iz česar bi sledilo, da je v takšnem primeru potrebno zagotoviti nekakšen nadzorni mehanizem nad pravilnostjo oziroma zakonitostjo odločitve.

Pri tem poudarjamo, da je vprašanje, ali se o razselitvi odloča po uradni dolžnosti ali na prošnjo, odvisno od narave pogojev, ki jih predpisuje zakon. Ne more se skratka zakon spremeniti v tem delu, brez da bi bilo navedeno ustrezno obrazloženo.

Ugotavljamo, da se ne manjša število razlogov za razselitev, temveč so „zdravstveni razlogi“ premeščeni iz sedanjega tretjega odstavka v prvi odstavek 83. člena ZMZ. Ni pa pojasnjeno, zakaj se črtajo „drugi utemeljeni razlogi“ - njihovo utemeljenost je presojala komisija, imenovana s strani ministra – tudi slednje ni več v predlogu sprememb omenjenega člena. Posledično ni jasno, kdo lahko presoja utemeljenost zdravstvenih razlogov, kar je nekoliko nenavadno, ker omenjena komisija še vedno opravlja presojo po drugem odstavku 84. člena ZMZ (Ranljiva oseba s posebnimi potrebami, izjemoma pa tudi drug prosilec, ima pravico do dodatnega obsega zdravstvenih storitev, vključno s psihoterapevtsko pomočjo, ki ga odobri in določi komisija, ki jo imenuje minister).

Ocenjujemo, da bi bilo treba opisano "ožanje" razlogov ustrezno pojasniti, da se lahko posledično lahko ustrezno opredelimo do smiselnosti predlagane spremembe. Prav tako ni pojasnjeno, zakaj se ukinja možnost razselitve na zasebni naslov iz zdravstvenih in drugih utemeljenih razlogov.

Kolikor bi se formulacija člena ustrezno popravila, bi bilo po naši oceni moč razseljevati po uradni dolžnosti, kadar gre za „resne in utemeljene zdravstvene razloge“ in kadar se prosilca nastani v drugo ustrezno institucijo. Glede „izjemnih osebnih okoliščin“ pa bi bilo treba primeroma v določbi naštetih nekaj možnosti, kaj tovrstne okoliščine lahko predstavljajo. Potem bi bilo tudi moč oceniti, ali bi bilo v takšnem primeru ustrezno odločanje po uradni dolžnosti ali na prošnjo.

Pri tem opozarjamo, da razselitev po uradni dolžnosti vpliva tudi na morebitne razloge za razveljavitev razselitve – ni npr. logično, da bi se tovrstna odločba razveljavila zaradi kršitev javnega reda Republike Slovenije (prva alineja šestega odstavka 83. člena ZMZ); to je približno tako, kot da bi nekomu zaradi storitve prekrškov zavrnili bolnišnično oskrbo (še vedno se namreč predpostavlja, da ni mogoče zagotoviti ustrezne nastavitve v Azilnem domu ali njegovi izpostavi in še vedno obstajajo „resni in utemeljeni zdravstveni razlogi“). Pri tem opozarjamo, da je v literaturi moč zaslediti razlikovanje med "javnim redom" in "javnim redom in mirom".⁸ Glede na navedeno ocenjujemo, da je primernejši izraz "javni red in mir".

⁸ Javni red je širši pojem od javnega reda in mira. Javni red so kogentni (obvezujoči predpisi, ki jih z lastnim, medsebojnim dogovorom ni možno spremeniti - npr.: v Sloveniji je plačilno sredstvo euro) predpisi in temeljna moralna načela določene družbene skupnosti, ki naj zagotavljajo varstvo vitalnih interesov te skupnosti. Javni red je tudi stanje, v katerem pravne in fizične osebe izvršujejo pravice in dolžnosti, ki jih imajo po ustavi in zakonih, in je tudi sistem imperativnih (točno določenih) norm notranjega prava. Javni red pomeni pravila ravnanja, vedenja in delovanja, ki omogoča sožitje med ljudmi in minimum državljske discipline, ki omogoča delovanje družbenih institucij na različnih področjih družbenega življenja. V smislu policijskega prava javni red pomeni nek minimum socialnih pravil, ki jih velika večina prebivalstva razume kot nujno potrebne za svoje sožitje (Kay Waecher, Varovane dobrine v policijskem pravu. Definicija se v Nemčiji v tej obliki uporablja od leta 1910, ko je prišlo do diferenciacije javne varnosti na eni strani in javnega reda na drugi; prim. Heuer, Splošna literatura o pojmu javnega reda: Erbel, DVBI 1972).

Za razliko od javnega reda pa javni red in mir razumemo tudi kot dobrino, ki domneva izključitev vseh protipravnih dejanj, s katerimi se kršijo splošna pravila vsakdanjega dela in življenja. Pri javnem redu in miru torej mora biti prisoten element protipravnosti. Zato je tudi v Zakonu o varstvu javnega reda in miru v 2. členu določeno, da javni red in mir pomeni stanje, v katerem je zagotovljeno neovirano izvrševanje pravic in dolžnosti po ustavi in zakonih. Če govorimo o stanju brez kršitev, potem ni potreben poseg represivnih organov. Ko pa je javni red in mir kršen, pa ga je potrebno vzdrževati (javni red se praviloma zagotavlja, javni red in mir pa

Nadalje, iz obrazložitve ni pojasnjena dopolnitev šestega odstavka 83. člena ZMZ, to je nova tretja alineja, v skladu s katero se lahko razveljavi odločitev, kolikor prenehajo razlogi zanjo.

XIV. K 24. členu

V predlogu novega tretjega odstavka 89. člena ZMZ so očitno sklicevanja na napačne člene („prenehajo z izvršljivostjo odločbe iz tretjega odstavka 105. člena, četrtega odstavka 107. člena ali šestega odstavka 109. člena tega zakona, razen, če je z zakonom določeno drugače.”).

Prosimo tudi za pojasnilo, v katerih členih ZMZ je prenehanje pravic urejeno sedaj, kolikor je urejeno (oziroma kako poteka v praksi), in kaj konkretno pomeni zadnji del „razen, če je z zakonom določeno drugače”, torej, kje in kako je z zakonom določeno drugače.

XV. K 25. členu

Iz obrazložitve člena je razvidno, da naj bi se s spremembo bolj jasno opredelil namen informiranja osebe s priznano mednarodno zaščito kot to določa določba člena 22 Direktive 2011/95/EU, po kateri se informiranje oseb s priznano mednarodno zaščito nanaša na pridobitev informacij glede pravic in dolžnosti, ki izhajajo iz statusa po pridobitvi statusa. Vendar iz same formulacije predloga spremembe po našem mnenju to ni razvidno. Tako slovenska kot tudi angleška verzija direktive namreč izrecno omenjata status (“o pravicah in dolžnostih, povezanih z njihovim statusom” oziroma “on the rights and obligations relating to that status”). Formulacija predlaganega člena pa govori le o “pravicah in dolžnostih”. Trenutno veljavna določba je po naši oceni bolj jasna, saj vsaj primeroma našteva, kaj točno naj obveščanje vsebuje. Možno bi bilo tudi sklicevanje na prvi odstavek 89. člena ZMZ. Kolikor kakšna izmed podanih informacij, ki so sedaj navedene v 90. členu, predstavlja nadstandard, opozarjamo, da direktive EU urejajo zgolj minimalne standarde in da s sklicevanje na njih ni dopustno ožiti obstoječe ravni pravic.

XVI. K 27. členu

Prosimo za pojasnilo, čemu je namenjena dopolnitev spremenjenega tretjega odstavka v delu, ki se glasi: “v kolikor je družina obstajala že v izvorni državi.”.

XVII. K 28. členu

Razumemo problem, ki ga navajate, torej, da je v praksi težko dokazati “naklep” pri uničevanju prostorov in opreme v integracijski hiši, vendar pa ocenjujemo, da tega ni mogoče ustrezno in sorazmerno rešiti kar s tem, da se med težje kršitve hišnega reda uvrsti tudi kakršno koli uničevanje (ne le malomarnostno, temveč tudi naključno). Ocenjujemo, da bi problem lahko rešili tako, da bi poleg naklepnega uničevanja pod težje kršitve hišnega reda uvrstili tudi večkratno malomarnostno uničevanje, ki vsakič povzroči škodo večje premoženjske vrednosti. Pri tem poudarjamo, da bi bilo tudi pri morebitni namestitvi videonadzora in stalni prisotnosti zaposlenih ministrstva potrebno upoštevati načelo sorazmernosti, z vidika načela zakonitosti pa določiti morebitne podrobnejše zakonske določbe.

vzdržuje). Zato je v 3. členu Zakona o varstvu javnega reda in miru določeno, da je vzdrževanje javnega reda in miru delovanje skupnosti, ki s predpisi in ukrepi državnih in drugih organov zagotavlja, da se prepreči ravnanja in nevarnosti, ki ogrožajo varnost ter javni red in mir, kadar ta grozi skupnosti ali posamezniku.

XVIII. K 30. členu

Predlagana sprememba gre v smeri zniževanja pravic, zato jo ne podpiramo. Tako se pravica do pomoči pri vključevanju v okolje omejuje le na prva tri leta po pridobitvi statusa (po trenutno veljavni ureditvi pa pravica ni časovno omejena, na tri leta je omejena le pomoč v okviru osebnega integracijskega načrta).

XIX. K 31. členu

V zvezi z oženjem možnosti navajanja razlogov pri podaljšanju subsidiarne zaščite (na razloge, zaradi katerih je bila subsidiarna zaščita priznana, namesto na razloge, ki jih je oseba v postopku priznanja mednarodne zaščite uveljavljala v prošnji), se postavlja vprašanje, kaj storiti v primeru, ko lahko oseba predloži nove dokaze, ki utemeljujejo razloge, navedene že v prvotni prošnji.

Predlogu glede opustitve osebnega razgovora v postopku podaljšanja subsidiarne zaščite nasprotujemo, kolikor je razgovor lahko opuščen iz razlogov, ki so v škodo prosilcev (in posledično "olajšuje" zavrnitev prošnje). Gre vendarle za osebo, ki že ima priznano subsidiarno zaščito, zato po naši oceni ne more priti do zavrnitve podaljšanja, brez da bi se predhodno z njo opravil osebni razgovor.

XX. K 32. členu

V petem odstavku 107. člena ZMZ bi bilo po treba popraviti naštevanje alinej.

V obrazložitvi člena je poudarjeno, da se osebo s priznano mednarodno zaščito pisno obvesti o začetku postopka odvzema, v tem obvestilu pa je potrebno navesti tudi razloge za začetek postopka. Iz obrazložitve sledi, da gre za novost, ki predstavlja dvig standardov glede na veljavno ureditev. Vendar pa iz 109. člena ZMZ že izhaja ta obveznost. Predlagamo, da se ustrezno popravi obrazložitev člena.

Ni jasno, zakaj iz veljavnega 110. člena ZMZ ni prenesena naslednja določba: "Pri vodenju osebnega razgovora se smiselno uporabljajo določbe 8. člena tega zakona."

Iz obrazložitve sledi: "Predlog v postopku odvzema statusa ne predvideva več posebne določbe, ki bi določala uporabo aktualnih informacij o državah izvora, saj je bil status mednarodne zaščite priznan na podlagi informacij o državah izvora, zato je samo po sebi jasno, da je potrebno na enak način postopati tudi v postopku odvzema statusa mednarodne zaščite." Vseeno ocenjujemo, da bi bilo smiselno prenesti (oziroma zadržati) sedanjo določbo drugega odstavka 110. člena ZMZ.

Postavlja se tudi vprašanje smiselnosti črtanja določb sedanjega tretjega odstavka 110. člena ZMZ in drugega odstavka 111. člena ZMZ.

XXI. K 35. členu

Iz obrazložitve je moč zaključiti, da člen predvideva tudi črtanje upravljanja evidenc glede postopkov združevanja družine. Vendarle pa iz samega besedila člena sledi, da se spreminja le 36. točka 118. člena ZMZ. Iz zadnjega odstavka 35. člena novele pa nadalje posredno sledi, da naj bi se črtale tri točke 118. člena ZMZ. Do sprememb se vsebinsko ne moremo opredeliti, ker očitno manjka del člena.

XXII. K 37. členu

Glejte pripombe k 2. členu.

XXIII. K 38. členu

Glejte pripombe k 2. členu.

Vprašanje je tudi, kaj naj bi pomenilo, da morajo organi zaupne podatke obravnavati v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo osebnih podatkov. K temu jih tako ali tako že zavezuje veljavna zakonodaja s področja varstva osebnih podatkov, torej je po našem mnenju določba odveč. Kolikor pa naj bi predlagana (in tudi že veljavna) določba (v bistvenem se namreč ne razlikujeta), širili veljavnost področne zakonodaje o varstvu osebnih podatkov tudi na morebitne zaupne podatke, ki sicer niso osebni podatki, pa ocenjujemo, da gre za rešitev, ki je ni mogoče uvesti na takšen način. In v tem primeru morate pridobiti mnenje Informacijskega pooblaščenca po 48. členu Zakona o varstvu osebnih podatkov⁹.

XXIV. K 39. členu

Ocenjujemo, da ne bi bilo primerno, kolikor bi se pri že začelih postopkih upoštevale rešitve, pri katerih gre za nižanje že uveljavljenih standardov ali za spremembo standardov, ki dejansko pomenijo poseg v pridobljene pravice (npr. pri razselitvi).

S spoštovanjem,

dr. Senko PLIČANIČ
minister

⁹ Uradni list RS, št. 94/07 - uradno prečiščeno besedilo.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE

DIREKTORAT ZA UPRAVNE NOTRANJE ZADEVE,
MIGRACIJE IN NATURALIZACIJO

Štefanova ulica 2, 1501 Ljubljana

T: 01 428 44 65

F: 01 428 42 53

E: dunzmn.mnz@gov.si

www.mnz.gov.si

Ministrstvo za pravosodje

Številka: IPP 007-161/2013/16 (1311-01)

Datum: 5. 7. 2013

Zadeva: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o mednarodni zaščiti- odgovor na pripombe

Na MNZ, DUNZMN smo prejeli vaše pripombe na predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o mednarodni zaščiti. Vaše pripombe smo preučili in vam v zvezi z le-temi sporočamo naslednje:

I. Splošno

Glede vaših predlogov, ki ste jih podali v splošnem delu posredovanega dokumenta, vam sporočamo, da se ti nanašajo na člena veljavnega zakona, ki niso predmet predloga zakona, zato se do njih ne bomo posebej opredeljevali.

K 2. členu

Vašo pripombo smo v povezavi s pripombama k 37. in 38. členu upoštevali, in sicer tako, da se v s predlogom zakona predlaga črtanje 24. točke 3. člena in 130. člena, 129. člen pa se spremeni tako, da se glasi:

"129. člen
(posredovanje in varovanje podatkov)

(1) Vse podatke, ki jih prosilec in oseba s priznano mednarodno zaščito, navede v postopkih po tem zakonu, morajo pristojni organi za izvajanje tega zakona varovati pred organi njegove izvorne države. Zainteresirani javnosti se lahko posredujejo le na podlagi pisnega soglasja osebe.

(2) Za odstranitev osebe, katere prošnja je bila zavrnjena ali zavržena in je bila odrejena njena prisilna odstranitev v izvorno državo, se tujim organom lahko posreduje le naslednje podatke:

- ime in priimek, rojstne podatke, spol, državljanstvo, podatke o dokumentih, ki jih je izdala izvorna država in zadnji naslov v tej državi;
- po potrebi prstne odtise in fotografije."

S tem smo po našem mnenju odpravili dvome glede definicije podatkov, ki jih je potrebno varovati oziroma odpravili nekonsistentnost trenutno veljavnega zakonskega besedila.

K 5. členu

Vaša pripomba po našem mnenju ni razumljiva, še posebej, ker izpostavljate, da se 34. člen ZMZ, ki ureja enotni postopek, sklicuje tudi na pogoje za priznanje subsidiarne zaščite. Besedilo predlaganih sprememb 7. člena se namreč v okviru prve in druge alineje prvega odstavka nanaša na besedno zvezo "mednarodna zaščita", ta pa glede na opredelitev mednarodne zaščite, ki je določena v prvem odstavku 2. člena zakona vključuje status begunca in status subsidiarne zaščite. Uporabljena terminologija je torej širša od subsidiarne zaščite. Kar se tiče pripombe v zvezi z nerazumljivostjo tretje alineje prvega odstavka sedmega člena pa vam sporočamo, da smo vašo pripombo upoštevali in besedilo popravili tako, da se glasi:

"- razloge za podaljšanje subsidiarne zaščite."

K 6. členu

Pravica do tolmača je primarno vezana na postopek za priznanje mednarodne zaščite, pri čemer predlog zakona pravico določneje opredeljuje in jo posebej ureja tudi za postopke podaljšanja subsidiarne zaščite ter odvzema mednarodne zaščite (dodatno vključeno v fazi usklajevanja). Pri tem pa je potrebno upoštevati, da zakon daje pravico do tolmača tudi v drugih utemeljenih razlogih po odločitvi pristojnega organa, s tem pa se omogoča uporaba tolmača predvsem pri implementaciji pravic prosilcev za mednarodno zaščito ter tudi v drugih postopkih, ki niso vezani na sam postopek priznanja mednarodne zaščite (razselitev, finančna pomoč, izrekanje sankcij, ipd). Kar pa se tiče jamstev iz 8. člena zakona v okviru drugih postopkov, pri čemer izpostavljate razselitev, pa pojasnujemo, da so jamstva iz 8. člena zakona vezana na postopek za priznanje mednarodne zaščite, poleg tega pa se pri preverjanju pogojev za razselitev ne izvede osebni razgovor s prosilcem, temveč je že opravljen osebni razgovor v postopku priznanja mednarodne zaščite eden od pogojev za razselitev izven azilnega doma.

K 7. in 8. členu

Predlagani člen ne izključuje izvedbe javnega razpisa, saj določa, da se s tolmačem sklene ustrezna pogodba, ta pa se lahko sklene tudi na podlagi izvedbe javnega naročila. Predlagana sprememba je posledica zelo oteženega izvajanja pravice do tolmača v praksi, še posebej zaradi dejstva, da je pri glavnini potrebnih jezikov v postopkih priznanja mednarodne zaščite, zaradi specifik delovnega področja trg zelo omejen, poleg tega pa dejanska potreba po novih jezikih za katere nimamo na razpolago tolmača, ga pa potrebujemo, postopki lahko trajajo nesorazmerno in glede na potrebe nedopustno dolgo.

K 10. členu

Vaše pripombe smo upoštevali, in sicer smo izraz "roditelji samohranilci z otroki" nadomestili z izrazom "starši samohranilci z otroki", izraza "otroci in mladoletniki brez spremstva" pa nadomestili z enim izrazom, in sicer "mladoletniki", ki vključuje vse mladoletnike ne glede na to, ali se v državi nahajajo v spremstvu ali brez. Pri tem smo izhajali iz terminologije samega zakona, ki uporablja izraz mladoletniki (glej npr. 84. in 86. člen zakona).

K 11. in 12. členu

V zvezi s predlaganimi spremembami, ki se nanašajo na zakonito zastopništvo za mladoletnike brez spremstva vam sporočamo, da smo se v fazi medresorskega usklajevanja uskladili z

Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, in sicer tako, da se celoten vsebinski koncept obeh členov ohranja, drugače se razdeli zgolj resorna in institucionalna pristojnost za izvajanje določenih nalog.

K 16. členu

Vaše pripombe nismo upoštevali, ker menimo, da je pri institutih kot je pomen nudenja zaščite potrebno v celoti slediti terminologiji EU zakonodaje, saj je samo na ta način mogoče zagotoviti ustrezno izvajanje le-te.

K 18. členu

Vašo pripombo glede sklicevanja na peto alinejo prvega odstavka 59. člena zakona smo upoštevali.

Vaše pripombe, ki se nanaša na povezanost prvega in drugega dela novega prvega odstavka 18. člena, ne razumemo. Zavrženje prošnje se nanaša na prošnjo vloženo v Republiki Sloveniji, medtem, ko se drugi del, v katerem se določa katere država bo obravnavala prošnjo nanaša na implementacijo Uredbe 2003/343/ES. Kar se tiče vašega vprašanja, ali je mogoče kar v sklepu določiti, katera država bo obravnavala prošnjo oziroma je pristojna za njeno obravnavo pa pojasnujemo, da se v postopku po Uredbi 2003/343/ES odločitev izda po izvedbi celotnega postopka, t.j. ko druga država posreduje pisno privolitev v sprejem prosilca, s tem pa odgovornost za obravnavo prošnje. Določitev odgovorne države za obravnavo prošnje je po našem mnenju utemeljena s samim namenom predmetnega postopka, ki je ugotoviti, katera država je odgovorna za obravnavo konkretne prošnje. V zvezi z nadaljnjimi pripombami, ki se nanašajo na pogoj, da mora država članica privoliti v sprejem prosilca pa pojasnujemo, da se Uredba 2003/343/ES neposredno uporablja, kar pomeni, da že iz same uredbe izhaja, da mora druga država privoliti v sprejem prosilca. Namen predlagane določbe je, da se podrobneje uredi t. i. postopek notifikacije prosilca, ki je v uredbi relativno abstraktno urejen, v trenutno veljavnem zakonu pa je določa pomanjkljiva. Pri tem velja izpostaviti, da je namen predlaganih ureditev določiti zgolj minimalni potreben okvir za izvajanje uredbe, kar pomeni, da po našem mnenju ni potrebe, da se v zakonu posebej določi, kaj mora vsebovati določitev, saj to izhaja že iz same uredbe, ki je neposredno uporabljiva, poleg tega pa tudi nacionalni pravni red določa obvezne sestavine upravnega akta.

Kar se tiče vaše pripombe, da iz uredbe ne izhaja, da bi moralo imeti obvestilo prosilcu naravo zavrženja ter predloga, da bi bilo bolje prošnjo "začasno zamrzniti" z začasno ustavitvijo postopka pa pojasnujemo, da je po našem mnenju predlagana ureditev skladna ob smiselni uporabi ter namenu posameznih institutov v Zakonu o splošnem upravnem postopku, pri čemer poudarjamo, da nam institut začasne ustavitve postopka ni znan.

K 19. členu

Glede prve pripombe v zvezi z 68. členom, ki se nanaša na pravilno uporabo veznika "ali" vam sporočamo, da smo vaši pripombo upoštevali in določbo ustrezno popravili.

Kar pa se tiče vaše pripombe, ki se nanaša na uporabo virov Visokega komisariata Združenih narodov za begunce in Evropskega podpornega azilnega urada, pa pojasnujemo, da vaše pripombe nismo upoštevali, saj bi s tem glede na vašo obrazložitev dejansko zakonsko določili, da so izključno viri navedenih dveh institucij ustrezni za preverjanje možnosti notranje zaščite, kar pa ni namen 8. člena Direktive 2011/95/EU, kar izhaja tudi iz tega, da sta navedeni instituciji določeni primeroma.

K 21. členu

Vaše pripombe nismo upoštevali, saj se nam podvajanje besedila v istem členu ne zdi smiselno.

K 22. členu

V zvezi z vašimi pripombami, ki se nanašajo na razselitev izven azilnega doma, vas obveščamo, da smo v fazi usklajevanja vsebino predlagane spremembe spremenili, in sicer tako, da pogoji za razselitev ostanejo nespremenjeni, obstoječa določba se spreminja in dopolnjuje zgolj v povezavi s finančno pomočjo, in sicer se v smiselno celoto združujejo četrti, peti in šesti odstavek z dopolnitvijo, da finančna pomoč ne pripada prosilcu, če ga je glede na druge predpise dolžna vzdrževati druga oseba.

K 23. členu

Sklicevanje smo ustrezno popravili. Kar pa se tiče urejenost prenehanja pravic v obstoječem zakonu pa pojasnujemo, da v trenutno veljavnem zakonu prenehanje pravic osebe s priznano mednarodno zaščito ni posebej urejeno, razen v primeru odvzema statusa (ne pa npr. v primeru prenehanja) kar je po našem mnenju pomanjkljivost. V praksi so pravice prenehale, ko oseba ni imela več statusa mednarodne zaščite (v vseh primerih zaradi sprejema v državljanstvo Republike Slovenije, odpovedi statusu ali smrti).

K 27. členu

Dopolnitev je potrebna zaradi prenosa pravice do združevanja družine v Zakon o tujcih. S tem se družinski članom osebe s priznano mednarodno zaščito daje pravica do nastanitve v integracijski hiši.

K 28. členu

V zvezi z vašo pripombo, ki se nanaša na sankcije kršitev hišnega reda v integracijski hiši vam sporočamo, da smo pri oblikovanju predloga določbe v fazi usklajevanja z javnostjo sledili predlogu nevladnih organizacij in besedilo popravili tako, da se kot težja kršitev hišnega reda šteje uničevanje prostorov in opreme v integracijskih hiši, povzročeno namerno ali iz velike malomarnosti. S tem smo po našem mnenju smiselno upoštevali tudi vaše pripombe.

K 30. členu

Vaša pripomba je nerazumljiva. Pravice oseb s priznano mednarodno zaščito so namreč določene v 89. členu zakonu, medtem, ko se 30. člen predloga nanaša zgolj na eno izmed pravic, t.j. pravico do pomoči pri vključevanju v okolje, ki temelji na osebnem integracijskem načrtu, s čimer se poudarja, da gre za individualizirano pomoč. Že po obstoječem zakonu se pravica do pomoči pri vključevanju v okolje izvaja na podlagi osebnega integracijskega načrta, poleg tega pa je jasno, da mora biti pomoč pri vključevanju v okolje tudi zaradi motiviranosti do vključevanja na strani osebe s priznano mednarodno zaščito biti do neke mere omejena, saj se le na ta način zagotavlja sama smiselnost pomoči, ki jo preko svojih javnih uslužbencev ter programov, ki jih izvajajo druge organizacije in ki so sofinancirani s sredstvi EU skladov.

K 31. členu

V zvezi z obstojem novih dokazov za priznanje mednarodne zaščite pojasnujemo, da ima v takem primeru oseba dostop do ponovnega postopka za priznanje mednarodne zaščite. Kar pa se tiče opustitve osebnega razgovora v postopku podaljšanja subsidiarne zaščite pa pojasnujemo, da je izvedba osebnega razgovora v predmetnem postopku obveznost, opustitev je možna le ob smiselni uporabi 47. člena zakona, kar pa pomeni, da se lahko opusti zgolj v primeru če pristojni organ na podlagi dokazov, s katerimi razpolaga, prošnji ugodi brez izvedbe osebnega razgovora (vsi ostali razlogi za opustitev osebnega razgovora so namreč jasno določeni in vezani na uporabo natančno določenih členov zakona). Takšna rešitev torej ni v škodo oseb, ki so v postopku podaljšanja subsidiarne zaščite, omogoča pa, da se osebni razgovor ne izvede, če so okoliščine primera take, da je jasno, da se razlogi za priznanje subsidiarne zaščite niso spremenili.

K 32. členu

Pripombe v zvezi s petim odstavkom 107. člena smo upoštevali kot tudi pripombe glede vsebine obvestila o začetku postopka odvzema.

Glede pripomb, ki se nanašajo na trenutno veljavni 110. člen zakona najprej pojasnujemo, da 8. člen zakona ni vezan na izvedbo osebnega razgovora, temveč na temeljna procesna jamstva prosilcev za mednarodno zaščito. Pri tem je potrebno upoštevati, da se v postopku odvzema statusa že s posredovanjem pisnega obvestila ter pojasnilom razlogov za odvzem statusa specialno zagotavlja informiranje, dodatno pa smo po v fazi usklajevanja določili tudi pravico do tolmača. Kar se tiče uporabo informacij o državi izvora pa vam pojasnujemo, da vaše pripombe nismo upoštevali in vztrajamo pri naši obrazložitvi. S tem se zagotavlja tudi preglednost in jasnost zakonodaje.

Kar pa se tiče vaše pripombe, ki se nanaša na črtanje obstoječega tretjega odstavka 110. člena pa pojasnujemo, da gre za postopek, v katerem je oseba s priznano mednarodno zaščito, za katero pa velja splošna prepoved posredovanja kakšnih koli osebnih podatkov, še posebej organom izvorne države. Iz tega razloga je obstoječa določba odveč. V zvezi z določbo drugega odstavka 11. člena trenutno veljavnega zakona pa pojasnujemo, da se z zakonom trajanje pravic oseb s priznano mednarodno zaščito celovito ureja v dopolnjenem 89. členu zakona, zato predmetna določba ni več potrebna.

K 35. členu

V zvezi z vaši pripombo k 35. členu vam sporočamo, da smo pri ponovnem pregledu posredovanega predloga ugotovili, da je prišlo pri nomotehničnem oblikovanju določbe do napake, ki smo jo popravili tako, da se 35. člen predloga zakona glasi:

V 118. členu se za besedo "evidence" doda besedilo ", ki vključuje podatke".

30., 31., 32. in 33. točka se spremenijo tako, da se glasijo:

- " 30. izdanih izkaznicah prosilca
- 31. izdanih potnih listih za begunca
- 32. izdanih potnih listih za tujca
- 33. izdanih dovoljenjih za prebivanje."

34., 35., 36. in 37. točka se črtajo.

K 39. členu

V zvezi z vašo pripombo, da ne bi bilo primerno, da bi se pri že začelih postopkih upoštevale rešitve, pri katerih gre za nižanje že uveljavljenih standardov ali za spremembo standardov, ki dejansko pomenijo poseg v že pridobljene pravice, pa pojasnujemo, da nobena od zakonskih rešitev, še posebej glede na trenutni predlog besedila, ki je pri nekaterih določbah drugačno od prvotno predlaganega, ne gre za nižanje standardov. Iz tega razloga vaše pripombe nismo upoštevali. Pri tem pa pojasnujemo, da predlog zakona predvideva, da se postopki združevanja družine, začeti na podlagi veljavnega zakona, tudi nadaljujejo in končajo na tej podlagi.

S spoštovanjem,

Pripravila:
Nataša Potočnik
podsekretarka

Boštjan Šefic
državni sekretar

Poslano:
naslovníku (preko IPP)

Župančičeva 3, 1000 Ljubljana

T: 01 369 52 00

F: 01 369 57 83

E: gp.mp@gov.si

www.mp.gov.si

MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE

gp.mnz@gov.si

Številka: 007-637/2013/1

Datum: 25. 7. 2013

Zadeva: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o mednarodni zaščiti

Zveza: Vaš dopis z dne 5. 7. 2013

Proučili smo vaš odgovor oziroma pojasnila na naše pripombe, posredovane v medresorskem usklajevanju. V nadaljevanju vam posredujemo naše ponovljene oziroma prenovljene pripombe ali predloge k besedilu predloga zakona, v okviru nadaljnjega medresorskega usklajevanja, saj menimo, da delimo skupni cilj, da se doseže čim večje izboljšanje besedila zakona ter pravna stabilnost na področju mednarodne zaščite in sistemsko povezanem področju uresničevanja in učinkovitega varstva človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Prosimo, da nam posredujete nadaljnja pojasnila ter zlasti, da nam posredujete zadnjo verzijo predloga novele Zakona o mednarodni zaščiti z obrazložitvijo.

I. Splošno:

Ocenjujete, da se nekateri naši predlogi ne nanašajo na člene predloga novele Zakona o mednarodni zaščiti (v nadaljevanju: ZMZ), ki ste jih "odprli" s predlogom novele, zato se do njih ne želite opredeliti. Z navedenim se ne moremo strinjati in pričakujemo, da se boste do naših predlogov argumentirano opredelili. Zgolj dejstvo, da nameravanih predlogov niste predhodno uvrstili v osnutek predloga, še ne pomeni, da se do njih niste dolžni vsebinsko opredeliti, kolikor so podani v medresorskem usklajevanju. V praksi medresorskega usklajevanja je običajno, da na predlog zakona enega ministrstva drugo ministrstvo poda pripombe na predlagane rešitve, poleg tega pa tudi dodatne predloge, s katerimi bi lahko izboljšali pravno ureditev. Zavrnitev vsebinske opredelitve do podanih predlogov je po naši oceni tudi v nasprotju z Resolucijo o normativni dejavnosti¹⁰. Slednja med drugim določa, da je javnosti "treba omogočiti trajno sodelovanje, in sicer s prejetjem predlogov in mnenj za ureditev ali spremembo posameznega vprašanja ter s predstavitvijo predlogov ureditve v postopku priprave in sprejemanja predpisa (drugi odstavek 2. točke IV. poglavja)." Kar velja za splošno in strokovno javnost, a *fortiori* zagotovo velja tudi za "notranjo organizacijo", torej "medresorsko organizacijo".

V naših pripombah k 24. členu novele Zakona o tujcih (ki je tudi v postopku medresorskega usklajevanja) smo med drugim navedli tudi:

¹⁰ Uradni list RS, št. 95/09.

"Direktiva 2003/86/ES pri omejitvi veljavnosti ne omenja 'izvirne države' v povezavi z nastankom družine, temveč govori o 'družinskih razmerjih, ki so nastala pred njihovim vstopom' oziroma o 'family relationships predating their entry' (drugi odstavek 9. člena). Iz navedenega sledi, da je družina lahko nastala na poti, oziroma v neki drugi državi, ki ni država izvora."

Navedeno pripombo je po našem mnenju treba upoštevati tudi pri tej noveli ZMZ.

II. K 2. členu:

Predlagamo, da poleg že sprejete spremembe v uvodnih določbah dodate "načelo zaupnosti", v skladu s katerim se "vsi podatki, ki jih prosilec in oseba s priznano mednarodno zaščito, navedeta v postopkih po tem zakonu, lahko posredujejo organom izvirne države in zainteresirani javnosti le pod pogoji, določenimi v tem zakonu." V predlogu zakona bi bilo po našem mnenju treba dodati tudi določbo, iz katere bi bilo razvidno, kakšen je razlog za "zaupnost" postopka mednarodne zaščite.

Poleg tega opozarjamo, da veljavna 24. točka 3. člena ZMZ zavezuje "pristojni organ, druge državne organe, organizacije in posameznike." Predlagana formulacija pa govori o "pristojnih organih za izvajanje tega zakona", pri čemer je očitno ožja. Prosimo, če se do te razlike ustrezno opredelite oziroma ustrezno popravite formulacijo.

III. K 6. členu:

Iz obrazložitve 6. člena novele je razvidno, da prva sprememba (gre za formulacijo: „v postopku po tem zakonu“ v formulacijo: „v postopku za priznanje mednarodne zaščite“) ni smiselna.

Člen naj bi se namreč "ustrezno redakcijsko popravil, in sicer na način, da bo iz njega razvidno, da se temeljna postopkovna jamstva v postopkih na podlagi Zakona o mednarodni zaščiti zagotavljajo vsaki osebi, ki se obravnava **v postopkih** po tem zakonu." Še več, glede na to, da predlagana formulacija pokriva zgolj "priznanje mednarodne zaščite", ni jasno, kaj pa velja glede prenehanja, odvzema mednarodne zaščite, podaljšanja subsidiarne zaščite.

Glede na navedeno ocenjujemo, da bi moral ta del formulacije ostati nespremenjen, saj bi bil tudi tako dosežen namen iz obrazložitve člena.

Glede na to, da nasprotujemo selitvi instituta združitve družina v Zakon o tujcih (kar je razvidno iz pripomb Ministrstva za pravosodje k istočasno predlagani noveli Zakona o tujcih, ki ste jih prejeli dne 18.7.2013 preko IPP sistema), prosimo tudi za pojasnilo, ali naj bi temeljna postopkovna jamstva veljala tudi za tovrstni postopek.

IV. K 7. in 8. členu:

V celoti vztrajamo pri pripombi. Predlagate črtanje določbe, ki izrecno zavezuje k izvedbi javnega razpisa za tolmače. Hkrati pojasnjujete, da se bo kljub navedenemu v praksi lahko izvedel javni razpis, saj naj bi predlagani člen omenjal sklenitev ustrezne pogodbe, ta pa se po vašem mnenju lahko sklene tudi na podlagi javnega razpisa. Vendar izvedba javnega razpisa ne more biti zgolj "možnost", ki bi bila v celoti prepuščena Ministrstvu za notranje zadeve (v nadaljevanju: MNZ), pa povrh niti ne bi bila omenjena v ZMZ, iz česar bi sledilo, da MNZ v ničemer ni zavezan k izvedbi javnega razpisa.

Javni razpis mora biti pravilo, izjema od tega pravila pa je po naši oceni lahko sklenitev pogodbe, kadar se "mudi". Vse to pa omogoča že veljavna ureditev. MNZ namreč lahko "v primeru, da se pojavi potreba po tolmačenju v jezik, za katerega tolmač z razpisom še ni bil imenovan", sklene pogodbo do izvedbe javnega razpisa (prvi odstavek 12. člena ZMZ). Vaša obrazložitev, da je "trg zelo omejen, poleg tega pa dejanska potreba po novih jezikih za katere nimamo na razpolago tolmača, ga pa potrebujemo, postopki lahko trajajo nesorazmerno in

glede na potrebe nedopustno dolgo.", po našem mnenju ni smiselna. Vse navedeno je mogoče rešiti v okviru dane ureditve.

Kolikor vztrajate pri pripombi, pa menimo, da bi bilo treba predhodno pridobiti mnenje javno-upravnega delu MNZ oziroma Ministrstva za finance. Na Komisiji za preprečevanje korupcije pa preveriti, ali odsotnost javnega razpisa (ki mora predstavljati pravilo ne izjeme) predstavlja korupcijsko tveganje ali ne.

V. K 10. členu:

Glede poenotenja uporabe besed "otroci" in "mladoletniki brez spremstva" („minors" in "unaccompanied minors") bi bilo treba uskladiti izrazoslovje po celotnem zakonu (npr. 16., 87., 94., 96. člen itd.)

VI. K 11. členu in 12. členu:

Navajate, da ste se v medresorskem usklajevanju glede zakonitega zastopništva za mladoletnike brez spremstva uskladili z Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, in sicer tako, da se celoten vsebinski koncept členov ohranja, drugače se razdelita zgolj resorna in institucionalna pristojnost za izvrševanje posameznih nalog. Prosimo, če nam lahko posredujete končno besedilo členov, saj smo podali razmeroma obsežne pripombe, ki so bile tako vsebinske kot tudi nomotehnične narave.

Poudarjamo tudi, da so po našem védenju v preteklosti na pristojnem Centru za socialno delo zaradi preobremenjenosti nasprotovali temu, da zastopajo mladoletnike brez spremstva, kljub temu, da je takratno Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve s tem soglašalo. V vsakem primeru pa ocenjujemo, da je nekaj povsem drugega, če mladoletnika brez spremstva zastopa oseba, ki ga dobro pozna in z njim preživi več časa, kot oseba, ki je preobremenjena in se večino časa ukvarja s povsem drugo problematiko. V luči navedenega bi bilo treba oceniti tudi prenehanje veljavnosti pravilnika oziroma določb, ki sedaj npr. predpisujejo, koliko mladoletnikov brez spremstva lahko zastopa posamezna oseba.

VII. K 16. členu:

Pri prenosu ustrezne določbe direktive 2011/95/EU ste "non-temporary" prevedli kot "nezačasen". Slovenski jezik navedene besede ne pozna,¹¹ posledično smo vam predlagali uporabo besede "trajen". Pripombe niste upoštevali, saj navajate: "da je potrebno v celoti slediti terminologiji EU zakonodaje, saj je samo na ta način mogoče zagotoviti ustrezno izvajanje le-te". Ponavljamo, da določbe Direktive ne morete prenesti z uporabo neobstoječih besed in ponovno predlagamo uporabo besede "trajen", svetujemo pa, da v obrazložitvi člena navedete angleški original in pojasnite, da gre za smiseln prevod. Na ta način bi moral biti navedeni problem po našem mnenju rešen.

VIII. K 18. členu:

Ponovno opozarjamo, da iz formulacije novega prvega odstavka 18. člena ZMZ ni povsem nedvoumno razvidno, ali se drugi del (torej določitev, katera država članica ali pristopnica k Uredbi 2003/343/ES je odgovorna za vsebinsko obravnavo prošnje) prav tako nanaša na sklep o zavrženju prošnje. Očitno je bil vaš namen, da oboje določite v sklepu o zavrženju, a formulacija ni nedvoumna ("s sklepom zavrže in določi, katera država članica EU..."). Lahko bi npr. pisalo "s sklepom zavrže in v njem določi".

Nadalje opozarjamo, da ti. "dublinska uredba" določa naslednje: „če država članica, na katero je naslovljena zahteva, privoli v sprejem prosilca,“, medtem ko novi prvi odstavek 59. člena ZMZ govori o tem, da „pristojni organ ugotovi, da je za obravnavo prošnje odgovorna druga država članica EU ali pristopnica k uredbi“. Iz formulacije določbe v ZMZ ni razvidno, da mora

¹¹ <http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>.

predhodno druga država privoliti v sprejem. Tudi, kolikor navedeno izhaja iz uredbe, ne more ZMZ tega zapisati drugače in s tem ustvariti vtisa, da je ureditev po uredbi drugačna od dejanske.

Ponovno prosimo za pojasnilo glede tega, kaj se zgodi v primeru, ko ne pride pravočasno do predaje drugi državi, oziroma ko na koncu Republika Slovenija iz drugih razlogov sama izpelje postopek odločanja o mednarodni zaščiti. Ali mora v takšnem primeru oseba vložiti novo prošnjo za mednarodno zaščito, ki se šteje kot ponovna prošnja (56. in nasl. členi ZMZ), oziroma ali je to vprašanje sploh zadosti natančno normirano v ZMZ? Zanima nas tudi, koliko je takšnih primerov – od tega je namreč odvisno, kako urediti odločanje pristojnega organa Republike Slovenije.

Iz same uredbe namreč ne sledi, da bi moralo imeti obvestilo prosilcu naravo zavrženja njegove prošnje („...shall notify the applicant of the decision not to examine the application, and of the obligation to transfer the applicant to the responsible Member State”), iz česar bi sledilo, da je mogoče prošnjo tudi začasno “zamrzniti”, kar bi bilo postopkovno morda lažje izvedljivo, v primeru, če na koncu prošnjo obravnava Republika Slovenija. V odgovoru pojasnjujete, da je po vašem mnenju »predlagana ureditev skladna ob smiselni uporabi ter namenu posameznih institutov v Zakonu o splošnem upravnem postopku«, pri čemer poudarjate, da vam »institut začasne ustavitve postopka ni znan.« Zakon o splošnem upravnem postopku (v nadaljevanju: ZUP) določa možnost prekinitve postopka (153. člen). V času prekinitve postopka ne tečejo roki za procesna dejanja in za izdajo odločbe (tretji odstavek 153. člena ZUP). Glede na to, da je ZMZ *lex specialis*, bi lahko določil še kakšen drug razlog za prekinitve postopka (poleg tam navedenih). V primeru, da bi Slovenija kasneje prošnjo spet obravnavala, bi bilo ta rešitev po naši oceni bolj ustrezna od zavrženja in kasnejšega ponovnega vlaganja. Glede na navedeno, prosimo za podatke, navedene v prejšnjem odstavku.

IX. K 19. členu:

Ugotavljamo, da ste zavrnilo našo pripombo, da bi kot zanesljiva vira (izrecno sledeč določbi člena 8 Direktive 2011/95/EU) izrecno navedli Visoki komisariat Združenih narodov za begunce in Evropski azilni podporni urad. Trdite, da bi potem glede na našo obrazložitev dejansko zakonsko odločili, da so izključno informacije navedenih dveh institucij ustrezne za preverjanje možnosti mednarodne zaščite.

Očitno je prišlo do nesporazuma, saj navedeni zaključek ne sledi iz naše obrazložitve. V prvotnih pripombah smo namreč citirali drugi odstavek 8. člena omenjene direktive, ki določa, da se "iz ustreznih virov, **kot sta** Visoki komisar Združenih narodov za begunce in Evropski azilni podporni urad, pridobijo natančne in najnovejše informacije". Navedena dva vira je torej kot zanesljiva obvezno treba navesti primeroma in ne taksativno. Predlagamo, da to tudi storite, ob njuni navedbi pa lahko uporabite besedo "zlasti".

X. K 22. členu:

Glede na to, da smo podali dokaj obsežne pripombe k spremembam glede razselitve, vas prosimo, da nam posredujete končno verzijo člena.

XI. K 24. členu:

Prosimo, da nam posredujete zadnjo verzijo člena.

Prosimo tudi za pojasnilo kaj konkretno pomeni zadnji del novega tretjega odstavka 89. člena, torej: „razen, če je z zakonom določeno drugače”, torej, kje in kako je z zakonom določeno drugače.

XII. K 25. členu:

Verjetno pomotoma niste odgovorili na našo pripombo k 25. členu novele, zato jo tu ponovno navajamo:

"Iz obrazložitve člena je razvidno, da naj bi se s spremembo bolj jasno opredelil namen informiranja osebe s priznano mednarodno zaščito kot to določa določba 22. člena Direktive 2011/95/EU, po kateri se informiranje oseb s priznano mednarodno zaščito nanaša na pridobitev informacij glede pravic in dolžnosti, ki izhajajo iz statusa po pridobitvi statusa. Vendar iz same formulacije predloga spremembe to ni razvidno. Tako slovenska kot tudi angleška verzija direktive namreč izrecno omenjata status ("o pravicah in dolžnostih, povezanih z njihovim statusom" oziroma "on the rights and obligations relating to that status"). Formulacija predlaganega člena pa govori le o "pravicah in dolžnostih". Trenutno veljavna določba je po naši oceni bolj jasna, saj vsaj primeroma našteva, kaj točno naj obveščanje vsebuje. Možno bi bilo tudi sklicevanje na prvi odstavek 89. člena ZMZ. Kolikor kakšna izmed podanih informacij, ki so sedaj navedene v 90. členu, predstavlja nadstandard, opozarjamo, da direktive Evropske unije urejajo zgolj minimalne standarde in da s sklicevanje na njih ni dopustno ožiti obstoječe ravni pravic."

XIII. K 27. členu:

Poudarjamo, da nasprotujemo t.i. "premestitvi" instituta združitve družine v novelo ZTuj-2A, kot je to natančno pojasnjeno v naših pripombah k navedeni noveli. Kljub temu pa opozarjamo tudi na našo pripombo glede družine, ki je obstajala že v "izvorni državi" - navedena pripomba je bolj natančno obrazložena pod točko "I. Splošno".

Opozarjamo, da je spremenjeni tretji odstavek 92. člena v neskladju vsaj s spremenjenim drugim odstavkom 16.b člena: predlagana formulacija novega tretjega odstavka 92. člena namreč "nenamerno" oži seznam družinskih članov.

Sprašujemo, ali je smiselno omejiti podaljševanje nastanitve v integracijski hiši le na enkrat (po šest mesecev). Odločitev o podaljšanju je prepuščena prostemu preudarku pristojnega organa. Predhodno bi bilo torej potrebno odgovoriti na vprašanje, ali bi bil možen kakšen izjemen primer, v katerem bi bilo tudi v interesu organa oziroma države, da se bivanje podaljša.

XIV. K 28. členu:

Kot hujšo kršitev hišnega reda ste predvideli tudi uničevanje prostorov in opreme iz velike malomarnosti. V odškodninskem pravu je sicer ustaljen pojem "huda malomarnost" (npr. prvi odstavek 170. člena Obligacijskega zakonika¹²).

Postavlja se nam tudi vprašanje, ali je logično, da sankcije hišnega reda veljajo v enaki meri za mladoletnike kot za odrasle.

XV. K 30. členu:

Ponovno poudarjamo, da se s predlagano spremembo znižujejo pravice – natančneje raven ene izmed pravic – zato je ne podpiramo.

Pravica do pomoči pri vključevanju v okolje se namreč omejuje le na prva tri leta po pridobitvi statusa (po trenutno veljavni ureditvi pa pravica ni časovno omejena, na tri leta je omejena le pomoč v okviru osebnega integracijskega načrta). Tako je po veljavni ureditvi sicer potrebno zagotoviti udeležbo na tečaju slovenskega jezika ter tečaju spoznavanja slovenske zgodovine, kulture in ustavne ureditve RS, in sicer v najkrajšem možnem času po priznanju statusa, ni pa

¹² Uradni list RS, št. 97/07 – uradno prečiščeno besedilo.

ta rok omejen navzgor (tretji odstavek 99. člena ZMZ). V skladu z vašim predlogom pa se ta pravica izrecno omejuje tudi navzgor, torej na čas treh let.

Tako na simbolni ravni (ko je govora o časovni neomejenosti pomoči pri vključevanju v okolje) kot tudi na ravni objektivnih razlogov (ko morda razlog za neizkoriščeno pomoč v roku treh let ne bo zgolj na strani osebe z mednarodno zaščito – recimo, da je imela hude kronične zdravstvene težave, pa se ni mogla udeležiti tečaja) nasprotujemo temu, da se pomoč pri vključevanju v okolje časovno omeji.

XVI. K 31. členu:

V prvotnih pripombah smo prosili za pojasnilo, kaj se zgodi v primeru: "ko lahko oseba predloži nove dokaze, ki utemeljujejo razloge, navedene že v prvotni prošnji". Predlagate namreč, da bi se upoštevali zgolj "razlogi, zaradi katerih je bila subsidiarna zaščita priznana, ne pa razlogi, ki jih je oseba v postopku priznanja mednarodne zaščite uveljavljala v prošnji." V odgovoru pojasnujete, da bi bilo potrebno v primeru novih dokazov sprožiti nov postopek.

Ocenjujemo, da je rešitev, po kateri bi morala oseba pri novih dejstvih oziroma dokazih sprožiti nov postopek za priznanje mednarodne zaščite, preveč restriktivna. Oseba z že prizanim statusom bi bila namreč v vmesnem času "degradirana" na raven prosilca za mednarodno zaščito. Prav tako je potrebno upoštevati, da tako ZUP¹³ kot tudi Zakon o upravnem sporu¹⁴ predvidevata možnost navajanja novih dejstev in dokazov v kasnejših fazah postopka. Ocenjujemo, da bi moral organ nova dejstva in dokaze upoštevati v postopku podaljšanja postopka, kolikor bi jih oseba navedla (trditveno breme) z zadostno verjetnostjo (dokazno breme).

Podoben zaključek bi lahko naredili tudi na podlagi sodne prakse Sodišča Evropskih Skupnosti v primeru *Aydin Salahadin Abdulla et al proti Zvezni Republiki Nemčiji* z dne 2. marca 2010¹⁵.

Eno izmed vprašanj, ki jih je zastavilo predložitveno sodišče v omenjenem primeru, se je namreč glasilo:

"Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 11(1)(e)¹⁶ Direktive (2004/83/ES – op. Ministrstva za pravosodje) razlagati tako, da oseba izgubi status begunca, če okoliščine, ki so utemeljevale njen strah pred preganjanjem v smislu člena 2(c) te direktive in zaradi katerih je pridobila status begunca, prenehajo in nima drugega razloga za strah pred „preganjanjem“ v smislu člena 2(c) Direktive¹⁷ (točka 55)."

¹³ "V pritožbi lahko navaja pritožnik nova dejstva in nove dokaze, vendar pa mora obrazložiti, zakaj jih ni navedel že v postopku na prvi stopnji. Nova dejstva in novi dokazi se lahko upoštevajo kot pritožbeni razlogi le, če so obstajali v času odločanja na prvi stopnji in če jih stranka upravičeno ni mogla predložiti oziroma navesti na obravnavi (tretji odstavek 238. člena ZUP)."

¹⁴ "V tožbi lahko tožnik navaja nova dejstva in nove dokaze, vendar pa mora obrazložiti, zakaj jih ni navedel že v postopku izdaje upravnega akta. Nova dejstva in novi dokazi se lahko upoštevajo kot tožbeni razlogi le, če so obstajali v času odločanja na prvi stopnji postopka izdaje upravnega akta in če jih stranka upravičeno ni mogla predložiti oziroma navesti v postopku izdaje upravnega akta (52. člen ZUS)."

¹⁵ Sodba SEU, C 175/08, C 176/08, C 178/08 in C 179/08.

¹⁶ Državljan tretje države ali oseba brez državljanstva preneha biti begunec, če:

(e) zaradi prenehanja okoliščin, zaradi katerih so mu priznali status begunca, več ne more zavračati zaščite države, katere državljan je;

¹⁷ "Begunec" pomeni državljan tretje države, ki se zaradi utemeljenega strahu pred preganjanjem zaradi rasne, verske, nacionalne pripadnosti, političnega prepričanja ali pripadnosti določeni družbeni skupini nahaja izven države, katere državljan je, in ne more ali zaradi tega strahu noče izkoristiti zaščite te države, ali osebo brez državljanstva, ki se nahaja

Sodišče Evropskih skupnosti pa je odgovorilo:

"Ob upoštevanju vsega zgoraj navedenega je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 11(1)(e)¹⁸ Direktive razlagati tako, da:

– oseba izgubi status begunca, če glede na pomembno in trajno spremembo okoliščin v zadevni tretji državi okoliščine, ki so utemeljevale njen strah pred preganjanjem v smislu člena 2(c) te direktive in zaradi katerih je pridobila status begunca, prenehajo in nima drugega razloga za strah pred „preganjanjem“ v smislu člena 2(c) Direktive;"

Navedeno se sicer nanaša na vprašanje statusa begunca, vendar *a maiori ad minus* smiselno velja tudi za subsidiarno zaščito.¹⁹ Določba direktive, ki ureja prenehanje statusa begunca je v tem delu enaka določbi direktive, ki ureja prenehanje statusa subsidiarne zaščite. Kolikor sodišče pri prenehanju statusa preveri tudi druge razloge, bi jih moralo tudi pri podaljšanju, gre namreč za ponovno oceno o isti zadevi.

V odgovoru pravite, da dejansko ni mogoče opustiti osebnega razgovora, kolikor odločitev ni pozitivna. Predlagamo, da navedeno jasno zapišete v spremembo člena. Iz obrazložitve člena namreč sledi, »da se pod pogoji, določenimi v 46. členu v postopku podaljšanja subsidiarne zaščite osebni razgovor lahko opusti". V 46. členu ZMZ pa so navedeni tudi razlogi za opustitev, katerim sledi negativna odločitev.

XVII. K 32. členu:

Prosimo za novo besedilo člena in pojasnilo, ali je bila ustrezno popravljena tudi obrazložitev člena (iz obrazložitve namreč sledi, da gre za novost, ki predstavlja dvig standardov glede na veljavno ureditev. Vendar pa iz 109. člena ZMZ že izhaja omenjena obveznost).

Iz veljavnega 110. člena ZMZ niste prenesli naslednje določbe: "Pri vodenju osebnega razgovora se smiselno uporabljajo določbe 8. člena tega zakona.". Pojasnujete, da 8. člen ni vezan na izvedbo osebnega razgovora, temveč na temeljna procesna jamstva prosilcev za mednarodno zaščito. Vendar 8. člen ni vezan na temeljna procesna jamstva, temveč gre za člen, ki ureja tovrstna procesna jamstva, ki pa morajo biti upoštevana tudi med osebnim razgovorom, saj je slednji del "procesna". To velja tudi za pravico do komuniciranja z Visokim komisariatom Združenih narodov za begunce in pravico do prejema odločitve v najkrajšem času. Skratka, navedeno določbo bi bilo potrebno obdržati, ne glede na to, da ste naknadno vključili pravico do tolmača, ki je del 8. člena (iz česar bi lahko kdo razlagal, da ostali del 8. člena pri osebnem razgovoru ne pride smiselno v poštev).

Ne moremo sprejeti obrazložitve, da je "samo po sebi jasno", da je potrebno na enak način postopati tudi v postopku odvzema statusa mednarodne zaščite (da je torej treba uporabiti aktualne informacije o državah izvora, ker je bil tudi status priznan na podlagi teh informacij). S črtanjem posebne določbe se kvečjemu ustvarja vtis, da temu ni tako. Jasna in pregledna

izven prejšnje države stalnega prebivališča zaradi enakih razlogov, kot so navedeni zgoraj, in se zaradi tega strahu noče vrniti vanjo, in za katero se ne uporablja člen 12;

¹⁸ 1. Državljan tretje države ali oseba brez državljanstva preneha biti begunec, če:

(e) zaradi prenehanja okoliščin, zaradi katerih so mu priznali status begunca, več ne more zavračati zaščite države, katere državljan je;

¹⁹ Člen 16

Prenehanje

1. Državljan tretje države ali oseba brez državljanstva ni več upravičena do subsidiarne zaščite, kadar okoliščine, zaradi katerih ji je bil priznan status subsidiarne zaščite, prenehajo ali se spremenijo tako, da zaščita več ni potrebna.

2. Pri uporabi odstavka 1 države članice upoštevajo, ali je sprememba okoliščin dovolj pomembna in trajna, da osebi, upravičeni do subsidiarne zaščite, ne grozi več resno tveganje ali resna škoda.

pravna podlaga mora biti razumljiva tudi za tiste, ki niso strokovnjaki za mednarodno zaščito, zato se ne sme izhajati iz neke apriorne samoumevnosti, ki že predpostavlja povezovanje več določb v zakonu. Zato ocenjujemo, da bi bilo treba prenesti (oziroma obdržati) sedanjo določbo drugega odstavka 110. člena ZMZ.

Ocenjujemo tudi, da ni smiselno črtanje sedanjega tretjega odstavka 110. člena, saj je omenjena določba bolj specifična. Seveda velja dolžnost varovanja podatkov, ki veže pristojni organ, a črtana določba govori tudi o prepovedi pridobitve Informacij od izvorne države tako (na način – op. Ministrstvo za pravosodje), da bi bili ti obveščeni, da ima ta oseba mednarodno zaščito v Republiki Sloveniji.

Zato, da se lahko opredelimo do smiselnosti črtanja drugega odstavka 111. člena ZMZ, bi morali videti zadnjo verzijo predlaganih sprememb 89. člena ZMZ.

XVIII. K 35. členu:

Predvideno je črtanje vodenja evidenc glede postopkov združevanja družine (prošnjah za združevanje družine; zavrnjenih prošnjah za združevanje družine; dovolitvi združevanja družine). Zgolj na podlagi premestitve instituta združitve družine v ZTuj-2 (ki ji nasprotujemo), ni mogoče kar ukiniti evidenc, ki so se do sedaj upravljale na podlagi ZMZ. Kvečjemu bi bilo treba evidence urediti v ZTuj-2, kjer je kot pristojni organ za odločanje posebej predvideno MNZ, kar je sicer sistemski odstop od odločanja pri združevanju družine – navedeno še dodatno kaže, da gre pri združitvi družine za institut, ki bi moral ostati v ZMZ.

Glede na navedene pripombe tudi predlagamo, da predlagani člen v skladu z 48. členom Zakona o varstvu osebnih podatkov²⁰ posredujete v prehodno mnenje Informacijskemu pooblaščenču.

Prosimo tudi za pojasnilo, zakaj se črtajo evidence o izdanih izkaznicah begunca in izdanih izkaznicah o subsidiarni zaščiti. Kolikor se točka 32. nanaša na "tujce s priznano subsidiarno zaščito", bi bilo to potrebno bolj jasno zapisati.

XIX. K 39. členu:

V naših pripombah k 39. členu smo ocenili, da ne bi bilo korektno, kolikor bi se pri že začelih postopkih upoštevale rešitve, pri katerih gre za nižanje že uveljavljenih standardov ali za spremembo standardov, ki dejansko pomenijo poseg v pridobljene pravice (npr. pri razselitvi). Ocenjujete, da temu ni tako, saj se je novela vmes spremenila. Da bi to lahko ocenili, bi morali videti zadnjo verzijo novele z obrazložitvijo. Vendar je moč zaključiti, da gre za nižanje standardov vsaj pri zagotavljanju temeljnih postopkovnih jamstev (6. člen novele), pri opustitvi pravila, da se izvede javni razpis za tolmače (7. in 8. člen novele), nadalje pri časovnem omejevanju pravice do pomoči pri vključevanju v okolje (30. člen novele) in pri rešitvi, po kateri bi morala oseba zaradi novih dokazov sprožiti nov postopek za priznanje mednarodne zaščite (31. člen novele, ki ureja postopek za podaljšanje subsidiarne zaščite).

S spoštovanjem,

Tina BRECELJ
državna sekretarka

Pripravila: Jernej Koselj, Peter Pavlin

²⁰ Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE

DIREKTORAT ZA UPRAVNE NOTRANJE ZADEVE,
MIGRACIJE IN NATURALIZACIJO

Štefanova ulica 2, 1501 Ljubljana

T: 01 428 44 65

F: 01 428 42 53

E: dunzmn.mnz@gov.si

www.mnz.gov.si

Ministrstvo za pravosodje

Številka: IPP 007-161/2013/25 (1311-03)

Datum: 31. 7. 2013

Zadeva: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o mednarodni zaščiti- odgovor na pripombe

Na MNZ, DUNZMN smo prejeli vaše ponovne pripombe na predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o mednarodni zaščiti, ki smo jih preučili in vam sporočamo naslednje:

I. Splošno

Naša stališča v zvezi z izpostavljenimi predlogi, so vam znana že iz časa zadnjih sprememb in dopolnitev Zakona o mednarodni zaščiti leta 2011, ko smo se v času medsebojnega usklajevanja do teh vprašanj argumentirano opredelili in se do danes niso spremenila.

Glede pripombe k 24. členu novele Zakona o tujcih, ki jo je po vašem mnenju potrebno upoštevati tudi v Zakonu o mednarodni zaščiti pojasnjujemo, da je bila formulacija ustrezno spremenjena v Zakonu o tujcih, ne pa tudi v Zakonu o mednarodni zaščiti, saj v slednjega Direktiva o združitvi družine ni več prenesena. V Zakon o mednarodni zaščiti se prenaša dikcija točke j) Kvalifikacijske direktive, ki obstoj družine veže na izvorno državo.

II. K 2. členu

Pripombe k predmetnemu členu smo upoštevali že v okviru vaših pripomb z dne 13. 6. 2013, upoštevali smo tudi vaš predlog glede 24. točke 3. člena ter v predlogu ustrezno spremenili formulacijo.

Glede vašega predloga, da se v uvodnih določbah doda »načelo zaupnosti« ter določba iz katere bi bil razviden razlog za »zaupnost« postopka mednarodne zaščite, pa smo mnenja, da predlog v nobenem primeru ne predstavlja izboljšanja pravne ureditve načela zaupnosti, saj iz 129. člena obstoječega predloga nedvoumno izhaja, pod kakšnimi pogoji se podatki, ki jih prosilec in oseba z mednarodno zaščito, navedeta v postopkih po tem zakonu, lahko posreduje organom izvorne države in zainteresirani javnosti. Ravno tako bi bila po našem mnenju odveč določba glede razloga za

»zaupnost«. Mnenja smo namreč, da je navedeni razlog posredno razviden že iz 2. člena Zakona o mednarodni zaščiti, ki definira pravico do mednarodne zaščite.

III. K 6. členu

Ustrezno smo popravili obrazložitev člena, na način, da iz nje nedvoumno izhaja, da se temeljna postopkovna jamstva v postopkih za priznanje mednarodne zaščite zagotavljajo vsaki osebi, ki se obravnava v tem postopku. Temeljna postopkovna jamstva se namreč nanašajo na postopek mednarodne zaščite, kar je tudi naša obveznost, ki izhaja iz zakonodaje EU. Postopki prenehanja in odvzema mednarodne zaščite ter postopek podaljšanja subsidiarne zaščite so posebej urejeni v relevantnih členih. V obstoječem členu se postopkovna jamstva nanašajo izključno na prosilce za mednarodno zaščito v postopkih po tem zakonu, kar pomeni, da so zgoraj omenjeni postopki izvzeti iz predmetnega člena že v obstoječem zakonu. Predlagana sprememba torej v ničemer ne posega v že pridobljena jamstva, temveč ravno nasprotno ne zagotavlja temeljnih postopkovnih jamstev zgolj prosilcem za mednarodno zaščito, temveč tudi vlagatelju namere in tujcu, ki vloži zahtevek za uvedbo ponovnega postopka mednarodne zaščite. Iz tega razloga je po našem mnenju predlagana sprememba bolj redakcijske kot pa vsebinske narave.

Temeljna postopkovna jamstva že v obstoječem Zakonu o mednarodni zaščiti ne veljajo v postopkih združevanja družine, saj se, kot že predhodno pojasnjeno, ta nanašajo izključno na postopek za priznanje mednarodne zaščite. Tudi v tem primeru predlagana določba ne prinaša nobenih sprememb.

IV. K 7. in 8. členu

Ponovno pojasnjujemo, da predlagana ureditev ne izključuje izvedbe javnega razpisa, saj določa, da se s tolmačem sklene ustrezna pogodba, ta pa se lahko sklene tudi na podlagi izvedbe javnega naročila. Predlagana sprememba, ki je »ohlapnejša« nam omogoča, da v okviru javnega naročanja uporabimo vse možne postopke za nabor tolmačev, pri čemer posebej poudarjamo, da za nas ni toliko relevanten izbor med več kandidati, pomembno je, da izpolnjujejo zakonske kriterije. Slednji namreč v tem primeru zagotavljajo kvalitetno izvedbo tolmačenja. Sprememba predmetne zakonske določbe je posledica težav, ki so se v preteklosti pojavile v praksi, saj se je izkazalo, da sistem javnega naročanja ne zagotavlja zadostne mere fleksibilnosti, predvsem pa hitre odzivnosti, ki je zaradi čimprejšnje zagotovitve pravic osebam, ki so v RS zaprosile za mednarodno zaščito, nujno potrebna. Vsekakor je naš interes, da imamo za vsak jezik na voljo čim več tolmačev, zato namen predlagane spremembe nikakor ni omejevanje potencialnih ponudnikov storitev, temveč zgolj v največji možni meri zagotoviti fleksibilnost sistema in omogočiti, da je za posamezen jezik na voljo čim več tolmačev, ki seveda izpolnjujejo zakonsko določene pogoje. Javno-pravni del MNZ in MF na predlog člena v delu, ki se nanaša na izvedbo javnega razpisa, nista imela pripomb.

V. K 10. členu

Zavedamo se terminoloških nedoslednosti, vendar pa jih glede na dejstvo, da se bo zakon terminološko uskladil pri obsežnejši spremembi, ki bo potrebna zaradi prenosa štirih direktiv, v tej fazi ne bomo usklajevali.

VI. K 11. in 12. členu

V prilogi vam posredujemo končno besedilo členov, ki se nanašajo na zakonito zastopništvo za mladoletnike brez spremstva.

Žal pa nam ni povsem jasen namen vaše pripombe glede zastopanja mladoletnikov brez spremstva s strani Centra za socialno delo. Ne obstoječi zakon, ne predlagana novela namreč ne predvidevata, da bi zakonito zastopništvo izvajal Center za socialno delo, temveč zgolj nalagata Centru za socialno delo, da pred pričetkom postopka mladoletniku brez spremstva postavi zakonitega zastopnika. Omejitev, da lahko en zakoniti zastopnik hkrati zastopa samo osem mladoletnikov brez spremstva, je v pravilniku na predlog Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve. Glede na zakonodajo je zakoniti zastopnik za svoje delo nagrajen in upravičen do povračila stroškov. S tem se v naprej preprečuje, da bi zakoniti zastopnik postal pridobitna funkcija, zaradi česar se nam omejitev zdi primerna.

VII. K 16. členu

Glede pripombe k predmetnemu členu vztrajamo na našem stališču, da je pri institutih, kot je pomen nujen zaščite potrebno v celoti slediti terminologiji EU zakonodaje, saj je samo na ta način mogoče zagotoviti ustrezno izvajanje le-te, zato pripombe nismo upoštevali.

VIII. K 18. členu (17. člen spremenjenega predloga)

Vašo pripombo smo upoštevali v delu, ki se nanaša na sklep o zavrženju in ustrezno spremenili formulacijo.

Glede vaše pripombe, da iz formulacije določbe v Zakonu o mednarodni zaščiti ni razvidno, da mora predhodno druga država članica privoliti v sprejem, pa pojasnjujemo, da predmetni zakon ne določa drugače, ga je pa potrebno uporabljati skupaj s ti. "Dublinsko uredbo".

Nadalje pojasnjujemo, da do sedaj v praksi ni bilo primera, da bi izdali sklep po "Dublinski uredbi", predaja pa ne bi bila izvedena. Sklep se namreč izda šele potem, ko so jasne vse praktične podrobnosti predaje prosilca odgovorni državi članici. Tudi v primeru, ko je RS začela "Dublinski postopek" z Grčijo, kljub ugotovljeni odgovornosti slednje (ki v roku ni odgovorila na zahtevek), odločitev ni bila izdana, ker je RS v skladu z členom 3.2. Uredbe Sveta (ES) št. 343/2003 sprejela odgovornost za obravnavo prošnje. Glede na navedeno ponovno poudarjamo, da po našem mnenju podrobnejše oziroma drugačno normiranje "dublinskega postopka" v Zakonu o mednarodni zaščiti, ni potrebno.

XI. K 19. členu (18. člen spremenjenega predloga)

Kar se tiče vaše pripombe, da je očitno prišlo do nesporazuma ter da je kot vira natančnih in najnovejših informacij primeroma in ne taksativno obvezno potrebno navesti vira, kot sta Visoki komisar Združenih narodov za begunce in Evropski azilni podporni urad, pojasnjujemo, da ni prišlo do napačnega razumevanja. Mnenja smo namreč, da četudi bi omenjena vira navedli primeroma, bi to ne bilo primerno, ker bi s tem avtomatično bila favorizirana. Vira sta v direktivi navedena primeroma, kar pa ne pomeni, da drugih virov ni mogoče uporabiti. Glede na njihovo specifičnost, je za objektivno oceno situacije, v postopkih mednarodne zaščite nujno potrebno uporabiti vse razpoložljive verodostojne vire. Poleg tega gre za splošno dikcijo iz relevantnih določb zakonodaje EU in tega nismo prenašali v nacionalno zakonodajo.

X. K 22. členu (21. člen spremenjenega predloga)

Končno verzijo člena vam posredujemo v prilogi.

XI. K 24. členu (23. člen spremenjenega predloga)

Končno verzijo člena vam posredujemo v prilogi. Dikcija zadnjega dela novega tretjega odstavka 89. člena, je bila ustrezno popravljena.

XII. K 25. členu (24. člen spremenjenega predloga)

Menimo, da je dikcija, ki jo predvideva predmetni člen dovolj jasna, in je ni mogoče razumeti drugače, kot da gre za pravice in dolžnosti, ki se nanašajo na osebe z mednarodno zaščito.

XIII. K 27. členu (26. člen spremenjenega predloga)

Na vašo pripombo glede družine, ki je obstajala že v "izvorni državi" ter oženja seznama družinskih članov, smo odgovorili že v okviru splošni pripomb.

Glede drugega dela pripombe pa pojasnjujemo, da že obstoječa določba ne dopušča podaljševanja nastanitve v integracijski hiši za več kot enkrat. Beseda "enkrat" se dodaja zgolj zaradi pravne jasnosti. Izjemni primeri, v katerih bi bilo v interesu organa oziroma države, da se bivanje v integracijski hiši podaljša, nam niso znani, saj gre zgolj za prehodno obliko nastanitve oseb s priznano mednarodno zaščito. Osebe, ki bi institucionalno nastanitev potrebovale zaradi individualnih razlogov, pa so že v okviru obstoječega sistema opravičene do take nastanitve (npr. invalidi, ipd).

XIV. K 28. členu (27. člen spremenjenega predloga)

Vašo pripombo smo v prvem delu upoštevali in člen ustrezno popravili. Ne razumemo pa povsem vaše pripombe oziroma vprašanja glede sankcij hišnega reda, ki naj bi v enaki meri kot za odrasle veljale za mladoletnike brez spremstva. Mnenja smo, da so določbe hišnega reda v enaki meri dolžni spoštovati vsi nastanjeni v kapacitetah ministrstva, ne glede na to v katero kategorijo sodijo. Potemtakem so tudi predpisane sankcije enake za vse.

XV. K 30. členu (29. člen spremenjenega predloga)

Vztrajamo pri pripombi, ki smo vam jo posredovali že v odgovoru št. IPP 007-161/2013/16 (1311-01) z dne 5. 7. 2013.

XVI. K 31. členu (30. člen spremenjenega predloga)

K vašim pripombam glede postopka podaljšanja subsidiarne zaščite in predložitve novih dokazov, ki utemeljujejo razloge, navedene že v prvotni prošnji, pojasnjujemo, da podaljšanje subsidiarne zaščite že zaradi vsebinskega namena postopka ne more iti preko razlogov, zaradi katerih je bila subsidiarna zaščita priznana. Ne strinjamo se z vašo navedbo, da je možnost vložitve ponovne prošnje za mednarodno zaščito, preveč restriktivna. Dejstvo je, da se subsidiarna zaščita prizna za določeno časovno obdobje, po poteku le-tega pa ima oseba možnost podaljšanja zaščite v okviru razlogov, zaradi katerih ji je bila priznana. S tem država osebi, ob spoštovanju standardov in jamstev iz EU zakonodaje, daje možnost, da se mu zaščita podaljša, vendar ne zaradi novih razlogov. Pri tem je, po mnenju MNZ bistvenega pomena, da se osebi ne onemogoča, da zaprosi za ponovno priznanje mednarodne zaščite, če ima nove razloge, kar pomeni, da mora organ te razloge tudi dejansko presojsati. Poleg tega po našem mnenju ni mogoče aplicirati na sodbo Sodišča Evropske unije (Aydin Salahadin Abdulla et al proti Zvezni Republiki Nemčiji), saj se ta nanaša na presojo okoliščin, zaradi katerih je status prenehal v času veljavnosti tega statusa. V primeru podaljšanja subsidiarne zaščite pa je ta status dejansko že prenehal s potekom časa, za katerega je bila subsidiarna zaščita priznana.

Ne strinjamo se z vašimi pripombami glede opustitve osebnega razgovora v postopku podaljšanja subsidiarne zaščite ter s tem v zvezi sklicevanjem na 46. člen, v katerem so navedeni tudi razlogi za opustitev, katerim sledi negativna odločitev. Druga in četrta alineja omenjenega člena se v postopku podaljšanja subsidiarne zaščite ne moreta uporabiti, saj se nanašata na konkretne vrste postopka za priznanje mednarodne zaščite, ki jih v postopku podaljšanja subsidiarne zaščite na noben način ni mogoče uporabiti. Lahko pa se uporabita prva alineja, ki določa opustitev osebnega razgovora v primeru, kadar pristojni organ na podlagi dokazov, s katerimi razpolaga, lahko prošnji ugodi in tretja alineja, ki se nanaša na osebe, ki so začasno nezmožne sodelovati v postopku. Glede na navedeno, je po našem mnenju norma jasna in člena ni potrebno spreminjati.

XVII. K 32. členu (31. člen spremenjenega predloga)

Obrazložitev člena je bila ustrezno spremenjena, saj je prišlo do nenamerne napake pri pisanju obrazložitve. Ravno tako smo upoštevali vašo pripombo, da bi bilo potrebno prenesti sedanjo določbo drugega odstavka 110. člena Zakona o mednarodni zaščiti.

Glede prenosa določbe 110. člena, da se pri vodenju osebnega razgovora smiselno uporabljajo določbe 8. člena Zakona o mednarodni zaščiti, pa pojasnjujemo, da se temeljna postopkovna jamstva nanašajo na osebni razgovor le v delu, ki se nanaša na pravico do tolmača, ki pa je v 110. člen izrecno vključena. Ker gre za osebo z mednarodno zaščito, ki je v postopku odvzema, ima že splošno pravico do komunikacije z Visokim komisariatom Združenih narodov za begunce, informiranje pa ji je ravno tako zagotovljeno, saj smo jo dolžni obvestiti o postopku odvzema in razlogih zanj.

Ker Zakon o mednarodni zaščiti določa splošno obveznost varovanja podatkov pred organi izvirne države in se nanaša tako na prosilce kot tudi na osebe z mednarodno zaščito, se nam zdi določba sedanjega tretjega odstavka 110. člena, ki govori o prepovedi pridobitve informacij od izvirne države tako, da bi bili ti obveščeni, da ima ta oseba mednarodno zaščito v RS, odveč. Zato vaše pripombe v tem delu nismo upoštevali.

Zadnjo verzija predloga 89. člena vam posredujemo v priponki.

XVIII. K 35. členu

MNZ do sedaj v praksi ni vzpostavilo evidenc o postopkih združevanja družine po Zakonu o mednarodni zaščiti, evidence po Zakonu o tujcih pa so že vzpostavljene (dovoljenje za prebivanje iz razloga združitve družine).

Evidence o izdanih izkaznicah za begunca in izdanih izkaznicah o subsidiarni zaščiti se črtajo, ker so navedene izkaznice nadomestila dovoljenja za prebivanje, za kar pa že obstaja zakonska podlaga.

XIX. K 39. členu

Prehodne določbe so oblikovane na način, da rešujejo situacije, kjer bi bila oseba po novi ureditvi lahko manj ugodno obravnavana (združevanje družine). Kot izhaja iz obrazložitve in pojasnil na vaše pripombe pa predlog ne znižuje že obstoječih standardov.

S spoštovanjem,

Pripravila:
Nataša Tomc
sekretarka

Boštjan Šefic
državni sekretar

naslovniku (preko IPP)

Župančičeva 3, 1000 Ljubljana

T: 01 369 53 42

F: 01 369 57 83

E: gp.mpju@gov.si

www.mpju.gov.si

MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE

IPP gp.mnz@gov.si

Številka: 007-353/2013/16

Datum: 29. 8. 2013

EVA: 2013-1711-0024

Zadeva: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o mednarodni zaščiti

Zveza: vaš elektronsko sporočilo z dne 8. 8. 2013

Na Ministrstvu za pravosodje smo preučili vaš odgovor na pripombe k Predlogu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o mednarodni zaščiti (ZMZ). V nadaljevanju vam posredujemo odgovore na vaša pojasnila, pri čemer si pridržujemo pravico do morebitnih naknadnih pripomb glede morebitnih drugih sprememb, do katerih je prišlo pri vašem usklajevanju predloga ZMZ z drugimi državnimi organi.

I. Splošno

Vztrajamo pri pripombah ter pri tem, da naj združevanje družine ostane v ZMZ. Nelogično bi bilo tudi, kolikor bi se obstoj družine drugače razlagal po ZMZ kot po ZTuj-2.

II. K 2. členu

Vztrajamo pri pripombi. Po našem mnenju se zaupnost ne more kar »pojavit« nekje na sredi zakona, temveč mora, upoštevajoč sistematiko pravnega urejanja, izhajati že iz uvodnih določb. Prav tako mora biti razvidno čemu služi zaupnost, pa četudi le s sklicevanjem na druge določbe ZMZ.

Vztrajamo tudi pri pripombi: »Poleg tega opozarjamo, da veljavna 24. točka 3. člena ZMZ zavezuje 'pristojni organ, druge državne organe, organizacije in posameznike.' Predlagana formulacija pa govori o 'pristojnih organih za izvajanje tega zakona', pri čemer je očitno ožja. Prosimo, če se do te razlike ustrezno opredelite oziroma popravite formulacijo.«

III. K 6. členu

Vztrajamo pri pripombi, saj ocenjujemo, da bi morala temeljna postopkovna jamstva veljati v vseh postopkih po ZMZ. Enako bi po naši oceni moralo veljati tudi za postopek združevanja družine.

IV. K 7. in 8. členu

Vztrajamo pri pripombi. Ocenjujemo, da bi večjo fleksibilnost lahko dosegli tudi v okviru obstoječega sistema, po katerem je javni razpis pravilo oziroma bi tega lahko ustrezno izboljšali.

Menimo, da bi bilo potrebno predhodno pridobiti mnenje Komisije za preprečevanje korupcije, ali odsotnost javnega razpisa (javni razpis mora predstavljati pravilo, ne izjeme) predstavlja korupcijsko tveganje.

V. K 10. členu

Glede na to, da napovedujete obsežnejšo spremembo, menimo, da bi bilo smiselno izrazoslovno uskladitev izvesti že sedaj, ko se še ne mudi z drugimi, bolj pomembnimi spremembami.

VI. K 15 členu (prej 16. členu)

Vztrajamo pri pripombi.

VII. K 18 členu (prej 19. členu)

Ugotavljamo, da nikakor ne drži, da eksemplifikativno naštevanje Visokega komisariata Združenih narodov za begunce (UNHCR) in Evropskega azilnega podpornega urada kot zanesljivih virov (sledeč direktivi Evropske unije) pomeni, da sta omenjena vira »avtomatično favorizirana«. S takšno razlago se ne strinjamo. Evropski zakonodajalec je hotel le zagotoviti, da se mnenja navedenih ustanov šteje za upoštevana, da se jih ne sme ignorirati (garantistična norma). Našo trditev potrjuje tako izrecne določbe iz člena 8, drugi odstavek Direktive 2011/95/EU, ampak tudi ciljana pojasnilna določba iz uvodne navedbe št. 22 navedene Direktive, po kateri je UNHCR označen kot ustanova, ki potencialno daje "dragocene napotke" državam članicam. Torej je vsaj UNHCR nedvomno posebej izpostavljeno v Direktivi in je naš predlog nedvomno utemeljen, zato vztrajamo pri pripombi.

VIII. K 21. členu (prej 22. členu)

V zadnji verziji novele se spreminjata četrti in peti odstavek 83. člena ZMZ. Veljavni zakon govori o izjemi, kolikor ni »na podlagi drugega predpisa določen drug zavezanec za plačilo«, predlog pa govori o tem, kolikor »nima na podlagi drugih predpisov drugih zavezancev, ki so ga dolžni preživljati.« Potrebno je pojasniti, ali je sedanja rešitev res neustrezna (veljavna formulacija se nanaša na to, kdo krije razliko v stroških, če je oseba nastanjena v »dražji« instituciji, predlagana rešitev pa izrecno govori o »osebah, ki so ga dolžne preživljati«), oziroma ali bi s predlagano spremembo sploh nastala kakšna bistvena vsebinska razlika.

Nadalje se pri razselitvi na podlagi drugega odstavka 83. člena ZMZ dodaja pogoj, »da nima zagotovljene brezplačne osnovne oskrbe iz 79. člena«, kar ni obrazloženo. Poleg tega se pri razselitvi po tretjem odstavku 83. člena ZMZ dodaja pogoj, »da ni mogoče zagotoviti nastanitve v azilnem domu«, kar tudi ni obrazloženo.

Ker se pogoji za finančno pomoč otežujejo, tem rešitvam nasprotujemo.

IX. K 24. členu (prej 25. členu)

Vztrajamo pri pripombi.

X. K 27. členu (sedaj 26. členu)

Vztrajamo pri tu citiranem delu pripombe: »Poudarjamo, da nasprotujemo premestitvi instituta združitve družine v novelo ZTuj-2A, kot je to natančno pojasnjeno v naših pripombah k tistih noveli. Kljub temu pa opozarjamo tudi na našo pripombo glede družine, ki je obstajala že v »izvorni državi« - navedena pripomba je bolj natančno obrazložena pod točko »I. Splošno«.

Opozarjamo, da je spremenjeni tretji odstavek 92. člena v neskladju vsaj s spremenjenim drugim odstavkom 16.b člena: predlagana formulacija novega tretjega odstavka 92. člena namreč »nenamerno« oži seznam družinskih članov.«

XI. K 27. (prej 28 . členu)

V zvezi s sankcijami hišnega reda pojasnujemo, da večina »kaznovalnih sistemov« predvideva posebno, milejšo ureditev za mladoletnike. Bodisi se jim izrekajo drugačne sankcije (spodbudne z vidika razvoja mladoletnika), ali pa se jim sploh ne izrekajo najtežje predpisane sankcije. Brez dvoma je npr. odpoved nastanitve v nastanitvenih zmogljivostih MNZ precej bolj težka sankcija za mladoletnika kot za odraslo osebo. Enako velja tudi za povrnitev škode, kolikor gre za mladoletnika brez spremstva (pri mladoletnikih »s spremstvom« pa verjetno škodo poplačajo starši, kar pomeni, da sankcija dejansko ne zadane mladoletnika).

XII. K 29. (prej 30. členu)

Vztrajamo pri pripombi.

XIII. K 30 (prej 31. členu)

Vztrajamo pri pripombi (v delu glede podaljšanja subsidiarne zaščite).

XIV. K 31. (prej 32. členu)

Vztrajamo pri pripombi glede prenosa določbe, ki se sklicuje na temeljna postopkovna jamstva (slednja vključujejo npr. tudi hitrost odločanja) in glede nesmiselnosti črtanja sedanjega tretjega odstavka 110. člena ZMZ.

XV. K 35. členu

Navajamo zgolj toliko, da nasprotujemo premestitvi združevanja družine v ZTuj-2 (in posledično tudi premestitvi evidenc).

XVI. K 39. členu

Vztrajamo pri pripombi.

XVII. Zaključno

Predlagamo, da se glede predloga novele ZMZ in povezanega predloga novele ZTuj-2A izvede usklajevalni sestanek (po predhodni uskladitvi terminov) med Ministrstvom za notranje zadeve in Ministrstvom za pravosodje, tako da se poskušajo najti dokončne usklajene rešitve.

S spoštovanjem,

dr. Senko PLIČANIČ
minister